

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Богдана Хмельницького**

**Мелітополь-Запоріжжя
2023**

**Шановні колеги!
Шановні ветерани, співробітники, студенти та випускники
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького!**

У 2023 році ми відзначили знаменну дату – 100-річний ювілей Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Славетна історія МДП-МДПУ різноманітна, цікава та насичена подіями, як видатними й урочистими, так і бурхливими й трагічними. Це історія викладачів і співробітників, студентів і випускників... Це історія Незламного Університету...

За сторічний період існування університет пережив різні часи: роки становлення та Другу світову війну, евакуацію до Ташкенту, післявоєнну відбудову та подальший упевнений розвиток – з невеликих педагогічних курсів освітній заклад перетворився на потужний науково-освітній центр південного сходу України, який випустив у доросле життя понад 40 тисяч випускників. За цей час визначилися з усією очевидністю масштабність університету та широкий спектр завдань: підготовка висококваліфікованих спеціалістів; розвиток фундаментальних і прикладних досліджень, приєднання до міжнародних дослідницьких та освітніх мереж, гармонізація й організація культурно-освітнього простору. Університет став закладом вищої освіти інноваційного типу з підготовки кадрів для освітньої сфери й багатьох інших виробничих сфер Запорізької області та всієї України.

Мирне життя і розвиток МДПУ імені Богдана Хмельницького, як і всієї України, було зупинене російською агресією. Повномасштабна війна докорінно змінили реалії освітньої діяльності університету. Після переміщення з тимчасово окупованої Мелітопольщини до Запоріжжя і набуття статусу «тимчасово переміщеного закладу вищої освіти», університет продовжує реалізацію своєї освітньої, наукової й соціальної місії на базі Комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради (наказ МОН України № 431 від 12 травня 2022 р.). В рідних корпусах університету в Мелітополі російські окупанти створили фейковий навчальний заклад.

Активна громадянська позиція науково-педагогічних працівників й здобувачів вищої освіти, наявність досвіду онлайн-освіти й ефективної системи внутрішньої та зовнішньої комунікацій, збереження сталих стратегічних партнерів сприяли швидкій

***Наталія Фалько -
ректор, кандидат
психологічних наук, доцент***

адаптації діяльності університету до умов воєнного стану та його релокації. Навчальний процес в МДПУ імені Богдана Хмельницького здійснюється в дистанційному режимі через платформу сайту Центру освітніх дистанційних технологій (dfn.mdpu.org.ua) у синхронному та асинхронному режимах. Відповідними підрозділами забезпечується дотримання якості викладання, навчання, наукової, творчої діяльності та процедур контролю й моніторингу. В наданих аудиторіях відкрито освітній хаб, працює ректорат й приймальна комісія, встановлено та налаштовано комп'ютерну техніку, забезпечено високошвидкісний Wi-Fi.

У червні 2023 року з дотриманням всіх нормативних вимог відбулися вибори ректора МДПУ імені Богдана Хмельницького, на яких переможцем стала кандидат психологічних наук, доцент Наталя Фалько. У 2023 році розроблено та прийнято Стратегію розвитку МДПУ імені Богдана Хмельницького на 2023-2028 рр., яка включає основні напрями подальшого розвитку університету: освіту та науку, інтернаціоналізацію, цифрову трансформацію, кадрову політику, комунікацію, молодіжну політику, фінансове та матеріальне-технічне забезпечення, соціальний захист учасників освітнього процесу тощо. Ефективна взаємодія всіх структурних підрозділів університету, учасників освітнього процесу, зовнішніх стейкхолдерів, освітніх, наукових та виробничих партнерів в Україні та за кордоном сприяла значному зміцненню матеріально-технічної бази переміщеного закладу вищої освіти. Своє сторіччя МДПУ імені Богдана Хмельницького зустрів під гаслом «100 років Незламності» як освітній заклад, що має унікальне поєднання сучасного європейського підходу і класичних педагогічних традицій, всеукраїнське та міжнародне визнання, потужну освітянську команду.

Незламна команда незламного університету

Випускники воєнного 2023 року

До структури Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького входять: навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти, 4 факультети (хіміко-біологічний, природничо-географічний, філологічний, факультет інформатики, математики та економіки). Відповідно до Ліцензії щодо права провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти (наказ МОН від 11.02.2021 № 17-л) в університеті здійснюється підготовка фахівців за трьома рівнями вищої освіти: першим (бакалаврським) – за 31 спеціальністю (42 освітніми програмами); другим (магістерським) – за 28 спеціальностями (40 освітніми програмами); третім (освітньо-науковим) – за 8 спеціальностями (9 освітніми програмами). В умовах воєнного стану відкрито низку актуальних освітніх програм за різними рівнями вищої освіти, а саме: першим (бакалаврським) – «Тренерська діяльність в обраному виді спорту», «Спеціальна освіта. Логопедія», «Англійська мова та зарубіжна література. Психологія»; другим (магістерським) – «Гарденотерапія», «Клінічна та реабілітаційна психологія», «Позашкільна освіта», «Природничі науки», «Соціологія і психологія муніципальної політики», «Українська філологія. Редагування мультимедійних видань», «Фізична культура і спорт», «Середня освіта (Фізична культура). Захист України», «Європейські студії»; третім (освітньо-науковим) – «Розвиток продуктивних сил та регіональна економіка», «Прикладна механіка», «Психологія. Спеціальна освіта» тощо.

Воєнний стан в Україні та тимчасова окупація Мелітополя позначилися на кількісному складі науково-педагогічних працівників МДПУ імені Богдана Хмельницького, зокрема спричинили зменшення на 25 відсотків. На жаль, це зумовлено, насамперед, фактами колабораційної діяльності зазначеної кількості науково-педагогічних працівників, які сприяють і впроваджують стандарти освіти держави-агресора та беруть активну участь в освітньому процесі на догоду окупаційній владі. Ці працівники були звільнені за пунктом 3 статті 41 Кодексу законів України про

працю – вчинення працівником, який виконує виховні функції, аморального вчинку, несумісного з продовженням роботи.

Переміщення університету та штатно-кадрові зміни зумовили реорганізацію кафедр університету шляхом об'єднання, унаслідок чого їхня кількість зменшилася з 27 до 22, але при цьому були збережені якісні показники кадрового складу, що забезпечує реалізацію освітніх програм. Кадровий склад кафедр, що забезпечують навчальний процес, є збалансованим. Це доктори філософії, кандидати та доктори наук: біологічних, хімічних, сільськогосподарських, географічних, геологічних, технічних, економічних, педагогічних, філологічних, соціологічних, історичних, філософських, психологічних, фізико-математичних, мистецтвознавчих, фізичного виховання та спорту, державного управління.

Університет продовжує роботу щодо атестації наукових і науково-педагогічних кадрів. Наказом МОН України №894 від 10.10.2022 року було створено спеціалізовану вчену раду Д.18.053.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальностями 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки», 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Під час воєнного стану було присвоєно вчене звання професора кафедри екології, загальної біології та раціонального природокористування Володимиру Воровці; професора кафедри психології – Ользі Ковальовій; професора кафедри педагогіки і педагогічної майстерності – Маргариті Воровці, професора кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу – Наталії Рунчевої. Одинадцять науково-педагогічних працівників отримали вчене звання доцента. Успішно захистили дисертації на здобуття доктора філософії за спеціальністю 091 «Біологія» - Вікторія Будакова, за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» - Альона Рутковська, за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» – Наталя Волік, за спеціальністю 032 «Історія та археологія» - Дмитро Помазан.

Упродовж останніх двох років в МДПУ імені Богдана Хмельницького розроблено й оновлено більше 30 нормативних документів з організації освітнього процесу. В університеті наявні чіткі процедури, які дозволяють здобувачам формувати індивідуальну освітню траєкторію, забезпечують можливість вільного вибору освітніх компонентів тощо. Основним критерієм регулювання якості освітньої діяльності в університеті є процедура акредитації освітніх програм, а також контроль за дотриманням Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Інтернаціоналізація – важливий напрям діяльності університету

Зокрема, під час релокації чотири освітні програми другого (магістерського) рівня – «Початкова освіта. Іноземна мова», «Соціологія муніципальної політики», «Клінічна та реабілітаційна психологія», «Психологія. Практична психологія» пройшли повну процедуру акредитації Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

МДПУ імені Богдана Хмельницького залишається потужним центром з реалізації науково-дослідних і освітньо-наукових проєктів, які виконуються як за рахунок держбюджетного фінансування, так і за міжнародними програмами, грантами тощо. Наукова діяльність є невіддільним складником освітньої діяльності університету та впроваджується у таких напрямках: державна атестація закладу вищої освіти в частині наукової (науково-технічної) діяльності; наукова діяльність кафедр, центрів і лабораторій; видання наукових журналів вільного доступу; публікаційна активність співробітників у національних і міжнародних виданнях, а також у тих, що індексуються світовими наукометричними базами (Scopus, Web of Science); участь у міжнародних та всеукраїнських рейтингах; організація і проведення конференцій, семінарів та інших наукових заходів різного рівня; діяльність Центру трансферу технологій; підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів; діяльність Ради молодих вчених та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених.

Науково-педагогічні працівники є учасниками Міжнародної програми Європейського офісу ООН з навколишнього середовища Project SSFA; проєкту USAID «Економічна підтримка східної України», що реалізується компанією «DAI Global» (Бетесда, Меріленд, США); проєкту Міністерства закордонних справ Республіки Болгарія «Болгарська допомога заради розвитку»; Програми вдосконалення викладання у вищій освіті України (Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme), проєкту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність» Ради міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки та Посольства Великої Британії в Україні; проєкту «Впровадження та залучення культурного різноманіття на міжнародному рівні» ICC Competence Development area: Introducing and Engaging Diversity Globally (IEDG); проєкту «Боротьба з чутками» ICC Competence Development area; проєкту «Implementation of the electronic document management system as an important component of modernized management in temporarily displaced institutions of higher education» за підтримки Програми Фулбрайта в Україні та фінансової підтримки посольства США в Україні тощо.

Університет є активним учасником європейських консорціумів, створених для реалізації проєктів Erasmus+: 101083077 Universities-Communities: strengthening cooperation (UniCom); 101083203 Bringing Opportunities and Organizational Success To Small Local Universities in Ukraine (BOOST); 101082858 MOOC-based microcredentials for teacher professional development (CRED4TEACH); 101129379 Boosting university psychological resilience and wellbeing in (post-)war Ukrainian nation; 101083321 Strengthening the EU common values through the policy of multilingualism in the education and training of future teachers.

МДПУ імені Богдана Хмельницького ефективно працює щодо розширення

міжнародного академічного співробітництва. На сьогодні чинними є 38 міжнародних угод про співпрацю з освітніми та науковими установами Італії, Німеччини, Франції, США, Польщі, Болгарії, Австрії, Швейцарії, Словенії, Естонії, Латвії, Швеції, Фінляндії, Португалії, Туреччини, Албанії, Чорногорії, Чехії тощо. Університет успішно реалізує проекти міжкультурного спрямування у співпраці з Радою Європи: «Етнічні спільноти і спільність: запорука громадської активності та довіри» і «Підтримка реформування законодавчої бази щодо національних меншин та зміцнення стійкості національних меншин в Україні», є учасником Міжнародного плану дій ЮНЕСКО з розвитку культури в Україні «Action Plan for Culture in Ukraine».

Науково-педагогічні працівники університету отримали стипендії на стажування та проведення індивідуальних досліджень у закордонних університетах: стипендію BASEES у галузі славістичних та східноєвропейських студій – доцент кафедри української і зарубіжної літератури Надія Акулова; стипендію ZUKOnnect Fellowship – професор кафедри інформатики та кібернетики Катерина Осадча; стипендію на проведення індивідуального дослідження в Цукунфстколеджі Університету Констанц (Postdoctoral stipends, Visiting Fellowships 2022) – старший викладач кафедри методики викладання германських мов Світлана Подпльота; розпочала участь у проекті “Professional Development for Instructors of Pre-Service EFL Teachers” від Посольства Сполучених Штатів Америки – доцент кафедри методики викладання германських мов, проректор з наукової роботи, інноваційної діяльності та міжнародної співпраці Тетяна Коноваленко.

Запрошуємо до навчання!

В умовах воєнного стану, перебуваючи в статусі переміщеного закладу освіти, МДПУ імені Богдана Хмельницького ефективно працює над формуванням якісного контингенту здобувачів вищої освіти. Університет успішно провів дві вступні кампанії, підтримуючи тісний зв'язок з випускниками, що перебувають на тимчасово окупованій території, а також з тими, що перебувають з батьками за кордоном, сприяючи у такий

спосіб їхньому майбутньому поверненню додому та активній участі у відбудові повоєнної України. Серед пріоритетів вступної кампанії – увага до здобувачів з числа демобілізованих з лав Збройних Сил України, внутрішньо переміщених осіб та осіб з особливими потребами. Активна й злагоджена профорієнтаційна робота, моніторинг спеціальностей, які мають попит на ринку праці, розширення спектру освітніх програм дозволили зарахувати до університету у 2022 році – 1180, а у 2023 році - більше як 1500 здобувачів вищої освіти.

МДПУ імені Богдана Хмельницького продовжує наполегливо реалізовувати завдання третьої місії закладу вищої освіти у плідній співпраці з міською владою, громадськими організаціями, бізнес-структурами та різноманітними соціальними інституціями. Встановлена тісна взаємодія із Запорізькою обласною військовою адміністрацією, Мелітопольською міською радою, Радою міжнародного конгресу українського козацтва тощо. На базі IT-лабораторії психологічної та психофізичної допомоги реалізується міська цільова програма «Відновлення і зміцнення психічного здоров'я та життєстійкості населення міста Мелітополя». Викладачі, співробітники та здобувачі вищої освіти здійснюють плідну культурно-просвітницьку та спортивно-оздоровчу діяльність у центрах простору допомоги «Саме тут» Мелітопольської міської ради, які функціонують у Запоріжжі, Львові, Києві та Дніпрі та інноваційному просторі для молоді «People UA» у Запоріжжі. Викладачі університету є членами робочої групи з підготовки плану деокупації Мелітополя, здійснюють науковий супровід моніторингу виконання

*На Тарасовій Горі...
Любимо Україну...*

«Плану інтеграції міста Мелітополя», надають всебічну допомогу національно-культурним товариствам Запорізького регіону в організації конференцій, круглих столів, семінарів тощо. В університеті працюють Центр болгаристики та Центр із дослідження нематеріальної культурної спадщини народів Приазов'я, які є модераторами вивчення поліетнічних процесів у регіоні.

Волонтерський напрям в умовах повномасштабної війни став одним із ключових напрямів соціальної діяльності

Президія Асоціації випускників МДПУ імені Богдана Хмельницького

Допомогаємо ЗСУ!

Наполеглива робота студентського самоврядування та розгалужена система виховної роботи спрямовані на формування патріотично спрямованої, свідомої, розвиненої, високоосвіченої особистості. В умовах воєнного стану виховні заходи проводяться у змішаному режимі, традиційними є такі заходи в режимі онлайн на платформі ZOOM та студентському YouTube каналі: Свято першого дзвоника, квест-конкурс посвяти в першокурсники WELCOME WEEK 2022, 2023, 2024, Урочиста Академія вручення дипломів, святкові прями трансляції до Дня Незалежності України, Дня захисника та захисниці України, Дня фізкультури та спорту, Дня Збройних сил України, урочисті онлайн-концерти до Дня працівника освіти України, Міжнародного дня студента, Дня української писемності та мови, виступи творчих мистецьких колективів та сольних виконавців Університету на факультетських, університетських та міських урочистостях. Успішними новими формами виховної роботи є коннект-студії «Молоді та незалежні», «Молодь – світовий авангард розвитку суспільства», «Незламна і Нескорена Україна» та профорієнтаційні квест-марафони «Шлях до мети в МДПУ», тиждень знайомства з Університетом «Welcome week 1.0.0 !», День відкритих дверей «OPEN DAY UNIVERSITY 2023, 2024». Продовжує свою діяльність відновлений після переміщення університету до Запоріжжя Центр сприяння розвитку та функціонуванню української мови, обрано студентського мовного омбудсмена. МДПУ імені Богдана Хмельницького є співорганізатором обласного етапу XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (місто Запоріжжя). Здобувачка Єлизавета Шестобуз у 2023 році посіла I місце у фіналі серед студентів закладів вищої освіти.

Студентська спільнота МДПУ імені Богдана Хмельницького бере активну участь у соціальній, культурній, волонтерській діяльності, гідно представляє університет на всеукраїнському та міжнародному рівнях. Здобувачка Аліна Чикашвілі стала лауреатом I ступеня у IX Міжнародному фестивалі-конкурсі «Musical Universe» (Україна, Одеса, 2023), Валерія Линенко – лауреатом 2 ступеня у VIII International vocal and choral

МДПУ імені Богдана Хмельницького Зокрема, на базі університету було створено громадську організацію «Ми допомагаємо патріотам України: зараз і завжди» (голова – доцент Андрій Проценко), члени якої здійснюють постійну практичну підтримку й допомогу підрозділам Збройних Сил України. За активну благодійну і гуманітарну діяльність та вагогий особистий внесок в умовах воєнного стану орденом «За заслуги перед Запорізьким краєм» нагороджено здобувача Сергія Чмихайла.

competition Vokal-Art (Словаччина, 2023), Андрій Чуб – лауреатом I премії у VI Міжнародному фестивалі-конкурсі «Таланти України» (Київ, 2023), Осадча Марина - 2 місце у Міжнародному конкурсі з комп'ютерної графіки та вебдизайну «CreDiCo» у номінації «Комп'ютерна анімація» (2023), Ганна Устюгова - 2 місце у Міжнародному конкурсі з комп'ютерної графіки та вебдизайну «CreDiCo» у номінації «Растрова графіка» (2023), Антон Курилов здобув звання кандидата майстра спорту з сумо, став кандидатом до збірної України з боротьби сумо; майстер спорту України з сумо Ірма Чернуха стала членом збірної України з боротьби сумо тощо. У 2024 році з метою розвитку національно-патріотичного спрямування молоді лідерами студентської спільноти університету створено громадську організацію «Проактивна молодь» (голова – Анастасія Сухомлінова).

Студентська спільнота гідно представляє університет на всеукраїнському та міжнародному рівнях

МДПУ імені Богдана Хмельницького тримає високий рівень у міжнародних і національних рейтингах: за результатами рейтингу світових закладів вищої освіти «Webometrics Ranking of World Universities – 2023» університет є лідером серед закладів вищої освіти України за активністю в інтернет-просторі; згідно з академічним рейтингом «Топ-200 Україна 2023» університет посів 75 місце, а за показниками рейтингу «Scopus 2023» - 97 місце серед українських закладів вищої освіти. У національному рейтингу «Кращі педагогічні вищі» – університет увійшов у ТОП-10 кращих педагогічних закладів вищої освіти і посів у 2023 році 8 місце, а у рейтингу закладів вищої освіти Запоріжжя та Запорізької області - 4 місце. На XIV Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2023» колектив МДПУ імені Богдана Хмельницького здобув Гран-Прі «Вища освіта України» та золоту медаль у номінації «Модель STEM – закладу освіти: стратегії, структура, напрями та форми діяльності»; на XV Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2024» - Гран-Прі «Інноваційна й наукова діяльність» та золоту медаль у номінації «Інноваційні здоров'язбережувальні технології розвитку життєстійкості здобувачів, які вимушено переміщені з тимчасово окупованих територій України». Рейтингові позиції Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького свідчить про те, що переміщений університет відновив та посилив свої позиції у напрямках якості освітнього процесу, наукової і громадської діяльності та реалізації завдань суспільної місії на теренах України та у світовому освітньо-науковому просторі.

МДПУ імені Богдана Хмельницького – 100 років!

Шановні колеги, співробітники, студенти! 2023 рік був ювілейним для Незламного Університету. За цей важкий непростий рік ми ще раз підтвердили потужний освітній, науковий, культурний та соціальний потенціал МДПУ імені Богдана Хмельницького. Протягом ювілейного року відбулися чисельні гостьові лекції, інтерактивні круглі столи, науково-практичні конференції, конект-студії, фестивалі-конкурси, вебінари, флешмоби, спортивні змагання та виставки, підготовлено медіа-проекти «Сторінками історії», «Вітаємо Незламний Університет!» та історичний нарис «100 років Незламності». Загальна кількість нагороджених працівників університету із числа професорсько-викладацького складу, адміністративно-управлінського та навчально-допоміжного й обслуговуючого персоналу упродовж 2023 року, як року відзначення «100-річчя Незламного Університету», становить більше 230 осіб, що засвідчує багаторічну сумлінну й плідну працю, високий професіоналізм та вагомий особистий внесок кожного не лише у розвиток МДПУ імені Богдана Хмельницького, а й вищої освіти України. Професору кафедри історії та археології Віктору Гудзю було призначено довічну стипендію Кабінету Міністрів України за видатні заслуги у галузі вищої освіти; 5 науково-педагогічним працівникам було оголошено Подяку прем'єр-міністра України; 6 науково-педагогічних працівників нагороджено Грамотою Верховної Ради України; 3 викладачів нагороджено нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти»; 4 викладачів відзначено Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України; 10 викладачів відзначено Грамотою Міністерства освіти і науки України тощо.

Щиро вітаю всіх з 100-річчям Університету!

Бажаю Перемоги, миру, повернення у рідні стіни, випереджального розвитку у повосній розбудові України! Слава Україні!

***Наталія Фалько -
ректор, кандидат
психологічних наук, доцент***

***Наталія Глебова -
перший проректор, доктор
соціологічних наук, професор***

***Тетяна Коноваленко -
проректор з наукової,
інноваційної роботи та
міжнародної співпраці,
кандидат педагогічних наук,
доцент***

***Арабаджи Олена -
проректор з науково-педагогічної
роботи, зовнішніх зв'язків і
стратегічного розвитку університету,
кандидат географічних наук, доцент,
Заслужений працівник освіти України***

З початком повномасштабної війни МДПУ імені Богдана Хмельницького зіштовхнувся з низкою викликів: від того, як здійснити процедуру переміщення закладу вищої освіти на підконтрольну Україні територію, уберегти та підтримати людей, подбати про безпеку освітнього процесу, захистити інформацію на сервері, — до того, як відновити освітній процес та провести вступну кампанію. Значну роль у цьому процесі відіграв висококваліфікований і згуртований керівний склад Університету на чолі з доцентом Наталею Фалько, яка взяла на себе відповідальну та важку місію керівника.

- **Фалько Наталя**, виконувач обов'язків ректора університету з травня 2022 р. по травень 2023 р.; ректор університету з липня 2023 р.;
- **Гончар Тетяна**, помічник ректора з 2018 р.;
- **Глебова Наталя**, керівник центру по роботі з гарантами освітніх програм з 2021 р. по 2023 р.; перший проректор з вересня 2023 р.;
- **Коноваленко Тетяна**, декан філологічного факультету з 2015 р. по 2022 р., виконувач обов'язків ректора університету з травня 2023 р. по липень 2023 р.; проректор з наукової роботи з 2022 р. по 2023 р., проректор з наукової, інноваційної роботи та міжнародної співпраці з вересня 2023 р.;
- **Арабаджи Олена**, проректор з заочної форми навчання з 1999 р. по 2023 р.; проректор із науково-педагогічної роботи, зовнішніх зв'язків і стратегічного розвитку університету з вересня 2023 р.
- **Дюжикова Тетяна**, голова Первинної профспілкової організації з 2015 р.,
- **Солоненко Анатолій**, ректор університету з 2017 р. по лютий 2022 р.; голова Вченої ради з 2017 р. по вересень 2023р.;
- **Павленко Олександр**, декан факультету інформатики, математики та економіки з травня по серпень 2022 р.; перший проректор з 2022 р. по 2023 р.; начальник центру ІТ і цифрової трансформації з 2023 р.;
- **Подорожний Сергій**, декан хіміко-біологічного факультету з 2022 р.;
- **Донченко Лариса**, декан природничо-географічного факультету з 2017 р. по 2022 р.;
- **Полякова Лариса**, куратор з національно-патріотичного виховання студентської молоді з 2017 р. по 2022 р.; декан природничо-географічного факультету з 2022 р.;
- **Гузь Наталія**, директор навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти з 2022 р.;
- **Сухомлінова Анастасія**, помічник директора навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти з 2022 р., Голова студентської ради Університету з 2020 р. по 2023 р.
- **Сіроштан Тетяна**, декан філологічного факультету з 2022 р.;
- **Муртазієв Ернест**, куратор з організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю з 2017 р. по 2022 р., декан факультету інформатики, математики та економіки з 2022 р.;
- **Котенко Оксана**, начальник навчального відділу з 2022 р.;
- **Долинна Олена**, завідувач відділу аспірантури з 1995 р. до 2012 р., завідувач відділу аспірантури та докторантури з 2012 р.;

- **Гончарова Ольга**, начальник відділу міжнародних зв'язків з 2022 р. по 2023 р., начальник відділу міжнародних зв'язків та проєктної діяльності з вересня 2023 р.;
- **Білецька Марина**, секретар Вченої ради з 2021 р.;
- **Прокоф'єва Ольга**, завідувач підготовчим відділенням з 2001 р.,
- **Шевченко Світлана**, начальник відділу підвищення кваліфікації з 2023 р.;
- **Прокоф'єва Олеся**, керівник центру експертизи та моніторингу якості освіти в університеті з 2022 р.;
- **Сегеда Наталя**, директор центру неперервної освіти з 2018 р.; голова комісії із експертизи якості освітніх програм спеціальностей з 2018 р.;
- **Спірінцев Дмитро**, голова комісії з питань академічної доброчесності з 2022 р.;
- **Проценко Андрій**, куратор з національно-патріотичного виховання студентської молоді з 2022 р.;
- **Афанасьєва Людмила**, директор центру соціологічних досліджень з 2000 р.;
- **Пачев Сергій**, керівник центру болгаристики з 2009 р.;
- **Житник Тетяна**, керівник освітньо-наукового центру соціо-культурного розвитку особистості дитини з 2021 р.;
- **Осадча Катерина**, керівник центру тьютерської майстерності з 2016 р.;
- **Горлов Петро**, керівник навчально-наукового центру «Біорізноманіття» з 2022 р.;
- **Кирієнко Олександр**, голова ради молодих вчених з 2022
- **Розумейко Людмила**, головний бухгалтер з 2014 р.,
- **Мажара Наталія**, начальник відділу кадрів з 2020 р.;
- **Климова Марина**, завідувач канцелярії з 2015 р.,
- **Радіонова Ірина**, директор бібліотеки з 1993 р.,
- **Чорна Альона**, директор центру освітніх дистанційних технологій з 2021 р.;
- **Мартиненко Марина**, інженер-програміст з обслуговування бази даних ЄДЕБО з 2014 р.;
- **Моложон Каріна**, начальник відділу з організаційно-виховної роботи та професійної орієнтації молоді з 2019 р.;
- **Розумейко Назар**, Голова студентської ради Університету з 2023 р.
- **Петренко Марія**, голова студентської ради факультету інформатики, математики та економіки з 2022 р.;
- **Устюгова Яна**, голова студентської ради хіміко-біологічного факультету з 2022 р.;
- **Кожановська Вероніка**, голова студентської ради навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти з 2022 р.;
- **Мовчан Анастасія**, голова студентської ради природничо-географічного факультету з 2022 р.

**Н.В. Гузь -
директор ННІ СПМО, кандидат
психологічних наук, доцент**

Історія становлення Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти – це роки створення та розвитку двох структурних підрозділів МДПУ імені Богдана Хмельницького – факультету мистецтв та художньої освіти (у структурі МДПІ – з 1985 р.) та соціально-гуманітарного факультету (заснований у 1990 р.). Кожний факультет мав свою історію, специфіку, традиції, що формувалися колективами викладачів і студентів та примножували досягнення університету.

Згідно з наказом № 231-01 від 30.08.2013 р. «Про організацію навчально-виховної та наукової роботи в МДПУ імені Богдана Хмельницького» рішенням вченої ради університету відбулася реорганізація факультетів і був створений перший у структурі університету Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти (далі інститут або ННІСПМО).

Упродовж багатьох років в інституті здійснюється підготовка висококваліфікованих фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти за спеціальностями: 011 Освітні, педагогічні науки;

012 Дошкільна освіта; 013 Початкова освіта; 016 Спеціальна освіта; 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво); 024 Хореографія; 053 Психологія; 231 Соціальна робота.

Навчальними планами та освітніми програмами передбачено ґрунтовне вивчення психологічних, педагогічних, суспільних, філологічних, природничих дисциплін, освітніх компонентів мистецького циклу, сучасних методик викладання шкільних предметів.

За роки існування ННІСПМО було підготовлено близько 10.000 фахівців. Інститут пишається своїми випускниками, більшість із яких працює директорами, вчителями загальноосвітніх шкіл, психологами, соціальними робітниками, методистами, викладачами вищих навчальних закладів тощо. Значна частина випускників є відмінниками освіти України, вчителями вищої категорії, вчителями-методистами. Усій країні відомі імена випускників, які стали успішними у своїх галузях, зокрема Андрія Олійника,

**Випускники ННІСПМО -
майбутнє України**

вчителя початкових класів, а згодом і директора Комунального закладу «Середня загальноосвітня школа №35» Кам'янської міської ради Дніпропетровської області, який увійшов до 10-ти найкращих учителів України за версією Global Teacher Prize Ukraine 2020, переможця конкурсу на найкращого вчителя України Global Teacher Prize Ukraine 2020 в номінації «Вибір українців»; Дмитра Ламзи, директора київської школи №210, юриста, правника, телевізійного експерта «Говорить Україна», «Стосується кожного», «Все буде добре», «Актуальна тема»; Артема Шулятьєва – Заслуженого діяча естрадного мистецтва України, випускника Академії культурного лідера при Міністерстві культури України, директора Дитячої школи мистецтв ВК ММР ЗО. Нині в ННІ СПМО здобувають освіту близько 1.000 здобувачів.

Забезпечення якісної освітньо-наукової діяльності відбувається під керівництвом досвідчених науково-педагогічних працівників, серед яких д-р пед.наук, професор Ляпунова Валентина Анатоліївна – кафедра дошкільної освіти і соціальної роботи, д-р пед.наук, професор Сегеда Наталя Анатоліївна – кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії, канд.пед. наук, доцент Дубяга Світлана Миколаївна – кафедра початкової і спеціальної освіти, канд.психол.наук, доцент Прокоф'єва Олеся Олексіївна – кафедра психології, канд.пед. наук, доцент Білецька Марина Валентинівна – кафедра інструментального виконавства та музичного мистецтва естради.

**Відзначення найкращих здобувачів
міською владою Мелітополя**

За останні 5 років відбувся захист 9 докторських дисертацій та 32 кандидатських дисертацій. Побачили світ понад 2000 наукових і науково-методичних публікацій: монографій, підручників, статей у фахових та закордонних виданнях з цитуванням у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science Core Collection; отримано більше 100 свідоцтв про авторські права на твори тощо.

Велика увага в ННІСПМО приділяється науковій та творчій діяльності здобувачів вищої освіти. Працюють різноманітні науково-дослідні гуртки і проблемні групи, здобувачі презентують наукові здобутки на регіональних, всеукраїнських і закордонних науково-практичних конференціях, беруть активну участь у конкурсах студентських наукових робіт. Здобувачі інституту неодноразово ставали дипломантами та переможцями Всеукраїнських предметних студентських олімпіад, наукових і творчих конкурсів.

Пріоритетними напрямками діяльності ННІСПМО є такі: інноваційно-освітня діяльність і підготовка конкурентоспроможних фахівців; інноваційно-наукова діяльність; цифровізація освітньої діяльності; розвиток студентського самоврядування; розвиток кадрового потенціалу; формування національної ідентичності учасників освітнього процесу тощо.

З червня 2022 року ННІСПМО очолює канд.психол.наук, доцент Гузь Наталія

Василівна.

2022 рік приніс багато випробувань і змін наш життя. Проте університет тимчасово перемістився до м. Запоріжжя і завдяки зусиллям усього колективу встояв, подолав труднощі й на сьогодні демонструє злагодженість та цілеспрямованість, досягнення високих показників у науково-освітній, міжнародній і творчій роботі, академічній мобільності, стипендіальному та соціальному забезпеченні, дозвіллі, участі студентів і викладачів у всеукраїнських та міжнародних заходах.

Аналіз ринку праці й систематична робота зі стейкхолдерами сприяли розробці та впровадженню нових освітніх програм, а саме: Дошкільна освіта. Логопедія, Реабілітаційна та клінічна психологія, Музична освіта. Музичне мистецтво, Гарденотерапія.

ННІСПМО має багаторічні освітянські та культурні традиції, значний науковий потенціал, досвідчений професорсько-викладацький колектив, відповідальний навчально-допоміжний персонал.

На постійній основі проводяться потужні наукові заходи: Відкритий фестиваль-конкурс ансамблевого інструментального виконавства «Березневі промені», в межах фестивалю-конкурсу проводиться Всеукраїнський науково-методичний семінар «Теорія та практика ансамблевого музикування»; Відкритий фестиваль-конкурс концертмейстерського мистецтва «Маестро – концертмейстер», в межах якого проводиться Всеукраїнський науково-методичний семінар «Професійно-компетентнісна самореалізація музиканта у виконавській та педагогічній діяльності»; Всеукраїнський науково-методичний семінар «Корекційно-розвиткова робота з дітьми з порушеннями мовлення»; Науково-практичний семінар «Інклюзивна практика в дошкільній і початковій освіті: реалії та перспективи»; Науково-методичний семінар «Екологічна освіта для сталого розвитку»; Науково-практичний семінар «Екологічні знання – основа життєвих компетентностей».

На базі інституту працює 3 лабораторії та 1 центр: Педагогічна лабораторія початкової школи, Освітньо-науковий центр соціокультурного розвитку дитини, Лабораторія психофізіологічних досліджень, Лабораторія психології здоров'я. Їхньою метою є створення умов для проведення науково-методичних, експериментальних досліджень з актуальних і пріоритетних проблем.

Психологічний центр, який створено на базі інституту, здійснює фахове психологічне забезпечення та підвищення ефективності професійно-особистісного зростання всіх учасників освітнього процесу, захист їхнього психічного здоров'я, соціального благополуччя та гармонійного входження в спільний простір багатогранного життя.

В інституті велика увага приділяється модернізації освітнього процесу,

**Здобувачі ННІСПМО
кмітливі та винахідливі**

впровадженню сучасних педагогічних технологій та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, розширенню міжнародних зв'язків.

У межах освітнього процесу реалізуються принципи компетентнісного підходу, розроблена система науково-методичного супроводу студентської молоді відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Запропоновані колективами кафедр освітні програми, сертифікаційні програми, а також 5 лабораторій і центрів на базі інституту, гарантують здобуття якісної вищої освіти та підготовку конкурентоспроможного майбутнього фахівця.

Кафедри ННІСПМО підтримують постійні зв'язки з науковими установами й освітніми закладами України та закордону.

Тісний зв'язок із базовими закладами освіти, налагоджений в ННІСПМО, дозволяє отримувати відомості про сучасні вимоги до фахівців різних профілів, визначати параметри професійної компетенції та нормативів конкурентоспроможності майбутніх фахівців, прогнозувати потреби ринку праці й завдяки цьому удосконалювати освітні програми підготовки.

Сучасний ННІСПМО – це повноцінний колектив людей ініціативних і небайдужих. Підтвердженням цього є успіхи наших здобувачів у навчанні, науці, спорті, висока затребуваність випускників, динамічне та якісне зростання кафедр, що виявляється, зокрема, у покращенні науково-методичного потенціалу, активному захисті дисертацій, участі викладачів у багатьох культурно-громадських заходах на рівні України та за її межами.

Нині високопрофесійний, свідомий, згуртований, здатний гнучко реагувати на зміни зовнішнього й внутрішнього середовища колектив інституту продовжує реалізовувати державну політику у сфері освіти, демонструє стійку життєву позицію в умовах сьогодення, власну національну ідентичність, патріотичність, незламність.

Зберігаємо традиції – будуємо майбутнє!

**Участь здобувачів у святкуванні Першого дзвоника
Мелітопольських школярів у місті Запоріжжя**

**Здобувачі спеціальності
012 Дошкільна освіта під час
виробничої практики в ЗДО**

Протягом 2005-2010 рр. кафедру очолювали доктори педагогічних наук, професори Приходько І.М. та Павлутенков Є.М.

У 2013 р. на базі кафедри створено Центр корекційно-розвивальних технологій (для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з порушенням мовлення), метою якого є організація науково-практичної діяльності здобувачів вищої освіти, засвоєння теоретичних знань і формування практичних навичок під час їхньої професійної підготовки.

З 2017 р. кафедру соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти очолює доктор педагогічних наук, професор Ляпунова В.А.

У 2019 році кафедру перейменовано на кафедру дошкільної освіти і соціальної роботи.

Кафедрою здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за трьома рівнями вищої освіти: першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим) за спеціальностями: 012 Дошкільна освіта, 241 Соціальна робота, за такими освітніми програмами: «Дошкільна освіта. Логопедія» та «Дошкільна освіта. Початкова освіта»; «Соціальна робота. Арт-терапія в соціальній сфері» та «Соціальна робота. Соціальна педагогіка».

За час існування кафедри її викладачами було захищено 4 докторських та 15 кандидатських дисертацій.

Викладачі кафедри підтримують тісні професійні зв'язки з освітніми закладами

У 1996 р. було створено кафедру теорії та методики дошкільного виховання, яку очолила кандидат педагогічних наук, доцент Фунтікова О.О. Кафедра здійснювала підготовку студентів за спеціальністю «Дошкільна освіта».

У 2004 р. на базі кафедри теорії та методики дошкільного виховання Мелітопольського державного педагогічного університету було ліцензовано спеціальність «Соціальна педагогіка». З цього року було перейменовано в кафедру дошкільного виховання і соціальної педагогіки.

**Практичне заняття у здобувачів
спеціальності 231 Соціальна робота**

України (Інститут проблем виховання НАПН України, Київський інститут ім. Б. Грінченка, Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, Бердянський державний педагогічний університет; Запорізький національний університет, Ужгородський національний університет, Бериславський та Нікопольський педагогічні коледжі); Польщі (Вища лінгвістична школа та університет Яна Длугоша у м. Ченстохова, Педагогічний інститут Природничо-гуманітарного університету у м. Седльце, Лодзинський університет м. Лодзь) та ін.

Результати науково-дослідної та методичної роботи викладачів кафедри обговорюються на звітних конференціях. Викладачі кафедри надають наукові консультації своїм колегам, вихователям закладів дошкільної освіти, вчителям-логопедам та соціальним педагогам загальноосвітніх навчальних закладів, підтримують зворотний зв'язок зі стейкхолдерами щодо якості професійної підготовки випускників до роботи.

Кафедра організує науково-дослідну роботу студентів у складі наукового гуртка «Аніматор», який посідав перші місця у конкурсі «Кращий студентський науковий гурток» у 2016, 2017, 2018 рр.

**Заняття з дітьми
на базі Центру
соціокультурного
розвитку дитини**

**Вручення дипломів магістрам спеціальностей
012 Дошкільна освіта і 231 Соціальна робота**

Інтерактивне заняття з дітьми на базі Центру соціокультурного розвитку дитини

інтелектуального та творчо-діяльнісного потенціалу за допомогою інтерактивно-розвивальних занять та естетично-культурного виховання через застосування синтезу різних видів мистецтв. Керує роботою Центру кандидат педагогічних наук, доцент Житнік Т. С.

Вільні, Згуртовані, Сильні

Свій досвід і знання майбутнім фахівцям передає колектив висококваліфікованих кадрів: доктор педагогічних наук, професор Ляпунова В.А.; кандидат педагогічних наук, доцент Канарова О.В.; кандидат педагогічних наук, доцент Жейнова С.С.; кандидат педагогічних наук, доцент Житнік Т.С.; доктор філософії, старший викладач Атрошенко Т.Ю.; кандидат педагогічних наук, старший викладач Солонська А.А.; старший викладач Таган Л.В.; старший викладач Нижнік Т.О.; старший викладач Батарейна І.О.; старший викладач Тарасова В.А.; викладач-стажист Негрій О.І.

Надійним помічником у роботі викладачів є старший лаборант кафедри Кривець О.О.

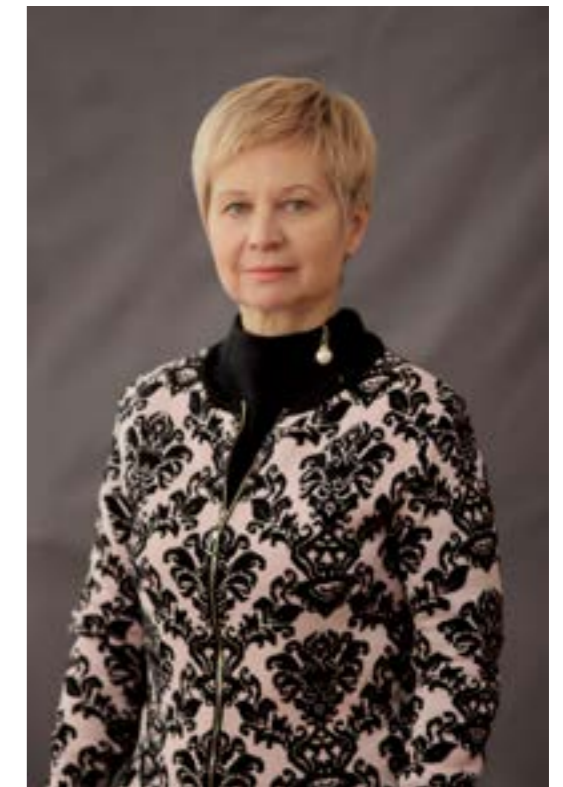
У 2021 році на базі кафедри почав функціонувати Освітньо-науковий центр соціокультурного розвитку дитини, метою якого є розвиток особистості дитини дошкільного віку, в тому числі з особливими освітніми потребами, з акцентом на розвиток її емоційно-

Історія створення та розвитку кафедри має декілька етапів. Після реорганізації у 1985 р. Запорізького педінституту в університет музично-педагогічний факультет було переведено до Мелітопольського педагогічного інституту. У зв'язку з розширенням контингенту студентів та викладацького складу у березні 1991 р. за рішенням ректорату кафедру гри на музичних інструментах було поділено на кафедру гри на оркестрових інструментах та кафедру фортепіано. У 1985–2004 рр. на кафедрі працював професор В.М. Овод – заслужений діяч мистецтв України, заслужений працівник культури України, нагороджений відзнакою Президента України – орденом «За заслуги» III ступеня. У період з 1991 по 2004 рр. керівником кафедри гри на оркестрових інструментах був заслужений діяч мистецтв України, професор Ю.М. Бай. У 2003–2004 н.р. кафедра отримала назву «оркестрових інструментів». З 2004 р. кафедру очолила к.пед.н., доцент М.В. Білецька. Кафедру фортепіано з 1991 по 2015 рр. очолював к.пед.н., доцент С.О. Феруз. У цей період на цих кафедрах працювала яскрава плеяда досвідчених викладачів: Т.В. Гордейчева, І.О. Феруз, Т.І. Юник, Д.Г. Юник, Г.І. Падалка, І.П. Бобакова та ін.

У 2015–2016 н.р. з метою оптимізації діяльності та підвищення якості підготовки

Музично-виконавська діяльність

М.В. Білецька
завідувач кафедри, доцент

фахівців мистецького відділення ННІСПМО здійснено реорганізацію кафедр фортепіано і оркестрових інструментів та утворено кафедру інструментального виконавства та музичного мистецтва естради, яку продовжує очолювати доцент М.В. Білецька. До складу кафедри увійшли висококваліфіковані, талановиті викладачі, вихованці Київської, Одеської та Донецької

консерваторій, Запорізького й Мелітопольського педагогічних інститутів, що дозволило зберегти та примножити традиції національних музично-виконавських шкіл та зробити вагомий внесок у розв'язання питань формування сучасного типу педагога-музиканта. Сьогодні освітній процес на кафедрі забезпечують: к.пед.н., доцент М.В. Білецька – відмінник народної освіти України, к.пед.н., доцент Є.Б. Черняк, к.пед.н., доцент Л.М. Котова, канд. мистецтвознавства, доцент О.М. Антоненко, ст.викладач Т.О. Підварко, викладач О.І. Сопін. Надійним помічником в роботі викладачів є лаборант кафедри Т.В. Сидоренко. Викладачі кафедри відзначаються високим рівнем професійної підготовки, проходять стажування в закладах вищої освіти України та поза її межами. Переважна більшість викладачів кафедри є членами Національної всеукраїнської музичної спілки.

З 2000 по 2012 рр. викладачами кафедри під керівництвом доцента С.О. Феруза проводився Міжнародний фестиваль слов'янської фортепіанної музики. Цей музичний форум набув широкого позитивного резонансу як серед культурної громадськості, так і в засобах інформації міста й області, отримав високу оцінку від Міністерства освіти і науки України.

Важливе місце в роботі кафедри посідає концертна діяльність студентів і викладачів, що здійснюється такими творчими колективами, як ансамбль скрипалів (керівник – доцент М.В. Білецька), ансамбль інструментальної музики «Таврійська пектораль» (керівник – доцент О.М. Антоненко), вокальний джаз-квартет «Sound Версія».

Ансамбль інструментальної музики «Таврійська пектораль» узяв участь у Міжнародному фестивалі «Ніч на Івана Купала» (Польща, 2009 р.), отримав Диплом

учасника IV Міжнародного фестивалю «Підляська Октава Культур» (Польща, 2011 р.). Важливий крок до міжнародного визнання зробив народний колектив України, ансамбль скрипалів, який з успіхом виступав на Міжнародних молодіжних фестивалях «Євроарт – 2006, 2007, 2008» у Болгарії (м. Благоевград). Вокальний джаз-квартет «Sound Версія» став Лауреатом багатьох міжнародних та всеукраїнських молодіжних фестивалів-конкурсів, серед яких: Міжнародний фестиваль «Джаз Фест» (м. Вінниця, 2015 р.),

Практичне заняття з музично-інструментального виконавства зі студентами спеціальності 014.13 Середня освіта. Музичне мистецтво Войтенко Романом та Булахом Денисом

Музична олімпіада «Голос країни» (м. Київ, 2016 р.), Всеукраїнський конкурс молодих виконавців джазу «Джаз-палітра» (м. Черкаси, 2016 р.).

З 2010 по 2019 рр. кафедрою щорічно проводився Міжнародний фестиваль вокального естрадного мистецтва «Медовий край», мета якого – популяризація кращих зразків естрадної музичної культури; виявлення та підтримка музично обдарованої молоді, розкриття її творчої індивідуальності; обмін досвідом професійного виховання естрадних виконавців.

У квітні 2013 р. кафедрою було проведено II-й етап Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Музичне мистецтво» (напрямок фахової підготовки педагога-музиканта – «Естрадний вокал»), I місце посіла студентка кафедри Петрунько Олена.

У 2021 році на кафедрі було започатковано проведення відкритого фестивалю-конкурсу ансамблевого інструментального виконавства «Березневі промені» та відкритого фестивалю-конкурсу концертмейстерського мистецтва «Маестро – концертмейстер», метою яких є популяризація ансамблевого, концертмейстерського мистецтва, естетичного залучення творчої молоді до світових та національних цінностей, створення умов для підвищення художнього рівня та удосконалення виконавської майстерності.

Науково-педагогічна діяльність викладачів кафедри відображена в навчально-методичних посібниках, монографіях, найвагоміші з яких: колективна монографія «Теоретико-методичні засади формування виконавської майстерності в процесі фахової підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва», що була виконана авторським колективом викладачів кафедри; навчально-методичний посібник «Методика підготовки музикантів-інструменталістів до сценічної діяльності» (Котова Л.М.), навчально-методичний посібник «Педагогіка музичного сприймання» (Білецька М.В.).

Плідна діяльність студентського наукового об'єднання «Акколада» відображена у більш ніж 50 публікаціях у вітчизняних та міжнародних наукових виданнях результатів студентських наукових досліджень. Вагомим досягненням є призові місця на Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт (м. Глухів, 2013 р. – II місце; м. Умань, 2015 р. – I місце; м. Умань, 2016 р. – III місце).

Всеукраїнський науково-методичний семінар Професійно-компетентнісна самореалізація музиканта у виконавській та педагогічній діяльності

Кафедра активно залучає здобувачів до участі в різноманітних мистецьких заходах різного рівня, результатом є численні перемоги на Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах і фестивалях: VI Міжнародний фестиваль-конкурс «Переяславський дивограй» (м. Переяслав-Хмельницький, 2019 р.), номінація «Інструментальний дует» В.Пачева, Є.Гаркавець – Лауреати I ступеня, номінація «Інструментальне виконання. Фортепіано» М. Трушкіна – Лауреат I ступеня; Міжнародний конкурс «Еуропа talents 2020 – Hungary» (м.Бідапешт Венгрія, 2020 р.) М.Рябчиков – Лауреат II ступеня; Всеукраїнський конкурс піаністів (м. Рівне, 2021 р.) номінація «Фортепіано» В.Серов – Лауреат II премії; Міжнародний конкурс «Mikulašské hvězdy 2021» (м. Прага, Чехія, 2021 р.) І. Ніколенко – Лауреат I ступеня; Міжнародний багатожанровий онлайн-конкурс «NORDIC FEST» (м. Хельсінкі, Фінляндія, 2021 р.) А. Пірго – Лауреат I ступеня; Міжнародний конкурс інструментальної музики «Я маю талант» (м. Київ, 2022 р.) Д. Булах – 1 місце.

За роки існування на кафедрі склалися яскраві культурно-просвітницькі й концертно-виконавські традиції, творчі зв'язки з міськими та сільськими закладами початкової освіти, Запорізьким, Дніпропетровським, Кам'янським, Херсонським та іншими музичними училищами й коледжами.

Високий професійний потенціал викладачів та здобутки попередніх років окреслюють творчу перспективу наукового, мистецького й педагогічного розвитку кафедри.

**Оркестр народних інструментів кафедри інструментального виконавства та музичного мистецтва естради.
Керівник доцент Олександр Антоненко**

Історія становлення кафедри починається з 1993 р. (спеціальність «Початкове навчання» ліцензовано на базі кафедри загальної педагогіки в 1991 р.).

У різні роки кафедру очолювали канд. пед. наук, доцент О.О. Фунтікова (1993–1999 рр.), канд. геол.-мін. наук, доцент, а з 2011 р. – д-р філос. наук, професор В.В. Молодиченко (1999–2006 рр., 2009–2012 рр.), д-р пед. наук, професор В.А. Ляпунова (2006–2009 рр.), канд. пед. наук, професор Т.І. Люріна (2012–2017 рр.).

З червня 2017 р. по теперішній час кафедру очолює канд.пед.наук, доцент С.М. Дубяга.

Групова робота над проектом з використанням цеглинок Лего

Склад викладачів кафедри початкової і спеціальної освіти за останні п'ять років суттєво змінився. На сьогодні на кафедрі плідно працюють: д-р пед. наук, професор Ю.М. Шевченко (захист дисертації у 2020 р.); канд.пед.наук, доцент, завідувач кафедри С.М. Дубяга (з 2018 до 2021 р. – відповідальний секретар приймальної комісії університету, з 2022 по 2023 рр. – заступник відповідального секретаря приймальної комісії університету; з 2017 р. і дотепер – відповідальний редактор збірника праць «Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка» (категорія Б)); канд. пед. наук, доцент В.Д. Мелаш; канд.пед.наук, доцент Ю.О. Саєнко (з 2022 р. – заступник директора ННІ СПМО з навчальної роботи); канд. пед. наук, доцент В.В. Гузь; канд. пед. наук, старший викладач А.Б. Варениченко (захист дисертації у 2020 р.); асистент Г.В. Свириденко (вступила до аспірантури у 2020 р. за спеціальністю 016 Спеціальна освіта). Надійними помічниками в роботі викладачів є старший лаборант Л.І. Мальцева та лаборанти О.В. Шершньова і В.І. Дьоміна.

П'ятирічний період кафедри знаменується активною роботою викладачів із удосконалення навчально-методичної, наукової та матеріально-технічної бази.

За цей період відбулися 1 захист докторської та 2 кандидатських дисертаційних досліджень, готується до захисту ще 1 кандидатська дисертація (Г.В. Свириденко).

Упродовж останніх років колектив кафедри працював над науковими темами «Теоретико-методичний супровід підготовки майбутніх учителів початкової школи» та «Практико-орієнтований аспект підготовки вчителів до роботи в сучасній початковій школі». Результати наукової та науково-методичної роботи знаходять своє відображення у фахових, зарубіжних виданнях і збірниках матеріалів наукових конференцій, монографіях: надруковано близько 50 наукових і науково-методичних публікацій, 18 публікацій, що входять до науково-метричних баз даних Scopus та Web of Science, 10 підручників, посібників та монографій, отримано близько 25 свідоцтв

Участь викладачів кафедри в інтенсивному курсі «Педагогіка початкової школи_ фінський досвід»

міського конкурсу досвіду педагогічних працівників «Кращі практики інклюзивної освіти» (Ю.М. Шевченко), обласного етапу XXIII Міжнародного конкурсу української мови імені Петра Яцика (С.М. Дубяга); є учасниками міжнародних проєктів «The Lego Foundation» (Ю.О. Саєнко), «Фінська підтримка реформи української школи» («Навчаємось разом») (С.М. Дубяга, Ю.О. Саєнко), «DECIDE Summer Club «Ми вдома – в Україні» (Ю.О. Саєнко), ЄС Програми Ерасмус+ на пряму Жана Монне «Європейські цінності різноманіття та інклюзії для сталого розвитку» (Ю.М. Шевченко).

Кафедра є активним учасником процесу підготовки вчителів початкових класів в умовах реалізації Концепції нової української початкової школи: викладачі проводять семінари, круглі столи, майстер-класи та інші науково-методичні заходи в межах Методичної майстерні вчителя «Нова українська школа».

Провідні фахівці кафедри керують роботою студентського наукового гуртка «Ерудит», студентською науковою лабораторією «Екологічна освіта для сталого розвитку», залучаючи здобувачів до наукової діяльності.

У 2010 р. при кафедрі створено Студентську наукову лабораторію «Екологічна освіта для сталого розвитку» (керівник – канд. пед. наук, доцент кафедри початкової і спеціальної освіти В.Д. Мелаш).

про реєстрацію авторських прав.

У грудні 2021 р. було ліцензовано нову спеціальність 016.01 Спеціальна освіта (Логопедія) за першим (бакалаврським) рівнем, а в червні 2022 р. – за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Співробітники кафедри постійно працюють над підвищенням свого професійного та наукового рівня. Упродовж останніх п'яти років викладачі кафедри входили до складу журі різноманітних конкурсів – Всеукраїнського студентського конкурсу наукових робіт із галузі «Початкова освіта» (С.М. Дубяга, Ю.М. Шевченко),

Учасники майстер-класу «Розвиток початкової школи в умовах реалізації концепції «Нова Українська Школа»

У 2014 р. кафедра початкової освіти стала співорганізатором відкриття Центру корекційно-розвивальних технологій (координатор центру – професор, дійсний член ГО «Українська асоціація корекційних педагогів» Ю.М. Шевченко). Викладачі кафедри – методисти Центру (Ю.О. Саєнко, А.Б. Варениченко, Г.В. Свириденко) – організують науково-практичну діяльність студентів із метою засвоєння теоретичних знань і формування практичних навичок, спрямованих на роботу з дітьми, які мають порушення мовлення, здійснюють керівництво та координацію діяльності майбутніх фахівців – учителів початкових класів, учителів англійської мови початкової школи.

У червні 2019 р. відкрито Педагогічну лабораторію початкової школи (керівник – канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри початкової і спеціальної освіти С.М. Дубяга), яка є структурним освітньо-науковим підрозділом кафедри початкової і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти.

Педагогічна лабораторія створена з метою якісної підготовки здобувачів усіх рівнів вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта та вдосконалення професійних компетентностей науково-педагогічних та педагогічних працівників.

Колектив кафедри початкової і спеціальної освіти співпрацює з фахівцями провідних закладів освіти і наукових установ України та зарубіжжя – Ніжинським державним університетом імені Миколи Гоголя, Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова, Хортицькою національною навчально-

Практичне заняття з сучасних технологій початкової школи

Ранкова зустріч в ігровому осередку!

реабілітаційною академією, Центральноукраїнським державним університетом імені Володимира Винниченка, Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка, Глухівським національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка, Вищою лінгвістичною школою у м. Ченстохові (Польща), Бериславським, Нікопольським, Запорізьким педагогічними коледжами та ін.

**Наталія ФАЛЬКО -
завідувачка кафедри психології,
канд.психол.наук, доц.**

у 2022 р. розпочалася повномасштабна війна і окупація м. Мелітополь. Проте натхнення, патріотизм, оптимізм і велика працездатність колективу кафедри дозволила не тільки втриматися у вирі подій, встояти при вимушеному переміщенні Університету до м. Запоріжжя, а й досягти успіхів у науково-дослідній, навчально-методичній, суспільній діяльності, що сприяло розширенню освітнього і професійного простору кафедри. Зокрема, у 2020 р. відбулася успішна акредитація освітніх програм «Психологія. Клінічна психологія», «Психологія. Психологічне консультування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; у 2023 р. започатковано нову освітню програму «Клінічна та реабілітаційна психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти та дві міждисциплінарні освітньо-

Кафедра психології була створена в 1986 р. в результаті реорганізації кафедри педагогіки та психології хіміко-біологічного факультету. З 1997 р. кафедра входила до складу соціально-гуманітарного факультету і з 2013 р. – до Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти. У складі інституту з 2002 по 2015 рр. науково-освітню діяльність здійснювали кафедра загальної психології та кафедра практичної психології, які 2015 р. були об'єднані в кафедру психології.

Упродовж трьох десятиріч кафедру очолювали: канд.психол.наук, доцент Л.М. Марковець, канд.психол.наук, доцент Г.В. Марковець, канд.пед.наук, доцент Л.П. Добровольська, д-р.філос.наук, професор Т.С. Троїцька, д-р.психол.наук, професор В.Й. Бочелюк.

У 2017 р. завідувачем кафедри психології було обрано канд.психол.наук, доцента Н.М. Фалько.

Останні роки видалися вкрай важкими для нашої країни і міста, 2020-2021 рр. - COVID-19,

**Колектив кафедри на фестивалі
«З країни в Україну»**

наукові програми «Соціологія і психологія муніципальної політики» та «Гарденотерапія» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Впродовж останніх п'яти років знання та практичні навички майбутнім психологам передає досвідчений колектив висококваліфікованих фахівців та професіоналів-практиків: д-р.психол.наук, професор О.В. Ковальова (О.В. Царькова), канд.психол.наук, доцент Н.М. Фалько, канд.психол.наук, доцент Н.В. Гузь, канд.психол.наук, доцент О.О. Прокоф'єва, канд.психол.наук, доцент С.В. Шевченко, канд.психол.наук, доцент Л.М. Кобильнік, старший викладач Г.Б. Варіна. Багато років на кафедрі працював професіонал-практик, гіпнотерапевт, канд.психол.наук, доцент І.Г. Денисов. Надійними помічниками в роботі є викладач-стажист Т.А. Братишко та лаборанти кафедри С.Д. Цюмашко та Я.Е. Устюгова.

Науково-педагогічні працівники кафедри представляють університет у галузевій експертній раді 05 Соціальні та поведінкові науки й експертній групі спеціальності 053 Психологія Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (Н.М. Фалько, О.О. Прокоф'єва), у експертній групі з психології та педагогіки експертної ради Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України з надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам (О.В. Ковальова), експертній групі Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України з експертизи електронних версій проектів підручників (О.О. Прокоф'єва), експертній групі з експертизи проектів наукових досліджень у МОН України (О.О. Прокоф'єва).

Дослідження викладачів кафедри сконцентровані навколо проблеми формування ресурсності та життєстійкості особистості в структурі загального адаптаційного потенціалу людини, а саме навколо комплексної наукової теми «Психологічні засади актуалізації ресурсності та життєстійкості особистості: концептуалізація та розвиток» (0121U110568, керівник Н.М. Фалько). Дослідження має прикладну спрямованість і зорієнтоване на вирішення конкретних практичних завдань, які здатен вирішувати спеціаліст-психолог у сучасному мінливому світі та суспільстві, що трансформується.

Спектр наукових інтересів викладачів кафедри є багатовекторним та проблемно-орієнтованим: психологія особистості та міжособистісних стосунків; методика сучасної психодіагностики; сучасні методи психологічного консультування, групової психотерапії; психологія сім'ї; практична психологія в маркетингу та рекламі; клінічна

**Канд.психол.наук, доц. Шевченко С.В.
у Лабораторії психофізіологічних досліджень**

та реабілітаційна психологія; психологія впливу та маніпуляцій; коучингові та PR-технології; інноваційні технології в психології; психодраматерапія; травматерапія; арт-терапія та ін.

На сьогодні кафедра забезпечує викладання понад 60 освітніх компонентів за спеціальністю 053 Психологія. За останні п'ять років відбувся захист докторської дисертації та отримання вченого звання професора О.В. Ковальновою, отримання вченого звання доцента С.В. Шевченко й І.Г. Денисовим.

У 2019-2021 рр. викладачі кафедри брали участь у реалізації наукової теми молодих

Лекція канд.психол.наук, доц. Кобильнік Л.М

учених за рахунок коштів загального фонду державного бюджету «Розробка методології психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з особливими потребами» (№ держреєстрації: 0119U002003, керівник О.В. Ковальова). Викладачі кафедри були залучені до реалізації грантового контракту між Європейським Союзом в особі Європейської Комісії та Виконавчим комітетом Бердянської міської ради, впроваджуючи курси «Вдосконалення надання психологічної підтримки дорослим у пост-конфліктних ситуаціях» та «Активізація місцевих ЗМІ в сприянні соціальному консенсусу, врегулюванню конфліктів між ВПО та місцевими громадами і уникненню прищеплення стереотипів та тавр до ВПО» (Н.М. Фалько, Н.М. Гузь). У 2019 р. колектив кафедри отримав фінансування з міського бюджету м. Мелітополя і реалізовував культурно-просвітницький проект «Соціально-освітній хакатон «Дізнаюсь. Зумію. Зроблю» (керівник С.В. Шевченко).

Фахівці кафедри були активними учасниками творчої групи експерименту всеукраїнського рівня «Система підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства» на базі навчальних закладів Запорізької області у 2017-2022 рр. (Н.М. Фалько, О.О. Прокоф'єва), робочої групи дослідно-експериментальної роботи «Створення навчально-методичних засад формування у дітей навичок міжкультурної комунікації в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах Запорізької області» у 2014-2022 рр. (Н.В. Гузь), членом координаційної групи Департаменту соціального захисту населення Запорізької обласної державної адміністрації щодо взаємодії суб'єктів із надання соціально-психологічної допомоги особам, демобілізованим з лав ЗСУ, Національної Гвардії України, Прикордонної служби України, учасникам АТО та їх

*Психотерапевтична група,
канд.психол.наук, доц. Прокоф'єва О.О.*

сім'ям (Н.М. Фалько).

Науково-педагогічні працівники кафедри активно публікуються у фахових та закордонних виданнях, зокрема, за останні 5 років викладачі мають більше 30 публікацій, які індексуються у міжнародних базах даних Scopus і Web of Science, більше 200 публікацій у фахових виданнях, які індексуються у базі даних Index Copernicus, отримали більше 50 свідоцтв про авторське право на твір.

Найвагомішим внеском у банк психологічних теорій і практик стали праці:

- Концептуалізація системи сімейно-орієнтованого психолого-педагогічного супроводу родини, яка виховує дитину з особливими потребами: колективна монографія / за заг. ред. д-р.психол.наук О.В. Царькової. Мелітополь, 2019;
- Довідник для педагогічних працівників і батьків, що виховують дітей з

Захист кваліфікаційних робіт здобувачів освітнього рівня «Магістр»

- особливими освітніми потребами / О.В. Царькова, О.О. Прокоф'єва, Г.Б. Варіна, В.В. Чорна. Мелітополь, 2019;
- Комплекс психолого-педагогічних порад батькам та педагогічним працівникам, які виховують гіперактивну дитину з синдромом дефіциту уваги (СДУГ): навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 Психологія / О.В. Царькова, О.О. Прокоф'єва, Г.Б. Варіна. Мелітополь, 2019;
 - Комплекс психолого-педагогічних порад батькам та педагогічним працівникам, які виховують дитину із затримкою психічного розвитку: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 Психологія / О.В. Царькова, О.О. Прокоф'єва, Г.Б. Варіна. Мелітополь, 2019;
 - Шлях до успіху: сучасні технології профорієнтаційної роботи: навчально-методичний посібник. / укл. Г.Б. Варіна, О.В. Царькова. Мелітополь, 2019;
 - Грані власного Я: навчально-методичні рекомендації для роботи в авторській техніці об'ємна пісочна мандала / укл. Г.Б. Варіна, О.В. Царькова. Мелітополь, 2019;
 - Практикум із групової психокорекції: підручник / О.О. Прокоф'єва, О.В. Ковальова, Г.Б. Варіна. Мелітополь, 2020;
 - Банк-практикум: технології психологічного супроводу інклюзивного простору: науково-методичне видання / Г.Б. Варіна, А.С. Яценко, О.О. Прокоф'єва, О.В. Ковальова. Мелітополь, 2020;
 - Казки для дружної сім'ї: наочно-навчальні матеріали для здобувачів спеціальності 053 Психологія, 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта / Н.Б. Матвієнко, О.О. Прокоф'єва, О.Л. Гармаш, А.Б. Гармаш. Мелітополь, 2020;
 - Вступ до спеціальності (психологія): практикум: навчально-методичний посібник / укл. Г.Б. Варіна, Л.М. Кобильнік, Н.М. Фалько. Мелітополь, 2020;
 - Психологія: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти / укл. Л.М. Кобильнік. Мелітополь, 2021;
 - Загальна психологія з навчальною практикою: навчально-методичний

**Науково-методичний семінар,
д-р.психол.наук, проф. Ковальова О.В.**

- посібник для здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні / укл. Л.М. Кобильнік. Мелітополь, 2021;
- Вікова психологія з практикумом: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні / укл. Л.М. Кобильнік. Мелітополь, 2021;
 - Розвиток комунікативної компетентності та професійна етика психолога: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні / укл. Л.М. Кобильнік. Мелітополь, 2021;
 - Psychological foundations of the actualization of resourcefulness and vitality of the individual: conceptualization and development / Monograph. Opole, 2023.
 - Г.Б. Варіна у 2020 р. була запрошена редактором закордонних колективних монографій у видавництві м. Ополе, Польща: «Psychological resources of the individual under the conditions of modern challenges», «The psychological health of the personality and society: the challenges of today».
 - Науково-педагогічні працівники кафедри мають видання у закордонних і українських колективних монографіях:
 - Innovations in science: the challenges of our time/ monograph / Accent Graphics Communications and Publishing, 2018;
 - Сучасні здоров'язберезувальні технології: монографія / за заг. ред. Ю.Д. Бойчука. Харків, 2018;
 - Modern Technologies in Management and Social Sphere Development. Opole, 2019;
 - Integration of traditional and innovation processes in modern pedagogy and psychology: collective monograph. Lviv: Liha-Pres, 2019, SENSE.
 - Інноваційні технології розвитку психологічних ресурсів особистості: монографія. Херсон, 2019;
 - Psychological resources of the individual under the conditions of modern challenges. Editors: Jozef Kaczmarek, Hanna Varina. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020;
 - The role of technology in the socio-economic development of the post-quarantine world. Monograph. Edited by Magdalena Gawron-

**Практичне заняття,
канд.психол.наук, доц. Денисов І.Г.**

- Łapuszek, Andrii Karpenko. Katowice, 2020;
- Education in the post-coronavirus world: the place of information and innovative technologies Edited by Aleksander Ostenda Oksana Dzhus. Katowice, 2020;
 - The psychological health of the personality and society: the challenges of today. Monograph. Eds. Małgorzata Turbiarz & Hanna Varina. Opole, 2020;
 - Improving living standards in a globalized world: opportunities and challenges. Monograph. Ed.: Tetyana Nestorenko, Tadeusz Pokusa. Opole, 2021;
 - Психологічні ресурси в умовах життєвої та суспільної кризи: соціальний та особистісний виміри: монографія. Ред. В.Ф. Казібекова. Херсон, 2021;
 - Специфіка розвитку сучасного соціально-гуманітарного середовища: монографія. Харків, 2021;
 - Modern technologies for solving actual society's problems. Edited by Oleksandr Nestorenko and Iryna Ostopolets. Publishing House of University of Technology, Katowice, 2022;
 - Possibilities and limitations of Psychodrama Online. Ed. Manfred Jannicke, Gerda Mavericks. 2022;
 - Modern science and education: problems and development prospects. Ed. by Jakub Świerzawski and Iryna Ostopolets. Katowice, 2022;
 - Сучасне суспільство: монографія. Харків, 2022.

Фахівцями кафедри підготовлено понад 3350 здобувачів освіти – практичних психологів, організовано та проведено понад 100 міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференцій, семінарів, круглих столів, тренінгів, майстер-класів.

Унікальною практикою набуття здобувачами навичок soft-skills є робота в

Майстер-клас «Об'ємна пісочна мандала», ст.викл. Варіна Г.Б.

Майстер-клас «Метелик – цикл трансформацій»

мультидисциплінарній команді під час проходження виробничої практики в рамках реалізації проекту Ради Європи «Етнічні спільноти та спільність: запорука громадської активності та довіри», Мелітополь-Запоріжжя, 2022 р.

У науковому житті кафедри беруть активну участь здобувачі, які є учасниками наукового гуртка «Ordo Amoris». Про результати якісної співпраці викладачів та здобувачів вищої освіти свідчать призові місця у міжнародних, всеукраїнських, обласних студентських олімпіадах та конкурсах студентських наукових робіт, публікації в наукових фахових та міжнародних виданнях. Серед переможців наукового конкурсу International scientific project «Europen intergation in education, culture» – «1:0 in favor of the «New player» Пашкова В. (2020 р.). Серед призерів II-го етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: Яременко А. (2019 р.), Чиркова А. (2019 р.), Дубовик А. (2020 р.). У 2022-2023 рр. II етап Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт не проводився, однак переможцями I-го етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт стали Брага І. (2022 р.), Сеніна А. (2023 р.), Сеніна С. (2023 р.), Горобець С. (2023 р.). Серед призерів Запорізького обласного конкурсу для обдарованої молоді Горобець С. (2022 р.), Пюрко В. (2022 р.).

Науково-педагогічні працівники кафедри багато років поспіль беруть активну участь у проведенні II етапу та підготовці III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України, що організовується Департаментом освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації.

Кафедра плідно співпрацює з науковими і освітніми установами України (м. Київ, м. Запоріжжя, м. Одеса, м. Харків, м. Дніпро, м. Херсон, м. Миколаїв, м. Чернівці, м. Львів, м. Хмельницький, м. Ніжин, м. Житомир, м. Тернопіль, м. Кам'янець-Подільський, м. Переяслав), Польщі (м. Ченстохова, м. Седльце, м. Катовіце, м. Ополе,

м. Лодзь), Болгарії (м. Софія, м. Благоевград, м. Пловдив), Австрії (м. Зальцбург), що створює умови для мобільного вирішення як теоретичних, так і практичних проблем інтернаціоналізації освіти та підвищення якості освітнього процесу.

Партнерами кафедри виступають зовнішні стейкхолдери (М.О. Семікін – заступник Мелітопольського міського голови з питань діяльності виконавчих органів влади, Н.Є. Ренферт – психолог, травматерапевт Психосоматичної реабілітаційної клініки Альпенблік, Існі-Ноєтраухбург (Німеччина), Е.С. Емінова – психолог у

**Голова м. Мелітополь Федоров І.С.
відвідує Лабораторію психології здоров'я**

Центрі надання психологічної допомоги для українців в Garden Lane Church (Велика Британія), Т.А. Ткачова – фахівець з навчання, оцінки та розвитку персоналу ПрАТМХП «Оріль-Лідер», Н.В. Кваша – методист Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування, Т.О. Мостова – директор КЗ «Василівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3» Василівської міської ради Запорізької області, Ю.В.

Поліщук – дефектолог, логопед, медичний психолог, Л.Г. Бреславець – практичний психолог, арттерапевт, директор комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Солоницівської селищної ради, В.М. Петров – психолог-волонтер, простір для ВПО Шелтер, Н.Ю. Мусієнко – психолог Мелітопольського районного відділу 1 філії Державної установи «Центр пробації» у Запорізькій області, Л.В. Муха – волонтер Благодійної організації «Світ українцям», Н.М. Савченко – директор Ліцею № 16 Мелітопольської міської ради Запорізької області, А.С. Сухомлінова – голова студентської ради університету), які активно долучаються до обговорення цілей та змісту освітніх програм, програмних результатів навчання,

Форум «Перспективи розвитку освітніх програм» спеціальності 053 Психологія «Погляд стейкхолдера»

пропонують актуальні освітні компоненти, беруть участь у підсумковій атестації.

Фахівці кафедри активно долучились до реалізації Концепції «Нової української школи», зокрема здійснюють тренінги, психолого-консультативний, науково-дослідницький супровід підготовки педагогічних працівників та практичних психологів у межах Науково-методичної майстерні вчителя «Нової української школи» та Психологічного центру.

Колективом кафедри розроблено і впроваджено сертифікаційні освітні програми: «Теорія і практика сугестології та гіпнології», «Практична робота психолога-консультанта», «Сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність», «Особливості побудови партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу: психологічний та інклюзивний аспекти», «Менеджмент кризового та екстреного психологічного втручання» та «Сучасні практико-орієнтовані технології в психології». На кафедрі постійно діють ліцензовані МОН України курси підвищення кваліфікації зі спеціальності 053 Психологія «Сучасні інноваційні технології в освіті та психології».

Викладачі кафедри є сертифікованими фахівцями з арт-терапії, психодрамати, травматерапії, символдрами, кризової терапії та членами професійних міжнародних і всеукраїнських організацій, серед яких: PifE (Psychodrama Association for Europe E.V.), яка входить у FEPTO, American Psychological Association, IATCS «Guild of integrative psychology», Національна психологічна асоціація, Арт-терапевтична асоціація, Південно-східна українська асоціація практичних психологів і арт-терапевтів, Асоціація психотерапевтів і психоаналітиків України, Інститут психодрами, сучасної психотерапії і психології, Інститут розвитку символдрами та глибинної психології, яка входить у Міжнародне товариство Кататимно-імагінативної психотерапії (МТКІП), Українська асоціація сімейних психологів.

Практичне заняття в Лабораторії психології здоров'я, ст.викл. Варіна Г.Б.

Заняття в Лабораторії психофізіологічних досліджень

Фахівці кафедри є співorganizаторами професійних заходів: Medzinárodná vedecká konferencia «Topical issues of society development in the turbulence conditions», Bratislava, 2020, Scientific and Methodical Seminar «Individualization of Learning: Theory and Practice», Opole, 2020, International Scientific Conference «Information and Innovation Technologies in the XXI Century», Katowice, 2020, International Scientific Conference «The role of information and technology in the construction of the post-coronavirus world», Katowice, 2020, V Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми забезпечення якості життя в глобалізованому світі», Ополь, 2020, Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Гармонізація розвитку особистості у сучасних соціокультурних умовах», Переяслав, 2021, IX Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Соціально-психологічні особливості професійної діяльності фахівців соціальної сфери: територіальні та історичні виміри взаємодії», Мелітополь, 2021.

Психологічна консультація, канд. психол.наук, доц. Гузь Н.В.

Також викладачі кафедри виступають ведучими майстер-класів на фестивалях: Всеукраїнський онлайн-фестиваль психоконсультації та психотерапії «Фенікс фест», щорічний Всеукраїнський фестиваль практичної психології та арт-терапії «Арт-дивосвіт», м. Бердянськ, Всеукраїнський фестиваль «Простір психолога» PRO PSY, 2021 р., Всеукраїнський культурно-просвітницький фестиваль «3 країни в Україні», 2019 р., «БІЗНЕС-FEST «Покровський ярмарок у Мелітополі», 2019 р., щорічні (не) конференції для шкільних педагогів EdCamp.

Інноваційними практиками у реалізації освітнього процесу є використання авторських розробок: трансформаційних психологічних ігор «Розправ крила» (С.В. Шевченко, Г.Б. Варіна), «Підводний світ» (С.В. Шевченко), «Історія 10 кроків» (С.В. Шевченко), «Ревізія особистості» (С.В. Шевченко), техніки об'ємної пісочної мандали «Грані власного Я» (Г.Б. Варіна, О.В. Ковальова), програм «Пальцевий живопис», «Пісочний світ дитинства» (Н.В. Гузь, Г.Б. Варіна), метафоричних асоціативних карт «Butterfly» (С.В. Шевченко, Г.Б. Варіна), «Сімейна скриня» (О.В. Ковальова).

Фахівці кафедри популяризують психологічні знання у науково-популярних журналах для юнацтва і молоді «Школа юного вченого», «Країна знань», «DiaLOG», науково-популярних виданнях «Психотерапевт і все для його роботи», «Каталог метафоричних карт та технік», «Каталог трансформаційних ігор».

Викладачі кафедри психології та здобувачі освіти виступають волонтерами у співпраці з багатьма національно-культурними та громадськими організаціями: відкритий простір допомоги «Саме тут», м. Запоріжжя, ГО «Спілка учасників АТО

Мелітополя», м. Мелітополь, ГО «Мелітопольщина», м. Мелітополь, ГО «Альянс нових мелітопольців», м. Мелітополь, ГО «Набат Кривбас», м. Кривий Ріг, БФ «Мрія», м. Запоріжжя, центр «Побратим», БФ «Маріам», м. Мелітополь, ГО «Особливе батьківство. Захист прав особливих родин», м. Мелітополь.

Викладачі кафедри беруть активну участь у реалізації міжнародних проєктів: «Жива бібліотека» (проєкт соціальної дії «ProfУСПІХ: стратегія професійного вибору» за підтримки Британської Ради в Україні); культурно-просвітницький проєкт «Європа – наш спільний дім» за підтримки Вищої технічної школи в м. Катовице (Польща); міжнародний пілотний проєкт організований The LEGO Foundation (Данія) за підтримки МОН України; проєкти ЄС для розвитку громадянського суспільства в Україні TOGETHER Європейський простір; European integration: opportunities and challenges for Ukraine» в рамках проєктів фонду Жана Монне та Erasmus+; European policy of social cohesion» в рамках проєктів фонду Жана Монне та Erasmus+; Erasmus+ Jean Monnet Project «European values of diversity and inclusion for sustainable development»; проєкт Ради Європи «Етнічні спільноти та спільність: запорука громадської активності та довіри», Мелітополь-Запоріжжя, 2022; EdCamp; міжнародний проєкт «Сучасні європейські технології психолого-педагогічного супроводу особистості»; «Intercultural Melitopol #ICCUkraine».

Професійний колектив кафедри допомагає майбутнім психологам вибудувувати майбутню кар'єру, активно співпрацює з громадою, здійснює актуальні наукові дослідження і впевнено крокує до 100-річного ювілею університету.

Здобувачі спеціальності 053 Психологія

Модернізація суспільних відносин, зокрема освітнього процесу актуалізує створення та апробацію психологічного знання, яке сприятиме адаптації здобувачів вищої освіти до нових умов життєдіяльності, і потребує оптимізації психологічного супроводу науково-освітнього та культурно-просвітницького процесу. Виконання цих завдань зумовило реорганізацію психологічної служби університету та створення у 2015 р. на її базі Психологічного центру (керівники – канд.психол.наук, доцент Н.М. Фалько (2015-2022 рр.), канд.психол.наук, доцент Л.М. Кобильнік (з 2022 р. і дотепер).

Тренінг в Психологічному центрі, канд.психол.наук, доц. Кобильнік Л.М.

Психологічний центр здійснює науково-методичну, культурно-просвітницьку та організаційно-виховну діяльність для розширення простору соціально-психологічних та особистісних можливостей студентської молоді. Метою діяльності центру є психологічне забезпечення та підвищення ефективності професійно-особистісного зростання всіх учасників освітнього процесу, захист їх психічного здоров'я, соціального благополуччя та гармонійного входження у спільний простір багатогранного життя.

Психологічний центр займається науково-дослідницькою, просвітницько-профілактичною, діагностичною, психокорекційною, тренінговою та консультативно-методичною діяльністю. Значне місце у діяльності посідають психологічна підтримка успішної адаптації здобувачів вищої освіти, створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку, самовиховання, самореалізації особистості здобувача, формування в учасників освітнього процесу культури піклування про

ментальне здоров'я, ознайомлення з техніками і технологіями піклування про власний психічний стан.

Психологічний центр є організатором практико-орієнтованої діяльності, впровадження інноваційних і особистісно-орієнтованих технологій, спрямованих на підвищення ефективності науково-освітнього процесу шляхом його індивідуалізації та диференціації, створення атмосфери комфорту в процесі навчання, розширення простору співробітництва між викладачами та здобувачами вищої освіти.

Арт-терапія в Психологічному центрі, канд.психол.наук, доц. Шевченко С.В.

У Психологічному центрі проводяться:

- науково-практичні семінари «Психологічна підтримка: турбота про себе, колег та здобувачів в умовах військових дій», «Потенціал особистості в період адаптації до умов ЗВО», «Шлях від власного «Я» до громадянської ідентичності»;
- круглі столи «Жінка і війна», «Особливості роботи психолога з неповнолітніми, які знаходяться в конфлікті з законом», «Позитивна групова мотивація – сходи до згуртованості колективу», «Аксіологізація культурно-освітнього простору особистості»;
- інформаційно-просвітницькі заходи «Сучасні інноваційні технології в діяльності практичного психолога», «Компетентнісний підхід у вищій освіті: можливості, проблеми взаємної конвертації навчання у світовому культурно-освітньому просторі»;
- інформаційно-профілактичні заходи «Запобігання та протидія домашнього насилля в умовах воєнного стану в Україні», «Булінг: реалії сучасності, методи запобігання та протидії», «Соціально-психологічні аспекти профілактики та попередження суїцидальної поведінки в студентському середовищі», «Вибір завжди є: профілактика залежностей та негативних явищ», «Запобігання торгівлі людьми»;
- профорієнтаційна гра «Дерево професій»;
- діалоги-презентації стейкхолдерів і здобувачів магістратури спеціальності «Психологія» «Я – психолог-професіонал»;
- психологічні дебати «Ресурси бажань = бажані ресурси» тощо.

Технології цілепокладання та життєтворення, зорієнтовані на усвідомлення цілей майбутньої професії, віра у свої можливості та власний успіх, сподівання на позитивні перспективи в майбутньому зумовлює активну волонтерську діяльність здобувачів та науково-педагогічних працівників.

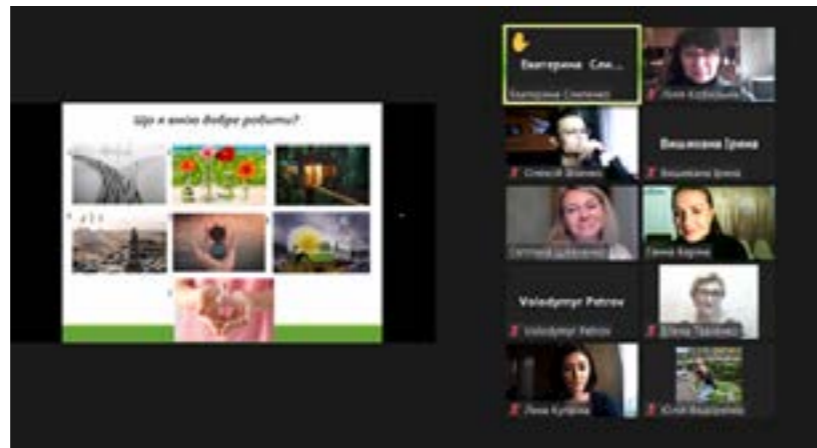

**Психологічна консультація
в Психологічному центрі,
канд.психол.наук, доц. Прокоф'єва О.О.**

«Арт-терапія в роботі з дітьми та їх батьками», «Гештальт-підхід в роботі з дітьми та підлітками», «Школа свідомого батьківства»; авторські тренінгові курси: «Моя перлина», «Писанка», «Магія жіночності», «Радість!? Задоволення!? Щастя!?!», «Жити або існувати», «Харизматичний оратор», «Тимблдинг: секрети командоутворення»; психологічні студії «Стресостійкість як фактор психологічного здоров'я», «Як бути більш ресурсним», «Як зберегти себе під час війни»; тренінги для практичних психологів та фахівців соціальних служб: «Вдосконалення психологічної допомоги, що надається дітям та підліткам у постконфліктних ситуаціях», «Вдосконалення надання психологічної підтримки дорослим у постконфліктних ситуаціях».

У полі зору працівників центру знаходиться також психологія інтеракцій, інтегративні техніки та психологічна консультативна допомога дітям / сім'ям внутрішньо переміщених осіб, учасникам бойових дій та їх сім'ям, які переживають посттравматичний стресовий синдром і ситуації життєвої кризи.

З метою стимулювання інтересу здобувачів вищої освіти до особистісного саморозвитку використовуються проектні технології та ділові ігри: «Як не потрапити на гачок маніпулятора», «Самоактуалізація внутрішнього потенціалу: розвиток навичок конструктивної комунікації»; моделювання: «Особистість компетентного психолога: від теорії до практичної діяльності»; з метою стимуляції

**Онлайн-навчання, канд.психол.наук,
доц. Шевченко С.В., ст.викл. Варіна Г.Б.**

Окремим напрямом діяльності центру є запровадження тренінгових технологій як системи відпрацювання певних алгоритмів навчально-пізнавальних дій і способів розв'язання різних видів завдань, типових для людини з високорозвиненою мотивацією. У центрі проводяться авторські тренінгові програми: «Self-management: вектори самозбереження та самоцілення в умовах воєнного конфлікту», «Важливі навички у період стресу»,

Тренінг в Психологічному центрі

інтересу до пізнавальної діяльності проводяться майстер-класи: «Ефективний імідж: мистецтво керувати враженням», «Самоменеджмент – мистецтво самоуправління» та ін.); з метою імітації майбутньої діяльності в ігровій формі використовуються авторська трансформаційна гра «Розправ крила», ділові ігри за методом case-stude та коучинг-технологій: «Профілактика емоційного вигорання науково-педагогічних працівників в умовах війни», «Профілактика стресу на виробництві. Регуляція психоемоційного стану працівника»; майстер-класи: «Дерево як образ Я», «Матусина сумка», «Чи вмiєте ви зберігати свої кордони? Так, ні, напевно...», «Майстерня бажань», «Метелик – цикл трансформацій».

Перспективи розвитку Психологічного центру орієнтовані на розробку науково-методичного забезпечення діагностичних, розвивальних, стимулюючих, корекційних, психолого-педагогічних технологій актуалізації психологічних ресурсів та життєстійкості особистості, які сприятимуть підвищенню психологічного благополуччя, гармонізації життєдіяльності учасників освітнього процесу; створення психологічно сприятливих, комфортних умов для реалізації можливостей усіх суб'єктів культурно-освітнього простору, який змінюється швидше, ніж суб'єкт пізнання, і тому потребує постійної психологічної підтримки діалогу між відомим, невідомим, суперечливим, несумісним проявом об'єктивної реальності

Метою діяльності лабораторії є створення умов для проведення науково-методичних, експериментальних досліджень з актуальних і пріоритетних проблем психології та психофізіології, діагностики психічних, особистісних, психофізіологічних показників та поведінкових реакцій учасників освітнього процесу університету, а також інших осіб різних вікових груп. Керівником лабораторії є кандидат психологічних наук, доцент С.В. Шевченко.

Практичне заняття в Лабораторії психофізіологічних досліджень, канд.психол.наук, доц. Шевченко С.В.

Основними завданнями діяльності лабораторії є організація, координація та проведення наукових та експериментальних досліджень відповідно до напрямку роботи лабораторії; проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень із договірних тематик; надання наукових, діагностичних, консультаційних, експертних та інших видів послуг учасникам освітнього процесу університету, а також іншим юридичним та фізичним особам на підставі договорів; збір та узагальнення результатів досліджень за напрямом діяльності лабораторії; участь у підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів, сприяння підвищенню якості підготовки здобувачів вищої освіти.

Психофізіологічне дослідження

Велике значення в розвитку методології психологічної діагностики мають технічні засоби стимуляції, реєстрації та обробки психодіагностичної інформації.

Здобувачі вищої освіти в рамках практичних занять відпрацьовують навички проведення комп'ютерного психодіагностичного дослідження за допомогою сучасних комп'ютерних програм на базі лабораторії, мають доступ до користування унікальною базою комп'ютерного комплексу психофізіологічних тестів й використання її при організації наукової діяльності, проведення експериментальних досліджень з пріоритетних й актуальних проблем психології та психофізіології, з подальшим представленням їх на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт та підготовкою наукових публікацій.

Обмін досвідом з колегами у Лабораторії психофізіологічних досліджень

У межах реалізації науково-практичного курсу «Сучасні практико-орієнтовані технології в психології» співробітниками лабораторії психофізіологічних досліджень проводяться науково-методичні семінари для практичних психологів м. Мелітополя та громад Мелітопольського району.

Діяльність, напрями роботи та наукові досягнення лабораторії представлено на Міжнародній конференції «The International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters» за темою «The peculiarities of using the computer complex HC-psychotests in the process of psychodiagnosis of the

level of development of future specialists' mental capacity, 2020 р., у Міжнародному культурно-просвітницькому фестивалі «З Країни в країну», 2019 р., під час проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритетні напрями психолого-педагогічного супроводу в освітньому просторі Нової української школи: організація, координація, науково-методичне забезпечення, 2019 р.

У лабораторії психофізіологічних досліджень здійснюється діагностика психічних, особистісних, психофізіологічних та поведінкових реакцій учасників освітнього процесу закладів освіти територіальних громад Мелітопольського району відповідно до укладених договорів.

У 2019 р. підписано білатеральну угоду про співпрацю між лабораторією психофізіологічних досліджень та Вищою лінгвістичною школою у м. Ченстохова (Польща). У 2023 р. підписано договір про співробітництво з Громадським об'єднанням «Центр розвитку, корекції, психіатричної, психологічної, педагогічної допомоги для дітей та дорослих «Територія розвитку». Згідно договорів сторони домовилися встановити взаємовигідну співпрацю в сфері вищої освіти та наукових досліджень.

У 2019 р. лабораторію психофізіологічних досліджень відвідали Надзвичайний і повноважний посол Федеративної республіки Німеччини в Україні пані Анка Фельдгузен і Генеральний консул Німеччини у м. Донецьк (офіс м. Дніпро) пан Штефан Кайль.

Можливості лабораторії психофізіологічних досліджень за темою «Впровадження інноваційних ІКТ та AR-технологій в процесі розвитку життєстійкості майбутніх фахівців в умовах сучасного освітнього простору» презентовано на Тринадцятій міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти - 2022» й виставці освіти за кордоном «World Edu» в номінації «Модернізація інформаційно-ресурсного забезпечення освітнього процесу».

*Психотерапевтична група,
канд. психол. наук, доц. Прокоф'єва О.О.*

Основною метою діяльності лабораторії є проведення наукових досліджень, виконання науково-дослідних робіт, виготовлення науково-методичної продукції, провадження інноваційної діяльності, а також забезпечення умов для здійснення підготовки фахівців. Керівник лабораторії – доктор психологічних наук, доцент О.В. Ковальова.

Основними завданнями діяльності лабораторії є організація, координація та проведення наукових та експериментальних досліджень, проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень із договірних тематик, надання наукових, консультаційних, експертних та інших видів послуг учасникам освітнього процесу, кафедрам, іншим структурним підрозділам університету, а також іншим юридичним та фізичним особам, організація впровадження результатів досліджень і розробок у виробництво та навчальний процес, сприяння підвищенню якості підготовки фахівців: бакалаврів, магістрів, аспірантів та докторантів, встановлення зв'язків з науковими і освітніми закладами в галузі психології здоров'я.

Лабораторія займається науково-методологічними питаннями створення освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами в контексті сучасних педагогічних інновацій, впровадженням результатів наукових досліджень у практику навчання і виховання дітей з особливими потребами.

Впродовж 2019-2021 рр. в лабораторії виконувалася наукова робота молодих учених за рахунок коштів загального фонду державного бюджету «Розробка методології психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з особливими потребами» (номер держреєстрації 0119U002003).

З метою апробації результатів наукових досліджень в лабораторії за останні роки були проведені: науково-практичний семінар «Сучасні батьківські збори: педагогіка партнерства і толерантності» в рамках I Відкритого освітнього форуму «Нова українська школа: партнерство в дії»; навчально-методичний семінар «Особливості використання об'ємної пісочної мандали «Грані власного Я» в інклюзивному просторі»; навчально-методичний семінар «Особливості використання лялькотерапії в роботі сучасного психолога з родиною, яка виховує дитину з інвалідизацією»; майстер-класи «Робота з емоціями дитини в психотерапевтичному процесі», «Мандалотерапія в роботі з дітьми та підлітками», «Вчителі і батьки: точки зіткнення», «Використання сугестивних

*Устаткування Лабораторії
психології здоров'я*

методів в роботі з батьками, що виховують дітей з обмеженими можливостями здоров'я», трансформаційна гра «Розправ крила» в рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритетні напрями психолого-педагогічного супроводу в освітньому просторі Нової української школи: організація, координація, науково-методичне забезпечення», тренінг «Ресурси жіночності», семінар з міжнародною участю «Духовне бачення інклюзивного простору в освіті».

На базі лабораторії у 2021 р. відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції та концептуальні напрями розвитку інклюзивних практик», яка об'єднала науковців з 17 вітчизняних та 9 зарубіжних закладів вищої освіти та організацій, які мають безпосереднє відношення до проблем інклюзивної освіти.

На базі лабораторії постійно діє психотерапевтична група за методом психодрами для батьків, які виховують дітей з особливими потребами (психодраматерапевт О.О. Прокоф'єва).

Спільно з ГО «Особливе батьківство. Захист прав особливих родин» на базі лабораторії у 2021 році було знято документальний фільм «Непомітна інвалідність. Не інтерв'ю... З життя» про батьків, які виховують дітей з розладами аутичного спектру. Фільм підготовлено до Міжнародного дня поширення інформації про аутизм 2 квітня.

У 2019 р. лабораторію відвідали Надзвичайний і повноважний посол Федеративної республіки Німеччина в Україні пані Анка Фельдгузен і Генеральний консул Німеччини пан Штефан Кайль, у 2021 р. - заступник Міністра освіти і науки України Віра Рогова, президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень, заступник голови Запорізької обласної державної адміністрації Руслан Шиханов, заступник міського голови м. Мелітополя Михайло Семікін.

На базі лабораторії психології здоров'я фахівці ефективно інтегрують інноваційні інформаційні технології в психологічну, інклюзивну практику та систему вищої освіти, активно вивчають перспективи впровадження сучасних хмарних технологій, AR/VR технологій, як в суспільну практику збереження психологічного здоров'я та благополуччя нації, так і в систему підготовки майбутнього професійно стійкого, конкурентноспроможного фахівця. Низка емпіричних досліджень, спрямованих на імплементацію інноваційних підходів в традиційну практику, знайшли своє визнання у вітчизняній та світовій науковій площині: «Features of implementation of modern AR technologies in the process of psychological and pedagogical support of children with autism

Практичне заняття в Лабораторії психології здоров'я, ст. викл. Варіна Г.Б.

spectrum disorders», «The peculiarities of the usage of AR technologies in the process of hardiness of future professionals», «The use of augmented reality technologies in the development of emotional intelligence of future specialists of socio-economic professions under the conditions of adaptive learning», «Features of Implementation of Augmented and Virtual Reality Technologies in the Psycho-Correctional Process of Development of Emotional Intelligence of High School Students in Terms of Professional Self-Determination».

Потужна матеріально-технічна база лабораторії психології здоров'я дає можливість проводити актуальні дослідження згідно суспільного запиту та апробувати авторські розробки. Дослідження на тему: «Особливості впровадження інноваційних AR технологій в процес психолого-педагогічного супроводу дітей з розладами аутистичного спектру», апробацію якого Варіна Г.Б. проводила на базі лабораторії психології здоров'я, у 2020 р. здобуло перемогу на обласному конкурсі для обдарованої молоді в галузі науки. Лабораторія психології здоров'я в освітньому та науковому просторі виступає ефективною платформою для взаємодії фахівців та здобувачів вищої освіти. В творчому та безбар'єрному просторі здобувачі під керівництвом фахівців проводять наукові дослідження, які отримують визнання в різних галузях на всеукраїнському та міжнародному рівнях: Ярменко А. «Психологічні детермінанти розвитку емоційної стійкості старшокласників засобами арттерапії» - диплом III ступеня за результатами II-го етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт в галузі «Педагогічна та вікова психологія» (2019 р.); Раткова В. «Особливості використання AR-технологій в процесі розвитку життєстійкості майбутніх фахівців в умовах сучасного освітнього простору» – диплом II ступеня за результатами II-го етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт в галузі «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» (2021 р.); Брага І. «Інноваційні підходи в сучасній психологічній практиці», перемога у International Scientific Project European Integration in Education, Science and Culture «Youth Art», м. Ополе, Польща (2021 р.).

Ефективна взаємодія, дружня атмосфера, відкритість європейському досвіду створюють широкі можливості для практикоорієнтованої, дослідницької та інноваційної діяльності на базі Лабораторії психології здоров'я. Лабораторія психології здоров'я має високий науковий та творчий потенціал для розв'язання важливих завдань у галузі спеціальної освіти, клінічної та реабілітаційної психології з урахуванням вимог сучасної науки та практики і активно використовується у освітньому процесі університету.

Практичне заняття в Лабораторії психології здоров'я, канд. психол. наук, доц. Прокоф'єва О.О.

Н. Сегеда

завідувач кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії д.пед.н., професор

Хореографія, 014.13 Музичне мистецтво, доктора філософії за спеціальностями – 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) теорія та методика музичного навчання, 015 Професійна освіта (Музичне мистецтво) теорія і методика професійної освіти.

Науково-дослідна робота кафедри об'єднується фундаментальною темою «Теорія і методика вдосконалення професійної підготовки педагога-музиканта і хореографа у системній цілісності формальної, неформальної та інформальної освіти». Аспіранти кафедри 2016-2021 років навчання Терещенко С., Сопіна Л., Маковський Д., Кулага Т. успішно завершили свої дисертаційні дослідження та отримали ступінь кандидата наук і доктора філософії в галузі знань «Освіта/Педагогіка».

Мистецька майстерність

З метою підвищення якості професійної підготовки вчителів музичного мистецтва і хореографів в МДПУ імені Богдана Хмельницького 30 серпня 2013 р. шляхом реорганізації кафедр музичного виховання та диригентського і вокального мистецтва була створена кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії.

З 2013 р. кафедрю очолює д.пед.н., професор Н. Сегеда. Навчальний процес забезпечують: д.пед.н., доцент Л. Василенко (до 1.09.2022 р.); кандидати педагогічних наук, доценти Г. Панченко (до 1.09.2021 р.), Л. Червонська, І. Пащенко; кандидати педагогічних наук, старші викладачі С. Терещенко, доктор РНД Л. Сопіна; викладачі Т. Багрій, Л. Мержева, асистент Я. Кузнєцова; концертмейстери – А. Мітева, Г. Врубель, О. Переверзева.

Сьогодні кафедра здійснює повний цикл багаторівневої підготовки в галузі педагогіки мистецтва бакалавра, магістра зі спеціальностей 014.13 Середня освіта. Музичне мистецтво, 024 Хореографія, 014.13 Музичне мистецтво, доктора філософії за спеціальностями – 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) теорія та методика музичного навчання, 015 Професійна освіта (Музичне мистецтво) теорія і методика професійної освіти.

Практичне заняття з народного танцю із здобувачами спеціальності 024.Хореографія

Хорова капела «Дарина Лада» кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії. Керівник доктор педагогічних наук, професор Наталя Сегеда

педагогів і диригентсько-хорова підготовка студентів різнобічно представлені творчістю хорових колективів, діяльність яких спрямована на виконання програм кваліфікаційних екзаменів із циклу диригентсько-хорових дисциплін та широку освітньо-мистецьку виконавську діяльність на всеукраїнських і міжнародних конкурсах та фестивалях. У 2014 р. на базі мішаного студентського хору було створено Мішану хорова капелу

Практичне заняття з народного танцю із здобувачами спеціальності 024.Хореографія

«Дарина Лада», художнім керівником і диригентом якої є д.пед.н., професор Н.Сегеда, концертмейстери – Л.Коваленко, Л.Сопіна, О.Переверзева. Капела є Лауреатом II премії V Міжнародного конкурсу вокальних ансамблів та хорів імені Дмитра Бортнянського (2016 р.). У 2017 р. «Дарина Лада» відзначена європейською хоровою спілкою за відмінний виступ на Міжнародному хоровавому фестивалі «На

Практичне заняття з естрадного вокалу із здобувачами спеціальності 014.13 Середня освіта. Музичне мистецтво Чиквашвілі Анастасією та Городецькою Ольгою

Хореографічний колектив Елегія dance створено у вересні 2020 року художній керівник – к.п.н, доцент Л. Червонська та постановник Я. Кузнецова. Колектив має низку значних нагород: 2022 р. – 1 місце на V-му Міжнародному дистанційному фестивалі-конкурсі “Таланти України”; 2023 р. – Гран-прі на Міжнародному онлайн фестивалі-конкурсі “Славянски Венец” (Bulgaria), 2 місце на Канадсько-українському фестивалі дитячої та юнацької творчості (Торонто).

Здобувачі першого та другого рівнів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) активно беруть участь у численних Міжнародних вокальних конкурсах в Україні та поза її межами. Це: “World Art Games” (Н. Грицаєнко, Лауреат I ступеня, Італія, 2021); “Grazioso” (Р. Рябушина, В. Юлюгін, 1 та 2 місця відповідно, Туреччина, 2022); Канадсько-український фестиваль дитячої та юнацької творчості (В. Юлюгін, Лауреат I ступеня, Торонто, 2022); IX International music competition «BRAVO» (А. Чиквашвілі, диплом I ступеня, Туреччина, 2022); Міжнародний фестиваль-конкурс “Зимова казка” (В. Линенко, Гран-прі, 2022); Міжнародний фестиваль-конкурс “Сузір’я талантів” (В. Линенко, Гран-прі, Україна, 2022).

З 2011 по 2016 рр. МОН України було доручено щорічне проведення II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Музичне мистецтво». Кафедра здійснює діяльність з комерціалізації науково-технічних розробок за кошти

Добрі Войніков» (м. Шумен, Болгарія). 2018 р. – Лауреат I ступеня V Всеукраїнського фестивалю-конкурсу хорового співу та інструментальної музики «Галицькі самоцвіти» (м. Львів); 2019 р. – Лауреат I ступеня на XXIX Міжнародному конкурсі-фестивалі фольклору, танцю та музики «PRAGUE STARS» (Чехія, м. Прага); Лауреат I ступеня в номінації “Хори” на Міжнародному конкурсі «AVSTRIAN STARS – AUSTRIA, WIEN 2021» та Лауреат I ступеня в номінації “Хорове виконавство” на МІЖНАРОДНОМУ КОНКУРСІ “STARS OF GREECE 2021 – ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΣΤΕΡΙΑ”, 2022 р. – Лауреат I ступеня на Міжнародному онлайн конкурсі “World Art Games” (Іспанія).

замовників. Шифр Національного класифікатора «Єдиний закупівельний словник. ДК 021:2015»: - 73210000-7 Консультаційні послуги у сфері наукових досліджень, - 8000 0000-4 Послуги у сфері освіти та навчання.

На базі кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії відбувається щорічна Міжнародна науково-практична конференція «Педагогіка мистецтва для збереження і розвитку психофізичного здоров’я та культурного зростання особистості впродовж життя», присвячена актуальним проблемам освіти педагога в галузі мистецтва; різноманітні творчі конкурси, мистецькі заходи для міста, району.

Кафедра спрямована на процеси інтернаціоналізації освіти шляхом участі її співробітників у міжнародних творчих проєктах, стажуванні викладачів у провідних європейських закладах вищої мистецької та педагогічної освіти.

Практичне заняття з класичного танцю із здобувачами спеціальності 024.Хореографія

Хіміко-біологічний факультет був створений згідно з наказом ректора Мелітопольського державного педагогічного університету № 173 від 01.07.1975 р. «Про розділення біологічного факультету на природничо-географічний та хіміко-біологічний». Передумовою для його створення було відкриття спеціальності «хімія-біологія» у 1974 році.

Становлення і розвиток факультету відбувалися завдяки плідній праці багатьох учених - флориста а геоботаніка Д.І. Сакала; фізіолога рослин Л.С. Лук'янова; зоолога Б.А. Янковського; цитолога Ю.П. Антипчука; хіміків Г.І. Лисенко, Н.М. Воронцової, Т.І. Хорошилової та багатьох інших. Значний вклад у розвиток факультету в останні роки зробили професори І.П. Аносов, А.М. Солоненко, які були очільниками університету.

Деканами хіміко-біологічного факультету у різні роки були доценти і професори В.М. Дятлов, П.Д. Незнаєв, Л.В. Антоновська, О.О. Данченко, В.О. Хромишев. У 2022 році, після переміщення університету до міста Запоріжжя, внаслідок військової агресії РФ, факультет очолив кандидат біологічних наук, доцент С.М. Подорожний.

За роки існування факультет підготував більше десяти тисяч висококваліфікованих учителів, більшість із яких сьогодні, не дивлячись на військовий стан і військову агресію, залишилися вірними своїй державі і працюють в загальноосвітніх школах, навчальних закладах нового типу (гімназіях, ліцеях, коледжах), закладах вищої освіти за українськими програмами.

Багато наших випускників працевлаштувалися за кордоном на підприємствах, наукових установах, ландшафтних компаніях тощо.

Для забезпечення якісного освітнього процесу в умовах військового стану у 2022 році на факультеті була проведена оптимізація його структурних підрозділів – кафедра анатомії і фізіології людини та тварин і кафедра екології, загальної біології та раціонального природокористування були об'єднані в кафедру біології людини та екології, а кафедри неорганічної хімії та хімічної і органічної і біологічної хімії об'єдналась в кафедру хімії та хімічної освіти.

Сьогодні три кафедри факультету – кафедра ботаніки і садово-паркового господарства, кафедра біології людини та екології, кафедра хімії та хімічної освіти готують фахівців освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр» за такими спеціальностями:

Передзахист дисертаційних робіт з біології

Міжкафедральна лабораторія хімічного аналізу та молекулярно-генетичних досліджень

- 014.05 Середня освіта (Біологія);
- 014.06 Середня освіта (Хімія);
- 014.15 Середня освіта (Природничі науки);
- 091 Біологія та біохімія;
- 101 Екологія;
- 102 Хімія;
- 205 Лісове господарство;
- 206 Садове-паркове господарство.

Крім того, на факультеті здійснюється підготовка фахівців третього освітньо-наукового ступеня (доктор філософії) за двома спеціальностями – 091 Біологія та 101 Екологія.

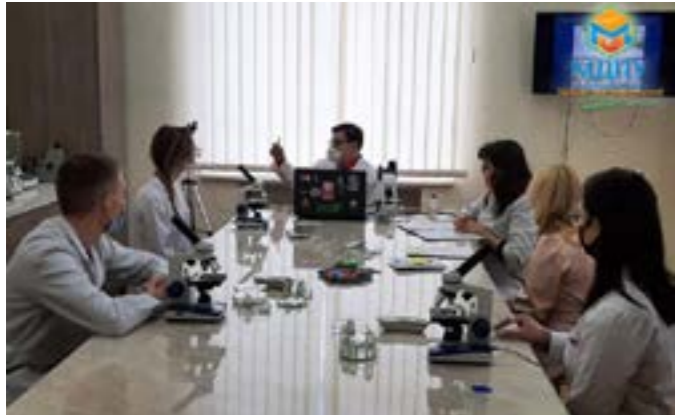
За останні два роки успішно пройшли акредитацію дві освітньо-наукові програми 091 Біологія та 101 Екологія (доктор філософії) і одна освітня програма «Садово-паркове господарство. Ландшафтний дизайн» (магістр).

Незважаючи на складні умови військового часу, статусу переміщеного університету на факультеті відбувається постійний процес вдосконалення і оновлення існуючих освітніх програм і відкриття нових.

- У 2023 році на факультеті відкриті нові освітні програми:
- Біологія моря;

- Середня освіта (Природничі науки);
- Гарденотерапія.

Гарденотерапія є унікальною міжгалузєвою програмою, яка поєднує знання з психології, садово-паркового господарства, ландшафтного дизайну заради реабілітації різних верст населення.

Студенти та викладачі під час альгологічних досліджень

процес з науково-дослідною роботою студентів - комп'ютерні класи, лекційні аудиторії, профільні лабораторні аудиторії обладнані сучасною аудіо-, відеотехнікою, мультимедійними проекторами та іншою сучасною апаратурою.

До складу факультету входять зоологічний, анатомічний та ботанічний музеї; працюють 4 науково-дослідні лабораторії.

За останні п'ять років на факультеті створена міжкафедральна лабораторія хімічного аналізу та молекулярно-генетичних досліджень із сучасним обладнанням, що дозволяє проводити фундаментальні й прикладні наукові дослідження з різних напрямів аналітичної хімії та молекулярної біології.

Окремі структурні підрозділи факультету (кафедра ботаніки і садово-паркового господарства, кафедра біології людини та екології) входять до складу науково-навчального центру «Біорізноманіття», створеного на базі МДПУ, що дає змогу активного залучення студентів до науково-дослідної роботи при виконанні різноманітних наукових проєктів, договорів тощо.

Сформована матеріально-технічна база, високий рівень наукових розробок в області біології та екології, активне залучення здобувачів до науково-дослідної роботи дозволили у 2021 році отримати п'ятирічне фінансування в рамках договору з Міністерством освіти України на виконання завдань перспективного розвитку наукового напрямку «Біологія» в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Важливим складником для набуття відповідних компетентностей, підготовки й виконання курсових й кваліфікаційних робіт є навчальні та виробничі практики - на факультеті сформована і постійно розширюється мережа і географія місць їх проходження.

Навчальний процес на факультеті забезпечують досвідчені науково-педагогічні працівники, справжні патріоти України - доктори наук, професори О.С. Максимов, А.М. Солоненко, О.В. Жуков; кандидати наук, доценти С.М. Подорожний, О.І. Горна, О.Є. Пюрко, П.І. Горлов, Т.М. Дюжикова, Н.М. Туровцева та ін.

На факультеті створена сучасна матеріально-технічна база, що дає змогу гармонійно поєднувати навчальний

процес з науково-дослідною роботою студентів - комп'ютерні класи, лекційні аудиторії, профільні лабораторні аудиторії обладнані сучасною аудіо-, відеотехнікою, мультимедійними проекторами та іншою сучасною апаратурою.

До складу факультету входять зоологічний, анатомічний та ботанічний музеї; працюють 4 науково-дослідні лабораторії.

За останні п'ять років на факультеті створена міжкафедральна лабораторія хімічного аналізу та молекулярно-генетичних досліджень із сучасним обладнанням, що дозволяє проводити фундаментальні й прикладні наукові дослідження з різних напрямів аналітичної хімії та молекулярної біології.

Окремі структурні підрозділи факультету (кафедра ботаніки і садово-паркового господарства, кафедра біології людини та екології) входять до складу науково-навчального центру «Біорізноманіття», створеного на базі МДПУ, що дає змогу активного залучення студентів до науково-дослідної роботи при виконанні різноманітних наукових проєктів, договорів тощо.

Сформована матеріально-технічна база, високий рівень наукових розробок в області біології та екології, активне залучення здобувачів до науково-дослідної роботи дозволили у 2021 році отримати п'ятирічне фінансування в рамках договору з Міністерством освіти України на виконання завдань перспективного розвитку наукового напрямку «Біологія» в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Важливим складником для набуття відповідних компетентностей, підготовки й виконання курсових й кваліфікаційних робіт є навчальні та виробничі практики - на факультеті сформована і постійно розширюється мережа і географія місць їх проходження.

Базами для проведення практик є агробіологічний комплекс МДПУ імені Богдана Хмельницького, навчально-польове відділення «Forest-city», навчально-польові бази с. Богатир та с. Степанівка, а також провідні наукові установи, заповідники, національні парки, ботанічні сади, ландшафтні компанії і садові центри Запорізької області і України.

Студенти факультету беруть активну участь у науковій роботі університету, у Всеукраїнських олімпіадах із базових дисциплін, конкурсах студентських наукових робіт, на яких посідають призові місця з біології, хімії, екології.

За останні роки активно розвивається міжнародне співробітництво з навчальними закладами і науковими установами Чехії, Польщі, Болгарії, Фінляндії, Австрії тощо.

Головною цінністю і гордістю факультету є його студентський колектив, який славиться не лише своїми досягненнями у навчальній і науковій роботі, а й у художній самодіяльності та спорті.

У важкі повоєнні часи, більшість наших здобувачів залишилася вірними нашому університету і факультету і продовжили навчання в дистанційному режимі. Сьогодні, крім навчання, вони займаються активною волонтерською роботою, а також захищають нашу Батьківщину в лавах ЗСУ.

Війна змінила наше життя, ми втратили домівки, нас розкидало по всій Україні і за кордоном. Ми виходимо на заняття з Києва, Дніпра, Запоріжжя, Львова, Черкас, Умані, з різних країн Європи і Азії. Але головне – ми не втратили віру, ми згуртувалися і стали однією великою факультетською родиною.

Ми обов'язково, разом з нашими студентами, повернемося в стіни рідного університету, відновимо нашу матеріально-технічну базу, наші славні традиції і відсвяткуємо 100-річний ювілей.

Навчальні практики студентів

Кафедра ботаніки і садово-паркового господарства існує з моменту заснування університету, а сучасного організаційного вигляду набула в 2009 р. шляхом об'єднання кафедр ботаніки та кафедри методики викладання біології та основ сільського господарства. Сучасні надбання кафедри є безперервним продовженням досягнень, успадкованих від найстарішої кафедри університету – кафедри ботаніки, заснованої у 1933 р. Першим завідувачем кафедри ботаніки був Н.І. Чучко. Очільниками кафедри в різні роки були Л.С. Лук'янов, Д.І. Сакало, У.А. Петроченко, П.О. Комарницький, С.С. Сизов, С.П. Черевко, Є.О. Казаков, С.М. Казакова, А.М. Солоненко, С.М. Подорожний. З 2023 р. завідувачем кафедри ботаніки і садово-паркового господарства є д.біол.н., професор О.В. Жуков.

Науково-педагогічний персонал кафедри налічує 7 викладачів:

Жуков О.В. – д.біол.н., професор, працює на кафедрі з 2019 р. Наукові інтереси пов'язані з вивченням наземних та водних екосистем півдня України, степове лісознавство, ґрунтова зоологія, екологічні наслідки рекреації, рекультивация земель, морська біологія, часова та просторова екологія. Є автором близько 350 наукових праць. Науковий керівник аспірантів. Під керівництвом О.В. Жукова захистили дисертації 9 кандидатів наук та 1 доктор філософії.

Солоненко А.М. – д.біол.н., професор, працює на кафедрі з 1986 р. Наукові інтереси пов'язані з морською біологією, вивченням водоростей гіпергалійних водойм узбережжя Азовського моря та їх ролі в утворенні мулових сульфідних пелоїдів. Є автором близько 130 наукових праць. Науковий керівник аспірантів. Під керівництвом А.М. Солоненка захистили дисертації 2 кандидати наук.

Подорожний С.М. – к.біол.н., доцент, працює на кафедрі з 1991 р. Наукові інтереси пов'язані з вивченням флороценотичного різноманіття екосистем півдня України, оцінкою рослинних ресурсів та розробкою рекомендацій по сталому розвитку природних територій, гарденотерапією. Брав участь у виконанні понад 20 міжнародних наукових проєктів (WWF, Wetlands international, DEFRA та ін.). Є співавтором шістьох монографій.

Пюрко О.Є. – к.біол.н, доцент, працює на кафедрі з 1999 р. Наукові інтереси пов'язані з вивченням адаптаційних перебудов рослинних організмів. Є автором понад 200 наукових праць, двох монографій і навчальних посібників та співавтором семи розділів у колективних монографіях вчених Євросоюзу та України.

Туровцева Н.М. – к.с.-г.н., доцент, працює на кафедрі з 1988 р. Наукові інтереси

пов'язані з гарденотерапією, селекцією і сортовивченням плодкових і декоративних рослин. Є автором двох колективних монографій із селекції плодкових культур. Є гарантом освітньо-наукової програми «Гарденотерапія».

Брен О.Г. – к.біол.н, доцент, працює на кафедрі з 2011 р. Наукові інтереси пов'язані з альгологією, охороною природи, біоіндикацією, лісовим господарством, ландшафтним дизайном. Є автором понад 80 наукових праць.

Арабаджи-Типенко Л.І. – к.біол.н, старший викладач, працює на кафедрі з 2016 р. Закінчила аспірантуру МДПУ імені Богдана Хмельницького за спеціальністю «Екологія». Наукові інтереси пов'язані з альгологією, охороною природи, біоіндикацією, морською біологією, ландшафтним дизайном. Є автором понад 50 наукових праць.

Тутова Г.Ф. – викладач-стажист. Аспірант на освітньо-науковій програмі кафедри за спеціальністю 091 – Біологія. Наукові інтереси пов'язані з ґрунтами та ґрунтовою біотою за умов рекреації. Є автором 5 наукових праць.

Навчально-допоміжний персонал кафедри:

Хлистов М.Ю. – старший лаборант, працює на кафедрі з 2008 р.;

Хлистова Л.П. – лаборант, працює на кафедрі з 1977 р.;

Кафедра здійснює підготовку здобувачів за освітніми ступенями:

«бакалавр» – спеціальність 205 Лісове господарство;

«бакалавр», «магістр» – спеціальність 206 Садово-паркове господарство;

«бакалавр», «магістр» – спеціальність 014.05 Середня освіта. Біологія та здоров'я людини. Хімія;

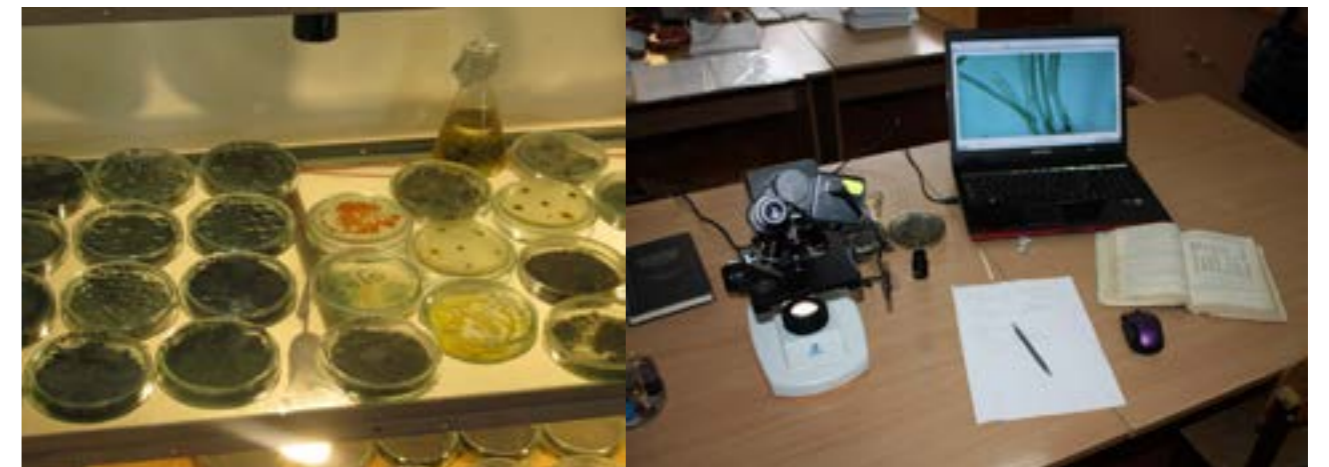
«бакалавр» – спеціальність 091 Біологія ОПП «Біологія моря»;

«магістр» – міжгалузева ОНП «Гарденотерапія» за спеціальностями 206 Садово-паркове господарство та 053 Психологія;

«доктор філософії» – спеціальність 091 Біологія;

«доктор філософії» – спеціальність 091 Екологія.

Сучасні наукові дослідження на кафедрі ведуться за альгологічним, флористичним, фітофізіологічним, генетико-селекційним, лісогосподарським та педагогічним

Науково-дослідна лабораторія альгоекологічних досліджень наземних і водних екосистем

напрямами. З 2022 р. науково-педагогічні працівники розпочали роботу з нової наукової теми «Біологічне різноманіття як фактор стійкості екосистем Приазовського регіону в умовах глобальних змін клімату та антропогенного впливу». До цього на кафедрі були розроблені та успішно завершені такі наукові теми: «Антропогенна динаміка та біорізноманіття екосистем Північного Приазов'я (діагностика, моніторинг, соціально-екологічний аспект)» (2016-2018), «Біологічні системи природних і антропогенних територій півдня України (сучасний стан, управління і оптимізація)» (2019-2021).

На кафедрі функціонує науково-дослідна лабораторія альгоекологічних досліджень наземних і водних екосистем, у якій працюють викладачі, аспіранти, студенти. На базі лабораторії підтримуються колекції живих культур водоростей, які використовуються для екологічних та молекулярно-генетичних досліджень. Керівник лабораторії – А.М. Солоненко.

З 1984 р. на кафедрі функціонує ботанічний музей і науковий гербарій. Розвиток гербарної справи на кафедрі пов'язаний з ім'ям відомого флориста, ботаніко-географа і педагога Д.І. Сакала. На сьогодні навчальний та науковий гербарій налічує понад 2000 аркушів і зареєстрований у світовій мережі гербаріїв (New-York Botanical Garden, INDEX GERBARIORUM – MELIT). Експонати музею широко використовуються для проведення лабораторно-практичних занять із морфології, систематики рослин, геоботаніки, біогеографії, фітопатології та ін. На базі ботанічного музею проводяться екскурсії для школярів, учителів м. Мелітополя і районів Запорізької області.

Навчально-польове відділення «Forest city»

Надбанням кафедри є створення навчально-польового відділення «Forest city», в якому вирощується понад 130 видів та форм декоративних деревних рослин. Закладено декоративний розплідник, на базі якого студенти отримують практичні навички щодо догляду та вирощування сіянців та саджанців дерев і чагарників, газонних трав, квітів та ін.

Удосконаленню практичних навичок студентів сприяє широке коло різноманітних

баз для проходження навчальних та виробничих практик.

Співробітниками кафедри проводиться активна робота з розробки проєктів благоустрою та озеленення міських територій, рекреаційних зон, у тому числі з використанням 3D-моделювання.

У зв'язку з військовою агресією росії і окупацією м. Мелітополя, кафедра майже півтора року працює в умовах переміщеного університету. В таких важких умовах ми змогли зберегти професорсько-викладацький і навчально-допоміжний склад, контингент студентів, аспірантів і організувати якісний навчальний процес. За останній рік на кафедрі відкриті дві нові освітні програми, розширена географія баз для проведення навчальних і виробничих практик, підготовленні до захисту дві кандидатські дисертації, придбано обладнання для проведення наукових досліджень, опубліковано понад 15 статей у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз Web of Science або Scopus. Ми дуже сподіваємося, що наша праця стане хоча б невеличким внеском у Перемогу України над російськими окупантами, а 100-річчя нашого Університету ми зустрінемо в його рідних стінах.

Кафедра біології людини та екології створена 1 вересня 2022 року шляхом злиття кафедри анатомії і фізіології людини та тварин з кафедрою загальної біології та раціонального природокористування згідно з наказом ректора № 35/01-05 від 31.08.2022 р. «Про реорганізацію структурних підрозділів Університету у 2022-2023 навчальному році».

**Доцент Воровка В.П.
під час польових досліджень**

Історія кафедри біології людини та екології – це історія двох кафедр: кафедри анатомії і фізіології людини та тварин і кафедри загальної біології та раціонального природокористування.

За час свого існування кафедра зоологічного профілю неодноразово проходила реорганізацію, виступала в ролі «донора» для створення інших структурних підрозділів університету. Кафедра зоології була заснована в 1932 р. на базі кафедри загальної біології (завідувач – доцент П.А. Безручко). У 1941 р. кафедра була поділена на дві: кафедру зоології (завідувач – П.П. Орлов) та кафедру ботаніки. У 1958 р. на правому березі Молочного лиману в с. Алтагир була побудована біостанція, а при кафедрі було створено Зоологічний музей. У 1971 р. кафедру зоології було поділено на кафедру зоології і дарвінізму (завідувачі – доцент К.П. Філонов, доцент В.І. Лисенко) та кафедру анатомії і фізіології людини та тварин. У 1986 р. кафедру було поділено на кафедру загальної біології та охорони природи із зоологічним музеєм (завідувачі – доцент А.М. Волох, професор О.І. Кошелєв) та кафедру зоології (завідувач – доцент С.М. Заброта). На кафедрі зоології працювали: проф. Ш.М. Джафаров, доц Л.В. Пересадько, доц. В.М. Дятлов, доц. П.П. Рева, доц. І.С. Митяй, доц. С.І. Шевченко, асистент І.І. Власов, доц. Ю.В. Кармишев; на кафедрі екології та охорони природи: професор В.Ф. Огай, доцент Є.М. Писанець, доцент О.М. Писанець, доцент С.В. Воловник, доцент Л.Я.

Освітню, методичну та наукову діяльність кафедри забезпечують:

Воровка В.П. – д.геогр.н., професор, завідувач кафедри, працює в університеті – з 1995 року;

Горна О.І. – к.б.н., доцент, працює в університеті з 1997 року;

Горлов П.І. – к.б.н., доцент, працює в університеті з 2010 року;

Йоркіна Н.В. – к.б.н., доцент, працює в університеті з 2008 року;

Прокоф'єва О. А. – старший викладач, працює в університеті з 1994 року;

Ковальчук О.В. – старший викладач, працює в університеті з 2004 року;

Сидоренко А.І. – викладач-стажист, працює в університеті з 2022 року;

Умерова А.К. – к.б.н., старший викладач, працює в університеті з 2016 року.

Кулинич, доцент Т.А. Грушко, доцент С.В. Вінтер, доцент В.М. Попенко.

У 1985 р. в Мелітополі на базі МДП відбулося створення міжвідомчої Азово-Чорноморської орнітологічної станції АН УРСР та МП УРСР (завідувач – к.біол.н. Й.І. Черничко, співробітники: професор О.І. Кошелєв, доцент С.В. Вінтер, доцент В.М. Попенко). У 1992 р. була створена міжкафедральна Герпетологічна лабораторія (завідувач – доцент Є.М. Писанець), у 1998 р. – НДІ Біорізноманіття наземних та водних екосистем (директор – професор Є.М. Писанець). До складу НДІ увійшли: Герпетологічна лабораторія, Зоологічний музей, Орнітологічна станція та Степанівська навчально-польова база на узбережжі Азовського моря. В 1995 р. була створена міжкафедральна лабораторія іхтіології (завідувач – доцент І.С. Митяй). У 1996 р. кафедра загальної біології та охорони природи була перейменована в кафедру екології та охорони природи, а в 2000 р. була об'єднана з кафедрою зоології в кафедру зоології та екології (завідувач – професор О.І. Кошелєв). У 2004 р. кафедру було поділено на кафедру зоології (завідувач – професор О.І. Кошелєв.) і кафедру екології, біорізноманіття та таксономії (завідувач – доцент О.В. Мацюра). У 2012 р. ці кафедри об'єднали в кафедру екології та зоології (завідувачі – професор О.В. Мацюра, в 2014 р. – професор О.І. Кошелєв), в 2018 р. перейменована в кафедру екологічної безпеки та раціонального природокористування, завідувач доцент В.П. Воровка.

Кафедра має сучасно обладнані лекційні та лабораторні аудиторії, а також зоологічний музей, який налічує близько 6500 експонатів.

**Доцент Горна О.І. під час наукових досліджень зі студентами.
Визначення резистентності системи мікроциркуляції крові**

Кафедра завжди виступала в ролі «генератора» підготовки висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів. У 1994 р. було відкрито аспірантуру за фахом «зоологія», у 1997 р. – за фахом «екологія», з 2016 р. ведеться підготовка студентів третього рівня освіти «доктор філософії». Викладачами кафедр надруковано більше 1000 наукових робіт, у т. ч. 30 монографій та наукових збірок.

Кафедра має наукові зв'язки з низкою наукових установ Національної Академії Наук України (Інститутом зоології ім. І.І. Шмальгаузена, Інститутом гідробіології), з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Дніпропетровським національним університетом імені О. Гончара, Запорізьким національним університетом, Одеським національним університетом імені І.І. Мечникова, біосферним заповідником «Асканія-Нова», Дніпровсько-Орільським і Українським степовим природними заповідниками, національними природними парками «Приазовський», «Азово-Сиваський», «Джарилгацький», «Великий Луг». Активно співпрацює з Інститутом екології Польської академії наук, Міжнародним центром із вивчення міграцій птахів (Ізраїль), Люблінським університетом (Польща).

При кафедрі є науковий центр «Еколайн», у якому студенти, магістранти та аспіранти навчаються та виконують дослідження, польовий екологічний стаціонар на о. Бірючий (узбережжя Азовського моря). З 2013 р. кафедра входить до навчально-наукового центру «Біорізноманіття», створеного в МДПУ імені Богдана Хмельницького. Сучасний науковий напрям кафедри – проведення комплексних досліджень із оцінки біорізноманіття, техногенного навантаження на урбанізоване середовище, моніторингу стану природних екосистем регіону. Студенти, магістранти та аспіранти кафедри мають чудову можливість брати участь у міжнародних і національних проєктах через регіональні відділення декількох наукових спілок України (орнітологічне, ентомологічне, теріологічне, герпетологічне та ін.), у громадських некомерційних організаціях, виїжджати на стажування за кордон: до Польщі, Туреччини, Болгарії, Словаччини та інших країн. Студенти-екологи беруть активну участь у загальноміських та університетських екологічних акціях, проведенні Міжнародних екологічних днів. Запам'ятались проведення Всеукраїнських студентських олімпіад з біології,

Доцент Горлов П.І. у День Вишиванки бере участь у загальноуніверситетському онлайн заході до Дня Науки з вітрової станції Pouillé les Coteaux у Франції і презентує результати наукових досліджень.

Всеукраїнські конкурси студентських наукових робіт.

Викладачі кафедри багато років співпрацюють із Малою академією наук і є науковими керівниками слухачів, які систематично посідають призові місця.

Науково-педагогічні працівники кафедри беруть активну участь у виконанні наукових розробок та прикладних наукових досліджень, виступають керівниками та виконавцями наступних наукових тем (проєктів):

Проєкт Європейського Союзу «Safeguarding the Lesser White-fronted Goose Fennoscandian population in key wintering and staging sites within the European flyway» (EU LIFE+ Nature project LIFE10 NAT/GR/000638), участь у польових дослідженнях рідкісних видів птахів у національному парку Хортобадь (Balmazújváros, Hortobágy, Hungary) та створенні міжнародної системи інформування про стан рідкісних видів птахів в Європі «LWFG Groupe» (Горлов П.І.).

«Оцінка стану орнітофауни території проєктованої лінії електропередачі 330 кВ ПС Азовська ВЕС – ПС Молочанська» (2018-2019 рр.).

«Моніторинг орнітофауни території проєктованої Азовської ВЕС для оцінки можливих загроз птахам від її експлуатації» (2019-2020 рр.).

«Проведення моніторингових досліджень стану орнітофауни, хіроптерофауни, рослинних комплексів (угруповань) та місць існування на території Новотроїцької та Овер'янівської вітрових електростанцій сумарною потужністю 140 МВт в Херсонській області» (Договір №07-НВП/03-21 від 20 березня 2020 року).

«Проведення моніторингових досліджень стану орнітофауни, хіроптерофауни, рослинних комплексів (угруповань) та місць існування на території проєкту Каланчацької вітрової електростанції сумарною потужністю 300 МВт включно з ЛЕП 150 кВ довжиною приблизно 35 км та трьома підстанціями в Херсонській області з оцінкою впливів на території водно-болотних угідь та Смарагдової мережі» (Договір №05-НВП/03-21 від 20 березня 2020 року).

«Проведення досліджень сезонного стану орнітологічних комплексів та спеціальних досліджень контрольних ВЕУ і моніторингових трансект ПЛ 150 кВ на території Мирненської ВЕС для підготовки рекомендацій щодо уникнення зіткнення тварин у межах Мирненської ВЕС» (Договір №06-НВП/03-21 від 20 березня

Старший викладач Прокоф'єва О.А. доповідає на засіданні інтерактивного круглого столу

2020 року).

«Проведення спеціальних досліджень щодо обстеження контрольних ВЕУ (фаза 1 експлуатації) та моніторингових трансект ПЛ 330 кВ на предмет пошуку доказів зіткнення з конструкціями ВЕУ та ПЛ 330 кВ птахів та рукокрилих, підготовка рекомендацій щодо уникнення загибелі тварин у межах Запорізької ВЕС» (Договір № 10-НВП/10-20 від 09.11.2020 р.).

«Оцінка стану орнітофауни території проєктованої лінії електропередачі 330 кВ ПС Азовська ВЕС – ПС Молочанська» (2018-2019 рр.). Науково-дослідна робота на замовлення ТОВ «ЕНБІТІ УКРАЇНА» (за договором №2/0819 від 01.08.2019 р.).

Н.В. Йоркіна «Оцінка антропогенного впливу на довкілля за показником гемеробії», номер держреєстрації – 0121U111690; Поліський Національний Університет (участь у виконанні робіт за грантом Державного фонду фундаментальних досліджень).

Частина викладачів бере участь у розробці проєктів організації, проєктів утримання та реконструкції територій природно-заповідного фонду України – природних та біосферних заповідників, національних природних парків, регіональних ландшафтних парків тощо.

З викладачів кафедри проф. В.П. Воронка активно долучається до здійснення такого виду діяльності. Так, він брав участь у розробці проєктів організації природних заповідників «Дніпровсько-Орільський» (2018), «Єланецький степ» (2020), «Михайлівська цілина» (2019-2020), національних природних парків «Кармелюкове Поділля» (2018), «Нижньодніпровський» (2019), «Шацький» (2019-2020), регіональних ландшафтних парків «Приінгульський» (2018), «Міжріччинський» (2019), «Мальованка» (2020).

Доцентом кафедри Н.В. Йоркіною виконано низку науково-технічних робіт на території Полтавської області за послугою ДК 021:2015:73110000-6 (замовник ТОВ «ЮНІК ГРУПС») проєкту «Наукові дослідження з метою визначення заходів для відновлення і підтримання гідрологічного стану річок Полтавської області» (2021-2022 рр.).

Серед актуальних наукових послуг кафедри – індивідуальна участь науково-педагогічного персоналу у міжнародних та державних проєктах і програмах. До актуальних наукових послуг кафедри слід віднести проєкти, запропоновані в рамках розробки Стратегії розвитку м. Мелітополь. Серед них:

Старший викладач Ковальчук О.В. – з відзнакою «Жінка року» Мелітопольської Міської Ради в номінації «Лідер» (2019 р.)

- «Дослідження впливу твердих побутових відходів на екосистему м. Мелітополя, розробка програми їх роздільного збору та утилізації» (2019-2022 рр.);
- «Екологічна свідомість молоді – майбутнє Мелітополя» (2019-2022);
- «Швидко інформуй – вчасно реагуй» (2019-2022).
- Впровадження системи екомоніторингу у мобільний додаток «Смарт Сіті Мелітополь» фонду «Фрідріха Науманна за Свободу» в Україні (2021).

Кафедра анатомії та фізіології людини та тварин заснована 1 серпня 1971 року внаслідок реорганізації кафедри зоології. Першим завідувачем кафедри став д.б.н., професор Юрій Петрович Антипчук. Протягом 1977-1998 років кафедру очолювали: к.б.н., доцент Іван Олексійович Іванюра (1977-1978 р.р.), нині д.б.н., професор; д.м.н., професор Микола Єрмолайович Кабардин (1978-1979 р.р.), к.б.н., доцент Ганна Іванівна Неделіна (1979-1980, 1985-1988 р.р.), к.б.н., доцент Алла Григорівна Белінова (1980-1985 р.р.), д.м.н., професор Володимир Ігнатович Янушевський (1994-1996 р.р.).

У 1988-1994 та 1996-2019 р.р. кафедру очолював д.п.н., професор, Іван Павлович Аносов – д.п.н., професор, завідувач кафедри, має почесне звання «Заслужений працівник народної освіти України», кавалер ордену Богдана Хмельницького III ступеня, орденів «За заслуги» II і III ступенів, ордену «За заслуги перед Запорізьким краєм» III ступеня, медаллю «Ушинський К.Д.» Національної академії педагогічних наук України, нагрудним знаком «Петро Могила», відзнакою Президії ЦК Профспілки працівників освіти і науки України «За соціальне партнерство», має почесне звання «Доктор Хоноріс Кауза» ПЗ університету ім. Неофіта Рильського (Болгарія). Працював на кафедрі з 1982 року, в університеті з 1978 по 2019 рік.

З 2019-2022р.р. кафедру очолювала д.б.н., професор Станішевська Т.І.

Кафедра має сучасно обладнану лекційну аудиторію імені професора д.б.н. І.П. Аносова та чотири предметних аудиторій: цитології та гістології, анатомії людини, фізіології людини та тварин, валеології та безпеки життєдіяльності, а також анатомічний музей, який налічує близько 200 експонатів.

На кафедрі створено дві науково-дослідні лабораторії. У лабораторії фізіологічних досліджень виконуються науково-дослідні роботи з теми: «Психосоматичні особливості здоров'я студентської молоді». На базі Міжвідомчої лабораторії медико-біологічного моніторингу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького і Таврійського агротехнологічного університету виконуються науково-дослідні роботи з тем: «Механізми розвитку гіпоксичного стану під час нітритної метгемоглобінемії», «Вікові особливості реактивності серцево-судинної системи і мікроциркуляції крові у студентів і спортсменів під час дії фізичного навантаження».

Результати науково-дослідної роботи впроваджуються в навчальний процес, знаходять своє відображення в монографіях, на сторінках вітчизняних та міжнародних фахових журналів і доповідях наукових конференцій. Колективом кафедри створено 7 підручників та навчальних посібників.

Запам'яталась низка науково-методичних міжкафедральних семінарів для

викладачів, аспірантів, вчителів біології, організована кафедрою: «Вправа в розсудливості – основа навчання», «Логіка живої матерії та формальна логіка», «Еволюція людини», «Семінар до 130 років від дня народження М.І. Вавилова – генетика, основоположника сучасної наукової селекції», які сприяли формуванню і розкриттю наукового світогляду учасників.

На кафедрі працює студентський науковий гурток «Імпульс». На засіданнях гуртка студентська молодь знайомиться із сучасними інноваційними дослідженнями у сфері медико-біологічних наук, вивчає методи цитологічних, гістологічних та фізіологічних досліджень, статистичної обробки отриманих результатів, досліджує вплив фізичного навантаження на організм, проходить тренінги з ЕКГ-діагностики функціональних показників серцево-судинної системи організму людини, готується до участі в олімпіадах, конкурсах наукових робіт, конференціях. Студенти мають чисельні перемоги у Міжнародних і всеукраїнських конкурсах дослідницьких робіт.

Викладач-стажист Сидоренко А.І. проводить орнітологічні спостереження на території вітроелектростанції

Викладачами кафедри здійснюється активна робота щодо формування у студентів мотивації здорового способу життя. Проведено низку науково-практичних конференцій: до 100-річчя з дня народження О.О. Шалімова «Підводься, якщо впав, і йди далі»; до 170-річчя з дня народження І.П. Павлова «Сучасні дослідження вищої нервової діяльності»; до 170-річчя з дня народження І.І. Мечникова; до 205-річчя від дня народження М.І. Пирогова; «Еволюція людини сучасної: нові відкриття та гіпотези»; «Сучасний погляд на рефлексію: здобутки та перспективи»; «Микола Амосов: «Серце віддаю людям» та інші.

Традиційними є такі заходи, як щорічні тижні здоров'я, організовані зустрічі студентів з фахівцями медичного профілю з обговоренням проблем репродуктивного здоров'я, боротьби з розповсюдженням хвороб, тренінги із надання першої медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях та відкриті лекції.

Одним з яскравих кафедральних заходів для студентства став конкурс на кращий проєкт «Студенти-педагоги за фізичне та психічне здоров'я дітей», який сприяв формуванню професійних компетентностей організувати взаємозв'язок своїх знань і впорядковувати їх, а також використовувати нові технології інформації та комунікації.

Протягом 2020-2021 років було проведено вебінари та супутник-тренінги для

учнів загальноосвітніх навчальних закладів, слухачів Малої академії наук та студентів на тему: «У пошуках ДНК. Життя. Астробіологія»; «Від цитології до молекулярної біології».

Викладачі кафедри багато років співпрацюють з Малою академією наук і є науковими керівниками слухачів, які систематично займають призові місця у II (обласному) етапі конкурсу-захисту наукових робіт (проф. Станішевська Т.І.).

Кафедра розвиває наукове співробітництво з такими закладами: Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, Медичний університет м. Грац, Австрія, Поморська академія у Слупську, Польща (Instytut Biologii i Ochrony Środowiska Akademii Pomorskiej w Słupsku).

Кафедра пишається своїми випускниками, серед яких:

Лисенко В.І. – д.біол.н., професор, ректор Мелітопольського Інституту соціальних і екологічних технологій міжнародного університету «Україна»;

Волох А.М. – д.біол.н., професор кафедри екології та охорони навколишнього середовища Таврійського державного агротехнологічного університету;

Воловник С.В. – к.біол.н., доцент;

Сурядна Н.М. – к.біол.н., доцент, завідувач кафедри екології Мелітопольського Інституту соціальних і екологічних технологій міжнародного університету «Україна»;

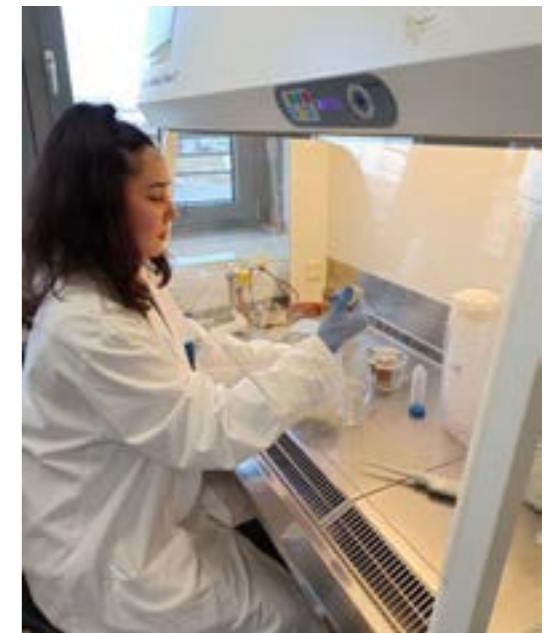
Демченко В.О. – д.біол.н., старший науковий співробітник, завідувач міжвідомчою Лабораторією моніторингу екосистем Азовського басейну Інституту морської біології НАН України.

Волгін Деніс – доктор наук; напрями досліджень: поведінка в режимі сну та пробудження, профілювання експресії генів; USA, Department of Animal Biology, University of Pennsylvania;

Грушко Тетяна – мультидисциплінарний вчений-доктор з 20-річним досвідом дослідження клінічних та трансляційних онкологічних захворювань; USA, University of Chicago, Department of Medicine & Department of Neurobiology, Pharmacology & Physiology;

Семенова Ярослава – кандидат біологічних наук, дієтолог, спеціаліст з дослідження харчових потреб, Nestlé Research Center Nestlé, Switzerland;

Гавенаускас Броніслав – кандидат біологічних наук, напрямок досліджень: особливості механізмів транспорту і утилізації кисню при гіпоксичних станах різного генезу; Інститут фізіології імені О.О. Богомольця (Київ).

Асистент Умерова А.К. під час роботи у лабораторії молекулярної біології, Німеччина

Кафедра хімії – одна з найстаріших кафедр Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, яка була заснована в 1933 році.

З 1996 року кафедру було реорганізовано в дві кафедри:

- неорганічної хімії та методики викладання хімії під керівництвом д-ра пед. наук, проф. Максимова Олександра Сергійовича;
- кафедру хімії і хімічної технології, під керівництвом канд. техн. наук, проф. Хорошилової Таміли Іванівни.

Саме в цей період на кафедрі хімії та хімічної технології починаються наукові дослідження, пов'язані з хімією високомолекулярних сполук, вивчається багаторазова переробка полімерних матеріалів, зокрема поліетилену високого тиску та полієфірів. Роботи проводяться разом з Інститутом хімії високомолекулярних сполук НАН України (м. Київ), а також з Інститутом хімічної технології (м. Рубіжне). Водночас науково-педагогічні працівники кафедри неорганічної хімії продовжують займатися педагогічною інноватикою, методикою викладання хімії тощо.

З 1997 року на кафедрах відкрито аспірантуру за спеціальностями «Технологія полімерних і композиційних матеріалів», якою керувала канд. техн. наук, професор Хорошилова Т.І., та «Теорія і методика навчання хімії», якою керує професор, д-р пед. наук Максимов О.С. Під керівництвом проф. Максимова О. С. було захищено 5 кандидатських дисертацій.

Т.М. Дюжикова -
завідувач кафедри, кандидат
педагогічних наук, доцент

З 2001 року акредитована магістратура зі спеціальності 014.06 Середня освіта. Хімія. З 2015 року кафедра готує не лише вчителів хімії та біології, а й бакалаврів і магістрів за спеціальністю 102 «Хімія», підготовка за якою дозволяє сформуванню професійні компетентності хіміка-дослідника й орієнтуватися на вимоги сучасної підготовки спеціаліста хімічної галузі. Об'єктами діяльності бакалавра та магістра за спеціальністю «Хімія» є підприємства всіх галузей промисловості та науково-дослідних установ Запорізького регіону, де виникають завдання хімічного контролю й аналізу.

З 2005 року кафедру хімії і хімічної технології очолює канд. хім. наук, доцент Данченко Олена Олександрівна. Наукові інтереси викладачів кафедри значно розширюються, виникають нові напрями наукових досліджень і, як наслідок, кафедру перейменовують у кафедру органічної і біологічної хімії. З 2009 року при кафедрі функціонує науково-дослідна лабораторія загальної та прикладної біохімії. Оленою Олександрівною Данченко створено

наукову школу і відкрито аспірантуру за спеціальністю 03.00.04 «Біохімія». Під керівництвом Олени Олександрівни були захищені 3 кандидатські дисертації.

З вересня 2014 року завідувачем кафедри органічної і біологічної хімії був канд. техн. наук, доцент Хромишев Віталій Олександрович, який одночасно керував відділом ліцензування та акредитації університету, а з 1 березня 2017 року кафедру очолила канд. пед. наук, доцент, Заслужений працівник освіти України Дюжикова Тетяна Миколаївна.

Кафедра під час повномасштабного вторгнення

24 лютого 2022 року змінилося життя всіх. Звісно, що це не оминуло і викладачів та студентів нашого університету. Всі розуміли, що ми маємо продовжувати працювати, навчати, підтримувати один одного.

Усвідомлення того, що життя змінилося – було найважчим. Але кожен розумів, що потрібно залишатися українським університетом усеperеч усьому. І кожен викладач двох хімічних кафедр, а саме: кафедри неорганічної хімії і хімічної освіти та кафедри органічної і біологічної хімії, не припиняв свою справу, продовжував працювати і навчати. Протягом 3-х місяців, з 24 лютого до 27 травня 2022 року жоден не припинив свою роботу. Але події 27 травня 2022 року змінили багато чого. В університет увірвався ворог. Усіх викладачів і співробітників «зігнали» під дулами автоматів (іншими словами не можливо це назвати) в аудиторію №10 центрального корпусу університету і змусили писати заяви про звільнення або прийняття на роботу, але вже у фейковий університет. З двох кафедр хімічного напрямку в тій аудиторії були лише 2 завідувачі: проф. Максимов О.С. – завідувач кафедри неорганічної хімії і хімічної освіти і доц. Дюжикова Т.М. – завідувач кафедри органічної і біологічної хімії.

Лабораторні заняття з неорганічного синтезу у студентів 2 курсу

Лабораторні заняття з органічної хімії в здобувачів 3 курсу

Звісно, що навіть думки про те, щоб іти працювати на ворога, не було. На той час університет уже був тимчасово переміщеним, зареєстрованим у м. Запоріжжя і залишався офіційним університетом на теренах вищої освіти України. Заслуга в цьому була завідувача кафедри психології, доцента Фалько Наталі Миколаївни, яка взяла на себе відповідальність за весь колектив студентів, викладачів і співробітників.

На жаль, уже 28 травня багато хто з нас був знов ошелешений тим, що деякі викладачі, зокрема і викладачі кафедр хімічного спрямування, пішли на співпрацю з ворогом. Але діяльність не можна було припинити і треба було завершувати навчальний рік, проводити сесію, державну атестацію бакалаврів тощо. В умовах, коли не працював зв'язок українських операторів, інтернет працював з перебоями, ми проводили сесію і державну атестацію здобувачів. Кафедра (в об'єднаному форматі), а точніше те, що залишилося від двох хімічних кафедр після того, як пішли зрадники, продовжувала працювати. Це було дуже небезпечно, але відданість власній справі і Україні була сильнішою. І ми змогли випустити і дати можливість отримати дипломи бакалаврів здобувачам, які навчалися за спеціальністю 014.06 Хімія і 102 Хімія.

На початок нового навчального року (2022–2023) з 11 викладачів двох хімічних кафедр залишилося 5, які взяли на себе відповідальність за здобувачів. З вересня 2022 року, відповідно до наказу ректора, кафедри неорганічної хімії і хімічної освіти та органічної і біологічної хімії були об'єднані в кафедру хімії та хімічної освіти під керівництвом канд. пед. наук, доц. Дюжикової Т.М.

Підготовка на кафедрі ведеться за двома освітньо-професійними програмами:

«Середня освіта. Хімія. Біологія, здоров'я людини та природознавство» (гарант – д-р. пед. наук, проф. Максимов О.С.) та «Хімія» (гарант – канд. пед. наук, доц. Дюжикова Т.М.). Кафедра забезпечує викладання 22 навчальних дисциплін нормативного та варіативного циклів підготовки здобувачів вищої освіти спеціальностей 014.06 «Середня освіта. Хімія» та 102 «Хімія» денної та заочної форм навчання та проведення 3-х видів навчальних практик.

За останні 5 років дипломи бакалаврів отримали більше 100 здобувачів, дипломи магістрів – 72 випускники кафедри.

Навчально-методична робота кафедри спрямована на реалізацію принципів інтеграції, диференціації та гуманітаризації, розв'язання проблеми індивідуалізації навчання та впровадження особистісно-орієнтованого підходу до студентів.

Практика з хімічної технології у здобувачів 4 курсу

Особлива увага зосереджена на зростанні якості освітньої діяльності кафедри. Навчально-методична робота на кафедрі здійснюється у вигляді методичних нарад, науково-методичних семінарів, засідань кафедри, розробки й удосконалення навчально-методичних матеріалів.

Методичний рівень викладання підвищується шляхом участі викладачів у роботі обласних і міських предметних методичних об'єднань, у науково-методичних семінарах, конференціях; оцінюється під час підсумків рейтингу науково-педагогічних працівників кафедри.

На кафедрі розроблені й щорічно оновлюються навчально-методичні комплекси з дисциплін, підготовлено тестові методики оцінювання якості знань студентів, методичні вказівки до виконання практичних, лабораторних, самостійних робіт та навчання за дистанційною формою. На кафедрі проводиться систематична індивідуальна робота зі студентами. Щорічно організуються предметні олімпіади з хімії, переможці яких беруть участь у всеукраїнських і міжнародних конкурсах.

Під час дистанційної роботи університету широко впроваджується робота віртуальних хімічних лабораторій. Викладачі кафедр записують відео занять та лабораторних робіт, які використовуються для викладання дисциплін кафедри під час дистанційного навчання.

У межах комерціалізації наукової діяльності кафедри під керівництвом проф. Максимова О.С. за останні роки було організовано й проведено більше 20 семінарів, тренінгів, майстер-класів, наукових консультацій для вчителів хімії щодо професійного стандарту. У цих заходах взяли участь учителі Запорізької, Донецької, Дніпропетровської та Херсонської областей.

Науково-педагогічні працівники кафедри постійно апробують результати власних наукових досліджень і навчально-методичних наробок шляхом участі в Міжнародних і Всеукраїнських науково-практичних конференціях. За останні 5 років викладачі взяли участь у 40 конференціях різного рівня.

Захист кваліфікаційних (дипломних) робіт здобувачів освітнього рівня «Магістр» спеціальності 014.06 Середня освіта. Хімія

Праці викладачів кафедри протягом 2018 – 2023 рр. опубліковано більше 150 наукових праць, серед яких:

- підручники «Нанохімія» (2019) та «Історія хімії» (2020р.),
- публікації у фахових виданнях України (22 – категорії Б),
- публікації в наукометричних базах даних Scopus (7) і Web of Science (5),
- отримано 10 авторських свідоцтв про право на твір і 3 патенти на наукові винаходи,
- більше 30 статей у різних виданнях зі студентами магістратури,

Старший викладач кафедри Кулик Ірина Олександрівна під час запису проведення лабораторної роботи для здобувачів під час дистанційного навчання

- навчально-методичні посібники і методичні рекомендації з освітніх компонентів кафедри.

Провідний фахівець кафедри проф. Максимов О.С. з 2014 року (наказ МОН України №793 від 04.07.2014 р.) по 2020 рік був головою спеціалізованої вченої ради К.18.053.01 при МДПУ імені Богдана Хмельницького із захисту кандидатських дисертацій за спеціальностями 13.00.01 – Загальна педагогіка та історія педагогіки і 13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти. За цей період в раді було успішно захищено 48 кандидатських дисертацій. Відповідно до наказів МОН України (№1064 від 18.08.2020 р. та №1296 від 02.12.2021 р.), професора Максимова О.С. двічі призначали головою тимчасових спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій доктора філософії.

Серед відомих випускників кафедри – педагог-новатор Гузик Микола Петрович, академік, професор Гарвардського університету. Кафедра пишається й іншими

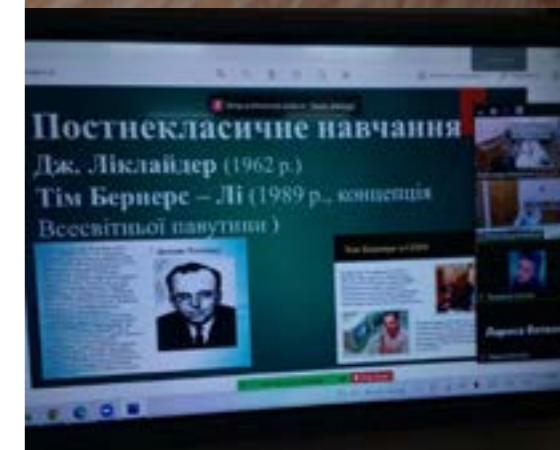
Науково-методичний семінар для вчителів хімії загальноосвітніх закладів Управління освіти Великоновоселківської районної державної адміністрації Донецької області

своїми випускниками, серед них: Вельчинська О.В. (канд. хім. наук, старший науковий співробітник Інституту органічної хімії НАН України), Палешко Л.С. (канд. хім. наук, старший науковий співробітник Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України), Рудніченко О.В. (канд. хім. наук, старший науковий співробітник Інституту молекулярної біології і генетики НАН України), Малько С.В. (канд. біол. наук, старший викладач ТДАТУ) та ін.

На кафедрі працюють:

- Дюжикова Тетяна Миколаївна - завідувач кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент;
- Максимов Олександр Сергійович - доктор педагогічних наук, професор;
- Арестенко Валерій Вікторович - кандидат педагогічних наук, доцент;
- Галиця Вадим Вячеславович - доктор хімічних наук, старший викладач;
- Кулик Ірина Олександрівна - старший викладач;
- Ніколаєва Юлія Володимирівна - старший викладач.

Сьогодні співробітники кафедри докладають максимум зусиль для забезпечення високої якості освітнього процесу в умовах дистанційної освіти, підвищення рівня науково-технічного забезпечення та зростання власного професіоналізму.

Он-лайн семінар для вчителів хімії Херсонської області проводить професор кафедри, доктор педагогічних наук Максимов О.С.

Здобувачі вищої освіти спеціальності 014.06. Середня освіта. Хімія

**Л. І. Полякова -
декан природничо-
географічного факультету
к. іст. наук, доцент**

Історія природничо-географічного факультету починається з червня 1961 року, коли на підставі клопотання членів Мелітопольського відділу Всесоюзного географічного товариства міністром освіти був підписаний наказ про організацію у Мелітопольському державному педагогічному інституті біолого-географічного факультету. З часом назва факультету трансформувалася на «природничо-географічний» у зв'язку з відокремленням хіміко-біологічного факультету.

Першим деканом був к. географ. наук, доц. А. А. Хижняк. У різні часи факультет очолювали: к. біол. наук, доц. С. П. Черевко, к. біол. наук, доц. В. М. Дятлов, к. біол. наук, доц. С. С. Сизов, к. іст. наук, доц. М. М. Чистяков, к. біол. наук, доц. Г. С. Скрипко, д. біол. наук, проф. Є. М. Писанець, к. географ. наук, доц. М. В. Крилов, к. географ. наук, доц. М. Д. Торбунова, д. геолого-мінералог. наук, проф. В. Х. Огай, к. географ. наук, проф. Н. М. Сажнева, к. географ. наук, доц. В. П. Воронка, д. геолог. наук, проф. Л. М. Даценко.

З 2017 по 2022 рік деканом була к. географ. наук, доцент Л. М. Донченко.

З вересня 2022 р. природничо-географічний факультет очолила к. іст. наук, доцент Л. І. Полякова.

У 2017-2022 рр. на п'яти кафедрах факультету (фізичної географії і геології; туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства; теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін; історії; права) під керівництвом к. геолог. наук, доц. Л. А. Прохорової, к. географ. наук, доц. І. А. Арсененко, д. філос. наук, проф. В. Є. Білогур, д. іст. наук, доц. О. М. Ситника, к. юрид. наук., доц. В. Д. Гапотія працюють 53 викладача, з яких 5 професорів, докторів наук, 28 кандидатів наук, 20 старших викладачів і асистентів.

З 2020 р. кафедру історії та археології очолила к. іст. наук, доц. Л. І. Полякова, теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін – к. пед. наук, доц. А. А. Проценко, у 2021 р. кафедру фізичної географії і геології очолила к. географ. наук, доц. С. В. Гришко.

Підготовка майбутніх вчителів здійснюється за спеціальностями 014.07 Середня освіта (Географія), 014.11 Середня освіта (Фізична культура), 014.03 Середня освіта (Історія) за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнем вищої освіти. За останні роки на факультеті відкрито нові класичні спеціальності – 242 Туризм, 081 Право, 032 Історія та археологія, 103 Науки про Землю. Здійснюється підготовка

докторантів за спеціальністю 032 Історія та археологія.

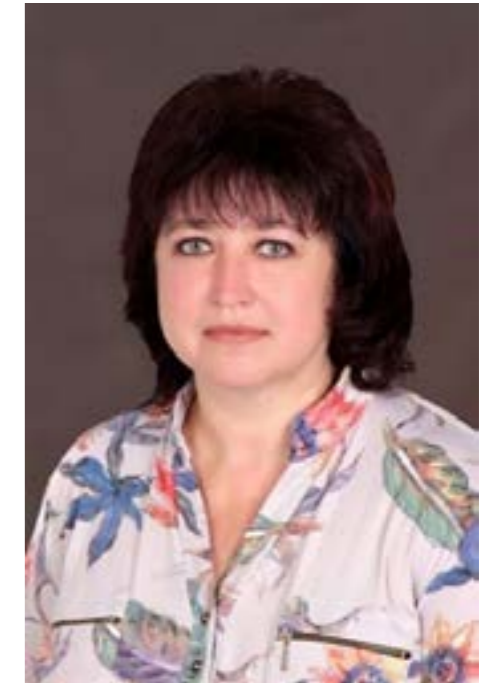
Науково-дослідна робота здійснюється на кафедрах і в складі семи лабораторій та центрів. На кафедрі туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства з 1998 р. функціонує міжкафедральна лабораторія комплексного краєзнавства під керівництвом к. іст. наук, доц. А. М. Крилової, з 2012 р. – лабораторія рекреаційної географії та туризму під керівництвом к. географ. наук, доц. І. А. Арсененко, з 2019 р. – науковий парк «Melitopol Travel University». У 2008 р. на кафедрі історії створено центр болгаристики під керівництвом к. іст. наук., доц. С. І. Пачева, у 2015 р. – науково-дослідний центр імені Д. І. Донцова під керівництвом д. іст. наук, проф. О. М. Ситника. У 2017 р. відповідно до вимог ОП Право при кафедрі права існує юридична клініка «Вікторія». У 2021 р. була відкрита лабораторія дослідження історії Півдня України під керівництвом к. іст. наук, доц. Л.І. Полякової. На кафедрі фізичної географії і геології функціонує геолого-палеонтологічний музей.

За останні п'ять років викладачами факультету було: 1 докторська (В.В. Гудзь) та 2 кандидатські дисертації (А.А. Проценко, Є. О. Карабанов).

Давні традиції має науково-дослідна робота студентів. Під керівництвом провідних викладачів працюють п'ять наукових студентських гуртків – «Творчість», «Всесвіт», «Олімп», «Кліо», «Донцовці», «Правознавець». Студенти беруть активну участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових та науково-практичних конференціях, мають значну кількість публікацій, неодноразово ставали призерами Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт у галузі географії, геології, історії та фізичної культури. Активно діє рада молодих вчених, яку очолює ст. викл. О.Г. Кирієнко.

Важливим компонентом підготовки майбутніх фахівців є навчальні та виробничі практики, які проходять як у м. Мелітополь, так і далеко за його межами. Студенти факультету на чолі з викладачами регулярно здійснюють виїзди по Запорізькій області, а також до Херсонщини і Харківщини, Столичного регіону, Карпат, узбережжя Азовського і Чорного морів. В останнє десятиліття важливого значення набули закордонні практики до Болгарії, Туреччини, Польщі, Румунії, Німеччини.

На факультеті є багаторічний досвід співпраці викладачів факультету з відділенням Малої академії наук учнівської молоді Мелітопольської міської ради Запорізької області. Вихованці МАН під керівництвом викладачів факультету

**Л. М. Донченко -
декан природничо-
географічного факультету
з 2017 по 2022 рік,
к. географ. наук, доцент**

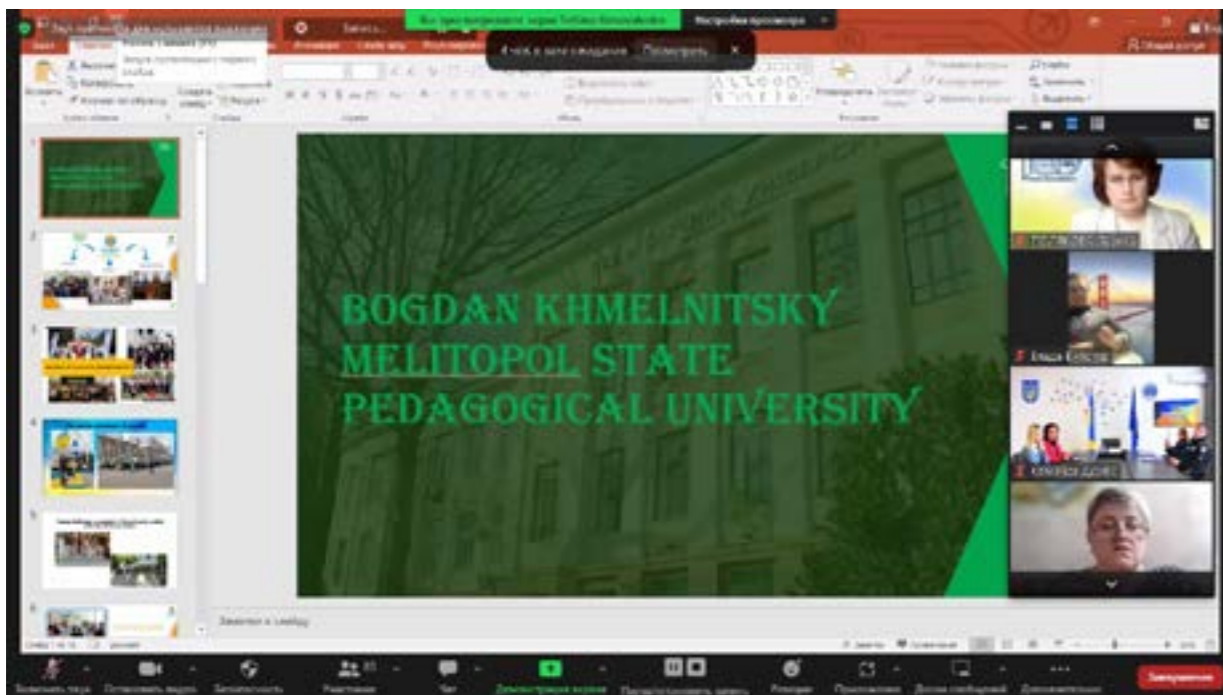
неодноразово ставали переможцями і призерами обласного та всеукраїнського етапів захисту учнівських наукових робіт.

Більшість викладачів і студентів факультету є членами Мелітопольського відділу Українського географічного товариства, якому у 2016 р. виповнилося 60 років.

Важливу роль у житті факультету відіграє студентське самоврядування, яке з 2017 р. очолювала Юлія Белоглазова. Студенти факультету активно і корисно проводять своє дозвілля. Особливою популярністю користуються спортивні змагання, козацькі розваги, туристські походи, фестивалі, зустрічі з видатними людьми тощо. Гордістю факультету є спортивні досягнення студентів, які регулярно посідають призові місця на змаганнях з туризму, футболу, волейболу, баскетболу, боксу у нас немає, вільної боротьби та інших видів спорту на рівні університету, міста, області, країни та за кордоном. Серед студентів факультету є неодноразові чемпіони України, Європи та світу, кандидати у майстри та майстри спорту. На факультеті стало традицією проводити спортивні змагання серед силових структур міста.

З 2022 р. розпочинається новий етап в житті природничо-географічного факультету. МДПУ імені Богдана Хмельницького з окупації у травні 2022 р. переміщується у м. Запоріжжя і організовує навчальний процес в нових умовах, проводить вступну кампанію.

З вересня 2022 р. обов'язки декана виконує к.іст. наук, доцент Л.І. Полякова, заступниками декана працюють: з навчальної роботи ст. викладач Зав'ялова Т.В., з науково-дослідної роботи та міжнародного співробітництва к.іст. наук, доцент

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Інтеграція українських наукових досліджень в міжнародний простір - регіональний аспект»

Крилова А.М., з організаційно-виховної роботи, питань практик і працевлаштування ст. викладач Непша О.В.

У 2022-2023 навчальному році відбулася реорганізація кафедр. Освітній процес забезпечують кафедри:

- Кафедра географії та туризму (завідувач к. географ. наук, доц. С. В. Гришко);
- Кафедра історії та археології (завідувач к. іст. наук, доц. С. І. Пачев);
- Кафедра теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін (завідувач к. пед. наук, доц. А. А. Проценко);
- Кафедра права (в.о. завідувача к. юрид. наук, доц. І. В. Солов'євич).

К. географ. наук О.З. Байтеряков «Сучасні заклади освіти-2023»

Намагаючись розвивати факультет, кафедра теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін у 2023 р. відкрила нову спеціальність 017 Фізична культура і спорт.

Пристосовуючись до нових реалій, життя на факультеті налагоджується, реалізується навчальний процес, продовжується наукова робота, розвивається студентське самоврядування, яке очолила Анастасія Мовчан – студентка спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія). Студенти факультету беруть активну участь в творчих конкурсах університету. Так, студентка 2 курсу Анастасія Мовчан в 2023 році виграла конкурс краси і таланту «Міс університет 2023», Красіна Ірина – студентка 1 курсу магістратури в 2022 році посіла I місце в конкурсі аматорського мистецтва «STAR-FEST» в номінації «Образотворче мистецтво».

Упродовж 2022-2023 навчального року завдяки злагодженій роботі колективу факультету проводяться відкриті та гостьові лекції з провідними науковцями країни, методичні семінари, круглі столи, наукові конференції. 7 листопада 2022 р. на факультеті була проведена Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Наукове сьогодні: теоретико-прикладні дослідження та перспективи».

21 квітня 2023 р. відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Інтеграція українських наукових досліджень в міжнародний простір: регіональний аспект», присвячена 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Результатом конференцій є вихід у світ збірників наукових статей.

Викладачі факультету беруть активну участь у заходах поза стінами рідного

факультету. Так к. географ. наук. О.С. Арабаджи є членом Консультативної ради Державної служби України з етнополітики та свободи совісті з питань реалізації Закону України «Про корінні народи»; членом Експертної ради з питань нацменшин та корінних народів при Представнику Уповноваженого Верховної Ради України з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, членом Координаційної ради Українського центра культурних досліджень, головою ГО «Спілка караїмів України». Її діяльність спрямована на консолідацію української нації, згуртування українців різного етнічного походження, збереження історії і культури т етнічних спільнот України. Олена Семенівна брала участь у обговоренні та підготовці законопроектів «Про корінні народи України», «Про національні меншини (спільноти) України», виступала на сесіях Постійного форуму ООН з питань корінних народів світу (2021, 2022 рр.) та консультативних зустрічах з представниками Венеційської комісії (2023 р.).

К. географ. наук О.З. Байтеряков брав участь у XIV Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти-2023», провів відкриту лекцію на кафедрі географії України географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Проф., д. іст. наук В.В. Гудзь є головою Мелітопольської організації Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка, головою Мелітопольського проводу і членом Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів, членом

**Волонтери
Благодійного фонду «Мрія»**

міської громадської Ради з питань розвитку культури, членом формування Мелітопольської територіальної самооборони (резерв). Провів великий обсяг виховної національно-патріотичної та просвітницької роботи в Мелітополі, зокрема здійснив виступи і доповіді на численних мітингах, урочистих засіданнях до пам'ятних історико-культурних дат. Виступи на сесіях виконкому до Дня незалежності, Дня Конституції України, Дня Соборності, з питань ліквідації та встановлення пам'ятників тощо.

К.іст. наук Л.І. Полякова взяла участь у роботі круглого столу «Жінка і війна» («Жіноче обличчя» війни), який був організований спільно з Музеєм книги і друкарства України та МДПУ імені Богдана Хмельницького. Був виграний грант на дослідження історії Південної України Canadian Institute of Ukrainian

Studies Research Grants in Ukrainian and Ukrainian-Canadian Studies in the Humanities and Social Sciences, Law, Education, and Library Sciences 2023-2024.

В рамках інтеграції України в освітній і науковий європейський простір, кафедри факультету підтримують тісні зв'язки з європейськими закладами вищої освіти: Сучавським університетом імені Штефана чел Маре (м. Сучава, Румунія), Інститутом розвитку спорту та освіти (Варшава, Польща), Софійським університетом Святого Климента Охридського (Болгарія), Шуменським університетом імені Костянтина Преславського (м. Шумен, Болгарія), Литовським університетом спорту (Каунас, Литва) та ін.

Вимоги часу в тому, щоб не стояти осторонь і всіма можливими засобами наближати Перемогу. Викладачі та студенти активно працюють у благодійних організаціях «Саме тут» та «Мрія». Мовчан Анастасія – здобувачка вищої освіти спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія), разом з Шевченко Віталієм – здобувачем вищої освіти спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) є волонтерами Благодійного фонду «Мрія», а саме: Центру розвитку «Дитячі мрії», який знаходиться у м. Запоріжжя.

Активним організатором всіх спортивних заходів у БО «Відкритий простір допомоги «САМЕ ТУТ» (м. Запоріжжя) є кафедра теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін (завідувач к. пед. наук, доц. А. А. Проценко);

На факультеті одним із важливих напрямів залишається національно-патріотичне виховання. Проводяться відкриті заходи до загальнонаціональних свят. Так, 25 листопада 2022 р. відбулася міжфакультетська кураторська година, присвячена Дню пам'яті жертв Голодомору, 01 лютого 2023 р. кафедрою історії та археології було проведено загальноуніверситетську кураторську годину з нагоди Дня пам'яті Героїв Крут, 26 квітня до Дня Чорнобильської трагедії та багато інших заходів, які формують свідому громадянську позицію.

Природничо-географічний факультет продовжує давні традиції МДПУ імені Богдана Хмельницького і гідно продовжує боротьбу за наближення Перемоги на освітянській ниві. Слава Україні!

**БО «Відкритий простір допомоги
«САМЕ ТУТ»**

Склад кафедри географії та туризму

Упродовж тривалого часу підготовкою студентів спеціальності «Географія» на природничо-географічному факультеті займалися 3 географічні кафедри: кафедра фізичної географії і геології, кафедра географії України та краєзнавства, кафедра економічної і соціальної географії та методики навчання географії. У 2014 р. у зв'язку з відкриттям спеціальності 242 Туризм була заснована кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства шляхом з'єднання кафедри географії України та краєзнавства і кафедри туризму та соціально-економічної географії. Завідувачем кафедри було призначено канд. геогр. наук, доц. І.А. Арсененко.

З метою оптимізації діяльності та підвищення якості підготовки фахівців у 2022 р. здійснено реорганізацію кафедр фізичної географії і геології та кафедри туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства і створено кафедру географії та туризму, яку очолила канд. геогр. наук, доц. С.В. Гришко.

На сучасному етапі забезпечення навчального процесу кафедри здійснюють досвідчені викладачі: Бейдик О.О. – д-р. геогр. наук, проф.; Арабаджи О.С. – канд.

Кафедра географії та туризму починає свій відлік з 1962 р., коли була створена кафедра фізичної географії, що стало основою формування природничо-географічного факультету. Першим завідувачем кафедри з 1962 по 1968 рр. і першим деканом факультету, був канд. геогр. наук, доц. А.А. Хижняк. Пізніше кафедру очолювали доц. І.Ф. Красюк, проф. В.Д. Войлошніков, доц. Р.Д. Бойко, доц. І.Б. Люрін, доц. Р.В. Серебрякова, доц. І.Б. Симбірєв, доц. М.Д. Торбунова, проф. В.Х. Огай, доц. О.В. Левада, проф. Л.М. Даценко, доц. Л.А. Прохорова, доц. С.В. Гришко.

У 1971 р. було створено кафедру економічної і соціальної географії (перший завідувач – проф. Н.А. Войлошнікова). У різні роки кафедру очолювали доц. В.М. Фомін, доц. О.О. Рутковський, проф. М.Ф. Голіков, доц. Ю.Н. Чиркін, проф. М.Г. Ігнатенко, доц. О.С. Арабаджи, проф. Н.М. Сажнева, доц. І.А. Арсененко.

геогр. наук, доц.; Арсененко І.А. – канд. геогр. наук, доц.; Байтерьяков О.З. – к. геогр. наук, доц.; Донець І.А. – канд. геогр. наук, доц.; Донченко Л.М. – канд. геогр. наук, доц.; Левада О.М. – канд. геогр. наук, доц.; Прохорова Л.А. – канд. геол. наук, доц.; Зав'ялова Т.В. – старший викладач; Непша О.В. – старший викладач. Надійними помічниками в роботі викладачів є лаборанти: Носик Л.А. – старший лаборант, Місяк Д.М. – лаборант.

Викладачі кафедри відзначаються високим рівнем професійної підготовки, підвищують професійну кваліфікацію, застосовуючи різні формати: інтерактивні семінари та тренінги, вітчизняні та міжнародні програми стажування в закладах вищої освіти, на туристичних підприємствах України та поза її межами, беруть участь у проєктній діяльності. А саме: «Європейське управління проєктами» – Вища школа Лінгвістична м. Ченстохова, Польща (Л.М. Донченко, Л.А. Прохорова); «The innovative Methods and Technologies of Teaching: The Newest in the European Educational Practice» (Natural Sciences. Geography) – Вища школа Лінгвістична м. Ченстохова, Польща (С.В. Гришко); European educational project «The innovative Methods and Technologies of Teaching. The Newest in the European Educational Practice» (Service Industry. Tourism) – Вища Лінгвістична школа м. Ченстохова, Польща (Л.М. Донченко); «Фандрейзинг та організація проєктної діяльності в закладах освіти: європейський досвід» – Zustricz Foundation Department of Polish-Ukrainian Studies of Jagiellonian University in Krakow Career Development Center of NGO Sobornist Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education – Польща-Україна (С.В. Гришко); проєкт GIZ Ukraine в Азовському регіоні National Tourism Organization of Ukraine участь у стратегічній і бренд-сесії Мелітопольської локальної туристичної організації (ЛТО) (О.С. Арабаджи,

Навчальний процес кафедри географії та туризму

І.А. Арсененко, І.А. Донець, Л.А. Прохорова); онлайн-курс «Research Methods Course authorized by European Academy of Sciences and Research» – Європейська академія наук та досліджень (І.А. Арсененко); в межах проєкту «Fostering academic Integrity and Responsibility: EU Policy» (101085834-FAIR-ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH for 2022-2025) онлайн-тренінг «Розвиток академічної доброчесності та відповідальності» Волинський національний університет імені Лесі Українки – Co-funded by the European Union (І.А. Арсененко, І.А. Донець, Л.М. Донченко, Т.В. Зав'ялова).

Всі викладачі кафедри є членами Українського географічного товариства та Центру із дослідження нематеріальної культурної спадщини народів Приазов'я

Навчальний процес кафедри географії та туризму

(директор канд. геогр. наук, доц. О.С. Арабаджи).

Кафедра тісно співпрацює з роботодавцями та стейкхолдерами, які забезпечують бази проходжень навчальних і виробничих практик. Здобувачі вищої освіти під керівництвом викладачів здійснювали виїзди до регіонів України, узбережжя Азовського і Чорного морів. Значна увага приділяється організації та проведенню міжнародних практик у Болгарії, Греції, Туреччині, Китаї, Німеччині, Румунії, Фінляндії, Польщі та ін. З початком бойових дій в країні регіони практик дещо звузилися, але кафедра

обов'язково відновить всі маршрути після нашої Перемоги.

При кафедрі відкрито освітні сертифікаційні програми, функціонують курси підвищення кваліфікації та стажування для вчителів і науково-педагогічних працівників закладів освіти.

З 2020 р. науково-дослідна робота здійснюється в рамках наукових тем: «Оцінювання стану та обґрунтування раціонального використання ґрунтів Запорізької області», «Природна та культурна спадщина як чинник розвитку туризму Запорізького регіону та суміжних територій».

Науково-педагогічні працівники кафедри беруть участь у географічних з'їздах України, міжнародних (Німеччина, Польща, Болгарія, Туреччина та ін.) та всеукраїнських (Київ, Луцьк, Львів, Тернопіль, Вінниця, Ніжин, Суми, Херсон, Харків, Чернівці, Запоріжжя та ін.) науково-практичних і методичних заходах, в організації та проведенні науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів, тренінгів як для науковців так й громадськості.

За період з 2019 по 2023 рр. кафедра має значні наукові надбання: опубліковано 19 наукових праць у виданнях, віднесених до наукометричної бази Scopus та WoS, 15 монографій, понад 50 авторських свідоцтв та іншої наукової продукції.

Викладачі кафедри входили до складу робочих груп з розробки: «Послуги з розробки місцевих схем формування екологічної мережі Запорізької області», «Стратегії розвитку туризму Запорізької області до 2027 рр.», «Стратегії розвитку міста Мелітополя до 2030 року», «Плану реалізації маркетингової стратегії міста Мелітополя», «Комплексної програми інтеграції міста Мелітополь на 2021-2023 рр.», Проєкту Ради Європи «Посилення захисту національних меншин, включаючи ромів та мови меншин в Україні» (2023-2024 рр.), Проєкту за підтримки ПРООН «Безбар'єрні туристичні маршрути Приазов'я», Проєкту USAID ERA «Дорожня карта розвитку туризму 2021-2030 рр. «Колоритне Приазов'я»», Проєкту за підтримки ЮНЕСКО «Охорона нематеріальної культурної спадщини народів Приазов'я», Проєкту USED (доц. Л.А. Прохорова розроблено всеукраїнський курс відеолекцій по оздоровчому та медичному туризму). Доцент О.С. Арабаджи є членом редколегії журналу Karadeniz, Туреччина.

Доцент О.З. Байтеряков у 2021р. взяв участь у зйомках повнометражного науково-популярного фільму «Могила тіней. Петрогліфи і тайни Кам'яної Могили»; у 2023 р. провів у межах XIV Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти-2023» педагогічний коучинг «Формування культурної компетентності на прикладі вивчення географії»; гостьову онлайн-лекцію «Культурологічні аспекти вивчення географії» на кафедрі географії України географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка; вебінар «Грошові знаки як джерела географічної та культурологічної інформації» у Магістральній (не)конференції Ed Camp Мелітополь «Об'єднані та непереможні».

При кафедрі функціонують: міжкафедральна лабораторія комплексного краєзнавства (керівник канд. іст. н., доц. А.М. Крилова), основною діяльністю якої є

**Конкурс студентських наукових робіт
з природничих, технічних і гуманітарних наук**

організація та проведення краєзнавчих досліджень на півдні України; науково-дослідна лабораторія рекреаційної географії та туризму (керівник канд. геогр. наук, доц. І.А. Арсененко), яка здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження щодо вдосконалення та функціонування рекреаційно-туристичної та екскурсійної сфери Запорізької області; науковий парк «Melitopol Travel University», основною метою якого є наукове обґрунтування та розробка практичних рекомендацій з відновлення туристичної галузі після Перемоги.

Для організації навчального процесу на кафедрі відкрито навчальні та спеціалізовані лабораторії та кабінети: «Офіс туристичної фірми», «Інноваційні технології в туризмі», спортивно-туристичний майданчик «Туродром», скеледром – навчально-відновлювальний стенд-тренажер «Скеля 1», функціонує геолого-палеонтологічний музей.

Кафедра традиційно співпрацює з районними та обласними установами освіти, закладами шкільної та позашкільної освіти, підприємствами індустрії туризму міста, регіонів України та зарубіжжя: туроператорами, турагентами, садибами сільського зеленого туризму, готельно-ресторанними комплексами; численними громадськими організаціями та об'єднаннями туристичної сфери. Також плідна співпраця здійснюється з Приазовським національним природним парком (доц. І.А. Арсененко

– член Науково-технічної ради), підтримуються зв'язки з Академією Туризму (м. Анталія, Туреччина), МЕВЛАНА Ардаханський університет (Туреччина), University of LODZ/Лодзинський університет (м. Лодзь, Польща), Компанією INTERNOB MEN (м. Варна, Болгарія), Сучавським університетом Стефана чел Маре (м. Сучава, Румунія) та ін.

Науково-педагогічні працівники кафедри неодноразово були членами журі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук; Запорізького обласного конкурсу для обдарованої молоді у галузі науки; Запорізького обласного етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України та ін.

Здобувачі вищої освіти наукові дослідження здійснюють у наукових гуртках «Всесвіт» і «Творчість» та є неодноразовими призерами Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт зі спеціальності «Географія», «Науки про Землю (геологія)», переможцями Запорізького обласного конкурсу обдарованої молоді в галузі науки у номінації «Географічні та геологічні науки», учасниками Всеукраїнського міжуніверситетського проекту «Я покажу тобі світ» у межах неформальної освіти між закладами вищої освіти.

Висока професійність професорсько-викладацького складу кафедри є гарантом підготовки фахівців вищої кваліфікації – творчих людей, що неординарно мислять, націлені на майбутнє, здатні працювати в освітній галузі, на підприємствах, установах, організаціях різних форм власності й підпорядкування, науково-дослідних інститутах та ін.

**Здобувачі і викладачі вищої освіти
наукових гуртків «Всесвіт» і «Творчість»**

**С. І. Пачев -
завідувач кафедри історії та
археології, доцент**

Кафедра історії (з 2020 р. – кафедра історії та археології) заснована у вересні 2001 р. шляхом реорганізації кафедри культурології та історії. Першим завідувачем кафедри був кандидат історичних наук, доцент (нині доктор історичних наук, професор) В. В. Гудзь. В подальшому кафедру очолювали доктори історичних наук П. Т. Рущенко, О. М. Мовчан. У 2015–2020 рр. кафедру очолював доктор історичних наук, доцент (нині професор) О. М. Ситник, у 2020–2022 рр. – кандидат історичних наук, доцент Л. І. Полякова, з січня 2023 р. – кандидат історичних наук, доцент С. І. Пачев.

Упродовж 2019–2023 років освітню, методичну та наукову діяльність кафедри забезпечували 7 викладачів, серед них 2 доктори наук, професори та 4 кандидати наук, доценти, 1 кандидат наук, старший викладач:

- доктор історичних наук, професор Олександр Миколайович Ситник;

- доктор історичних наук, професор Віктор Васильович Гудзь (заслужений працівник освіти України, нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України», грамотами МОН та Міністерства оборони);

- кандидат історичних наук, доцент Сергій Іванович Пачев (нагороджений нагрудними знаками МОН України «Відмінник освіти України» та «За наукові та освітні досягнення»);

- кандидат історичних наук, доцент Лариса Іванівна Полякова (нагороджена Грамотою Верховної Ради України За заслуги перед Українським народом);

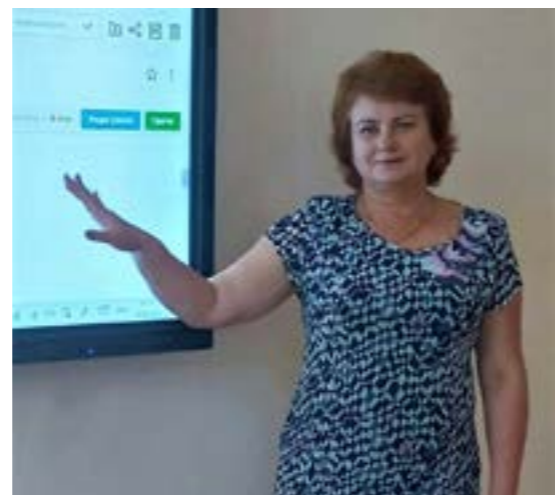
- кандидат історичних наук, доцент Наталія Анатоліївна Шкода;

- кандидат історичних наук, доцент Алла Миколаївна Крилова;

- кандидат історичних наук, старший викладач Яна Володимирівна Таравська.

Забезпечувати навчальний процес допомагають старший лаборант Ольга Сергіївна Селезньова та лаборант Наталія Олександрівна Ігольнікова.

Кафедра історії та археології є випусковою за двома спеціальностями: 014.03 Середня освіта (Історія) та 032 Історія та археологія, за 5-ма

**Декан природничо-географічного
факультету доцент Л. І.
Полякова читає лекцію
з історії України**

освітніми програмами першого, другого та третього рівнів. Науково-педагогічні працівники кафедри викладають понад 50 дисциплін історичного, археологічного та етнологічного напрямів, які забезпечені необхідними навчальними посібниками.

В останні п'ять років наукова діяльність кафедри була зосереджена на виконанні двох науково-дослідних тем: «Актуальні проблеми нової й новітньої історії, історіографії та історіософії України» (науковий керівник доктор історичних наук, доцент О. М. Ситник, термін виконання 2018–2020 роки) та «Міжрегіональний аспект вивчення історії Південної України» (науковий керівник кандидат історичних наук, доцент Л. І. Полякова, термін виконання 2021–2023 роки).

Результати науково-дослідної роботи впроваджуються в навчальний процес, знаходять своє відображення на сторінках вітчизняних і міжнародних часописів та збірників наукових конференцій. Наукові розробки викладацького складу кафедри тільки за 2019–2023 рр. знайшли своє втілення у 5 монографіях, понад 100 наукових статтях, отримано понад 30 авторських свідоцтв.

Кафедра історії та археології видає «Історичний збірник» та науковий журнал «Гуманітарна парадигма» (головний редактор професор О. М. Ситник). На кафедрі регулярно проводяться наукові конференції, семінари, круглі столи.

При кафедрі історії та археології функціонує науково-дослідницький центр імені Дмитра Донцова зі студентським науковим гуртком «Донцовці» (керівник – професор О. М. Ситник). Центр проводить конференції «Донцовський форум» та «Донцовські читання».

Окрім того викладачі кафедри беруть активну участь у роботі інших науково-дослідних підрозділів – центру болгаристики (керівник – доцент С. І. Пачев) та міжкафедральної науково-дослідної лабораторії комплексного краєзнавства (керівник – доцент А. М. Крилова).

Науково-педагогічні працівники кафедри приділяють велику увагу керівництву науково-дослідною роботою студентської та учнівської молоді. Професор О. М. Ситник та доцент С. І. Пачев підготували переможців та призерів всеукраїнської студентської олімпіади та всеукраїнського конкурсу наукових робіт з історії та археології. Викладачі кафедри беруть активну участь у роботі Малої академії наук.

Кафедра активно себе проявляє на міжнародному співробітництві університету. Зарубіжні колеги регулярно запрошуються до участі в наукових конференціях, які проводить кафедра. Членами редакційної колегії журналу «Гуманітарна парадигма» є науковці з Болгарії, Греції, Німеччини та інших країн. Викладачі кафедри беруть

**Члени кафедри історії та археології
на виборах ректора**

Керівник науково-дослідницького центру імені Дмитра Донцова професор О. М. Ситник

активну участь у міжнародній діяльності центру болгаристики. В інститутах Болгарської академії наук пройшли стажування професори кафедри історії та археології О. М. Ситник та В. В. Гудзь.

Кафедра приділяє велику увагу вихованню студентської молоді. До серпня 2022 року доцент Л. І. Полякова виконувала роботу куратора з національно-патріотичного виховання на рівні університету. На кафедрі регулярно відбувалися зустрічі з воїнами-фронтовиками, мітинги до ювілейних дат, виступи художніх колективів та спортивних заходів тощо.

Викладачі кафедри ведуть активну громадську діяльність. Професор В. В. Гудзь є членом правління обласного товариства «Просвіта» ім. Т.Шевченка, членом Головного Проводу Українських

Націоналістів, заступником голови обласного проводу, головою Мелітопольських міських організацій «Просвіта» і КУН, членом постійної комісії міськвиконкому з питань ліквідації комуністичної символіки і найменування вулиць; членом Ради Мелітопольського Майдану, членом Союзу Патріотичних сил Мелітополя. учасником Мелітопольської самооборони (резерв) з відповідною постійною громадською роботою в місті й університеті. Як голова Мелітопольських міських організацій «Просвіта» і КУН, член постійної комісії міськвиконкому з питань культури і духовності брав участь у проведенні десятків організаційно-виховних заходів (мітингів, конференцій, круглих столів, лекцій, урочистих зборів, виступів на телебаченні тощо) за участю студентів і викладачів у місті та університеті: Мелітопольській інтернаціональній програмі, комісії з ліквідації комуністичної символіки, урочистостях до державних свят Незалежності, Соборності, на вшанування пам'яті Т. Шевченка, жертв Голодомору, депортації кримських татар, зустрічі з фронтовиками.

Професор О. Ситник провів низку заходів як керівник НДЦ ім. Донцова: донцовські форуми

наукового і просвітницького спрямування з презентаціями науково-просвітницьких видань, виступи до пам'ятних історичних дат, зустрічі студентів з відомими людьми міста.

І нині, в умовах повномасштабного вторгнення рф в Україну, кафедра історії та археології продовжує свою плідну роботу, виховуючи нові покоління українських істориків.

Донцов-ФЕСТ 2021, м.Мелітополь

Кафедра правознавства була створена рішенням Вченої ради МДПУ ім. Б. Хмельницького у 2014 р. шляхом ліквідації кафедри історії та правознавства. У 2016 р. у зв'язку з реорганізацією була створена кафедра права. Наказом ректора від 29.08.2016 р. завідувачем кафедри призначений канд. юрид. наук, доц. Гапотій В.Д.

Наказом Міністерства освіти і науки України від 01.12.2016 р. № 1503 л кафедра пройшла успішне ліцензування та отримала право розширити провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти з підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право. Метою освітньої програми «Право» є підготовка спеціалістів в юридичній сфері, їх особистісний розвиток шляхом формування загальнолюдських цінностей, громадянської відповідальності, національної ідентичності та толерантності, що відповідає суспільно-економічним і культурним потребам як України в цілому, так і Запорізької області зокрема.

Бюро досліджень в області захисту права інтелектуальної власності

Освітня програма призначена для підготовки здобувачів вищої освіти з глибокими фундаментальними знаннями про теоретичні основи права і держави, природу і зміст правових інститутів базових галузей права, що здатен розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі права під час навчання.

Кадровий потенціал кафедри права повністю забезпечує викладання правових дисциплін, передбачених навчальним планом спеціальності 081 «Право».

З 2021 по 2022 р. посаду завідувача кафедри права обіймав канд. іст. наук, доц. Попенко Я.В., а з вересня 2022 р. – канд. юрид. наук, доц. Солов'євич І.В. На кафедрі впродовж 2017–2023 рр. працювали та працюють висококваліфіковані спеціалісти юридичних та суміжних галузей:

- д-р. юрид. наук, проф., Заслужений юрист України Лукашевич В.Г.;
- д-р. юрид. наук, проф. Пайда (Козар) Ю.Ю.;
- канд. юрид. наук, доц. Солов'євич І.В.;
- канд. юрид. наук, доц. Гапотій В.Д.;
- канд. юрид. наук, доц. Письменицький А.А.;
- канд. юрид. наук, доц. Поліщук В.Г.;
- канд. іст. наук, доц. Попенко Я.В.;
- канд. юрид. наук, ст. викл. Верголяс О.О.;
- канд. юрид. наук, ст. викл. Лопашук Д.І.;
- ст. викл. Беседіна І.В.;
- ст. лаборант Ігольникова Н.О.

Впродовж своєї освітньої діяльності кафедра уклала низку договорів про співпрацю з можливістю проходження навчальних і виробничих практик. Серед установ та організацій Мелітопольський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги, Комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр» Мелітопольської міської ради Запорізької області, Запорізький науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, Комунальне некомерційне підприємство «Центр надання соціальних послуг та медичної реабілітації» Мелітопольської міської ради Запорізької області, громадська організація «Лобіст», Служба у справах дітей Михайлівської селищної ради Василівського району Запорізької області, Якимівська селищна рада, Мелітопольський міськрайонний суд Запорізької області, Південно-Східне міжрегіональне управління Міністерства юстиції та ін.

Значну увагу кафедра приділяє науково-дослідній діяльності як науково-педагогічних працівників, так і здобувачів вищої освіти. За 2017–2023 рр. науково-педагогічні працівники кафедри підготували низку наукових (14 монографій, з них 3 за кордоном) та навчально-методичних видань (18 підручників, навчально-методичних посібників тощо), наукових статей у фахових виданнях України (72 статті), зарубіжних виданнях (17 статей), у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus (10 статей), Web of Science Core Collection's (3 статті) та ін. За цей же період отримано більше 15 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір. Науково-педагогічні працівники кафедри брали участь у Всеукраїнських та міжнародних наукових та науково-практичних конференціях.

Здобувачі вищої освіти також активно залучені до наукової діяльності кафедри. Зокрема, низку публікацій, участь у наукових конференціях, наукових проєктах мають Бехтер А.Р., Голякова Т.Г., Закалічна В.О., Ігольникова Н.О., Круть Х.С., Поздняков А.В., Сапухіна Г.В. та ін.

При кафедрі функціонує «Бюро досліджень в області захисту права інтелектуальної

Бюро досліджень в області захисту права інтелектуальної власності

власності» (керівник канд. юрид. наук, доц. Гапотій В.Д.), Юридична клініка (керівник канд. іст. наук, доц. Попенко Я.В.), науковий гурток «Правознавець» (старший викладач Беседіна І.В.).

На базі Юридичної клініки здобувачі вищої освіти під керівництвом науково-педагогічних працівників надають первинні безоплатні юридичні консультації малозабезпеченим верствам населення з питань захисту прав і свобод людини з усіх галузей права відповідно до чинного законодавства України. Під час спілкування з громадянами здійснюються формування

правової культури здобувачів вищої освіти та відбувається поширення правових знань серед населення, що сприяє правовій освіті громадян. Робота в юридичній клініці має важливе значення для набуття здобувачами навичок практичної діяльності за майбутнім фахом.

Спеціальність 081 Право динамічно розвивається та забезпечує надання якісних освітніх послуг. Головним завданням кафедри є підвищення якості навчального процесу та постійний зв'язок теорії з практикою через спілкування з підприємствами, установами та організаціями міста Мелітополя та Запорізької області.

Неодноразово науково-педагогічні працівники кафедри за сумлінну педагогічну та наукову діяльність були відзначені почесними грамотами та відзнаками Міністерства освіти і науки України, Управління освіти та науки Запорізької обласної державної адміністрації, виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області та ін.

З 24.02.2022 р. і викладачі, і студенти кафедри не залишилися осторонь воєнних подій на території нашої Батьківщини. Попенко Я.В. був волонтером у Гуманітарному фонді «Підтримки Мелітополя», який займався допомогою мешканцям міста та району продуктивними наборами, медикаментами, дитячим харчуванням та підтримкою біженців.

Беседіна І.В. була волонтером у професійному ліцеї № 10, який надавав допомогу людям похилого віку, молодим і багатодітним родинам необхідними продуктами харчування та одягом.

Старший викладач кафедри права Верголяс О.О. з перших днів війни вступив до лав ЗСУ боронити Батьківщину і дотепер бере участь у захисті України.

Понад 30% здобувачів як денної, так і заочної форм навчання боронять нашу Батьківщину в лавах ЗСУ, територіальної оборони, прикордонної служби, Національної поліції. Мають державні нагороди та відзнаки.

**Перший завідувач
кафедри - доцент
А. Є. Мерзлікін**

Кафедра фізичного виховання Мелітопольського державного педагогічного інституту створена 10 жовтня 1975 року. В 1991 році була відкрита спеціальність Фізична культура. З 1 вересня 2006 року кафедру було перейменовано на кафедру теорії та методики фізичного виховання і спортивних дисциплін. Першим завідувачем кафедри наказом ректора був призначений доцент Мерзлікін Анатолій Єгорович, який керував кафедрою 30 років.

В різний час кафедрою керували: к.б.н., доц. Сидоряк Н.Г., к.пед.н., доц. Трачов В.М., к.пед.н., доц. Воронін Д.Є., з 2015 року кафедру очолювала доктор філософських наук, професор, майстер спорту з фігурного катання на ковзанах, відмінник освіти України, член Оксфордської академічної спілки вчених Білогур В.Є., з 2020 року кафедру очолює к.пед.н., доц. Проценко А.А.

Кафедра теорії та методики фізичного виховання і спортивних дисциплін випускає фахівців спеціальності

014.11 Середня освіта (Фізична культура), за ступенем вищої освіти «бакалавр», «магістр». У 2023 році відкрита нова спеціальність 017 Фізична культура і спорт. Тренерська діяльність з обраного виду спорту.

Освітній процес, науково-дослідну роботу та навчально-тренувальний процес на кафедрі забезпечують висококваліфіковані фахівці в галузі фізичного виховання, спорту та фізичної реабілітації, серед яких 3 професори, 3 доценти, 6 старших викладачів: д.ф.н., професор Білогур В.Є., д.б.н., професор Христова Т.Є., д.п.н., професор Мединський С.В., к.пед.н., доцент Котова О.В., к.пед.н., доцент Проценко А.А., к.фіз.вих. і спорту, доцент Цибульська В.В., ст. викл. Суханова Г.П., ст. викл., майстер спорту міжнародного класу з вільної боротьби Ребар І.В., ст. викл., заслужений тренер України з вільної боротьби Абдуллаєв А.К., ст. викл. Кирієнко О.Г., ст. викл. к.фіз.вих. і спорту Олійник І.С.

Викладачі кафедри забезпечують освітньо-виховний процес з дисциплін фізкультурно-спортивного та медико-біологічного циклів для студентів спеціальності

**А.А. Проценко - завідувач
кафедри ТМФВ і спорту,
к.пед.н., доцент**

014.11 Середня освіта (Фізична культура), а також з фізичного виховання на усіх факультетах університету. На кафедрі викладається понад 30 освітніх компонентів. Кожну навчальну дисципліну забезпечено навчально-методичним комплексом, навчальними посібниками та методичними рекомендаціями, авторами яких є викладачі кафедри: Христова Т.Є., Суханова Г.П. Навчальний посібник «Основи лікувальної фізичної культури» (2015 р.), Христова Т.Є. Навчальний посібник «Управління процесом у сфері фізичного виховання» (2016 р.), Абдуллаєв А.К., Ушаков В.С., Ребар І.В. Навчальний посібник «Олімпійський та професійний спорт» (2016 р.), Котова О.В. Навчальний посібник «Фізичне виховання дітей дошкільного віку» (2018 р.), Проценко А.А. Навчальний посібник «Формування професійних компетентностей майбутніх вчителів фізичної культури у процесі педагогічної практики» (2020 р.). З 2022 року головою і секретарем Ради молодих вчених МДПУ імені Богдана Хмельницького стали представники нашої кафедри Кирієнко О.Г. та Олійник І.С. Беруть активну участь у всіх заходах РМУ при МОН.

Викладачі кафедри ТМФВ і спорту

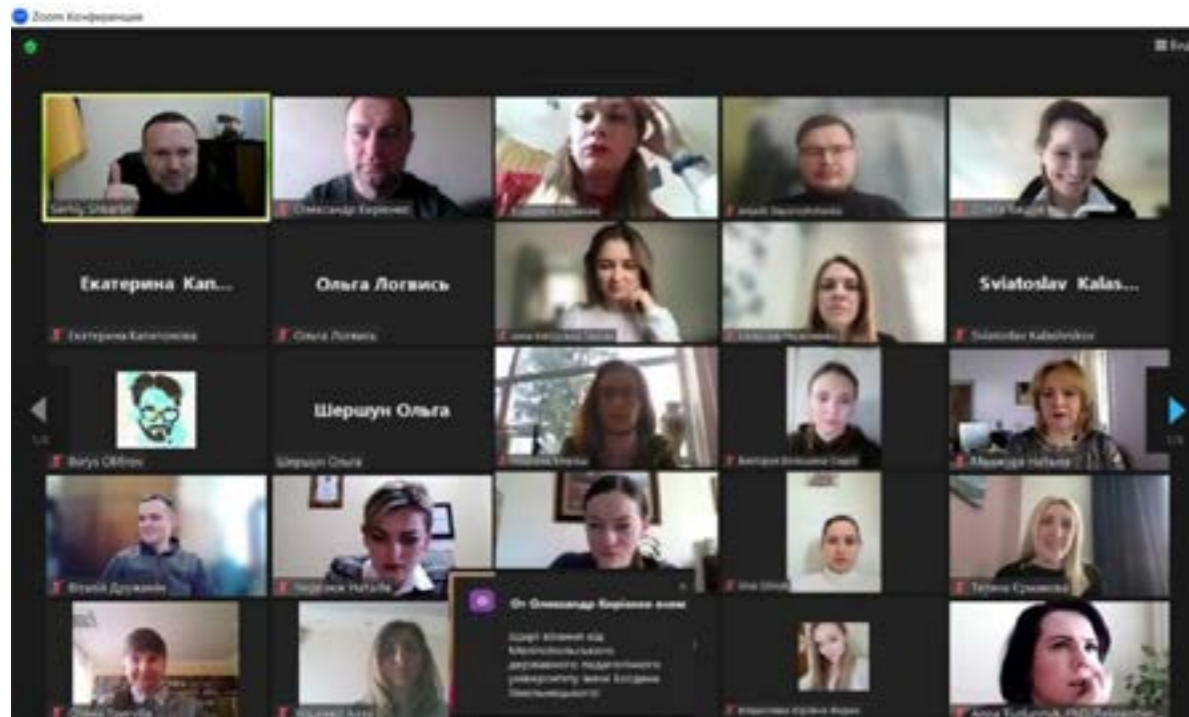
**Викладачі і здобувачі кафедри
ТМФВ і спорту**

творчої особистості майбутнього вчителя фізичної культури.

Колектив кафедри активно займається науковою роботою. Викладачі кафедри

Для організації заочно-дистанційної форми навчання на сайті дистанційного навчання МДПУ розміщено електронні версії методичного забезпечення усіх дисциплін.

Навчально-методична робота викладачів кафедри теорії та методики фізичного виховання і спортивних дисциплін спрямована на удосконалення процесу викладання фахових дисциплін у вищій школі на основі впровадження сучасних педагогічних та інформаційних технологій навчання, виховання

**Голова і секретар Ради молодих вчених МДПУ
імені Богдана Хмельницького - Кирієнко О.Г. та Олійник І.С.**

беруть участь в організації та проведенні Міжнародних науково-практичних конференцій різного рівня та публікуються у виданнях, які входять до переліку міжнародних наукометричних баз Scopus та Index Copernicus, керують науково-дослідною роботою здобувачів нашої спеціальності.

Теорія і практика викладання дисциплін кафедри реалізується в рамках теми науково-дослідної роботи «Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в умовах трансформації освіти, кафедра теорії та методики фізичного виховання і спортивних дисциплін». Метою дослідження є

узагальнення педагогічних та методичних аспектів фізкультурно-спортивної діяльності та виявлення концептуальних засад корекції стану здоров'я методами фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації.

Щороку співробітники кафедри беруть участь у вітчизняних та міжнародних науково-практичних конференціях та семінарах, публікують наукові статті у фахових збірниках України та зарубіжних виданнях. За результатами наукових досліджень викладачами кафедри за період з 2017 по 2023 р.р. опубліковано понад 347 статей, підготовлено понад 400 доповідей для виступів на наукових форумах різного рівня, отримано 15 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір, постійно впроваджуються результати науково-дослідної роботи у практичну діяльність закладів загальної середньої освіти у Запорізькій області та Центру роботу з комплексної реабілітації для осіб з обмеженими можливостями Мелітопольської міської ради Запорізької області.

Спільно з викладачами кафедри у всіх науково-дослідних роботах беруть активну участь здібні та підготовлені здобувачі. Очолює цей напрям роботи відповідальна за обдарованою молоддю та проведення студентських олімпіад доцент Котова О.В., під керівництвом якої з 2016 р. на кафедрі працює науковий гурток «Олімп». Здобувачі з гуртка «Олімп» є постійними учасниками конференцій та заходів.

Кафедра співпрацює із провідними профільними вузами України, Румунії та Польщі. Усі викладачі кафедри своєчасно підвищують кваліфікацію з фахової підготовки у вищих навчальних закладах України та за кордоном (професор Білогур В.Є. – у Балтійському науково-дослідницькому інституті проблем трансформації економічного простору (Латвія, м. Рига) за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки на тему «Інноваційні освітні технології: досвід країн Європейського Союзу та його впровадження у підготовку фахівців з економіки та управління»)

Наукова діяльність кафедри

**Всеукраїнський молодіжний форум
«Державотворець. Молодь на варті змін»**

Євген Хачеріді

Павло Мягков

Олег Бородай

Євген Протасов

шляхом науково-методичного стажування або навчаючись у аспірантурі: ст.викл. Кирієнко О.Г. Для забезпечення спортивно-масової роботи, зміцнення здоров'я студентів і підвищення спортивної майстерності на кафедрі ведеться тренувальна робота, працюють секції з таких видів спорту: волейболу (керівник – Олійник І.С.), аеробіки (керівник – Суханова Г.П.), футболу (керівник – Кирієнко О.Г.), вільної боротьби (керівники – Абдуллаєв А.К., Ребар І.В.). Старший викладач кафедри Кирієнко О.Г. брав участь у форумі з питань законодавчого забезпечення навчання та освіти дорослих в Україні, та у Всеукраїнському молодіжному форумі «Державотворець. Молодь на варті змін».

Студенти та випускники, якими пишається кафедра

Незважаючи на усі перешкоди, які постають сьогодні перед нами, наші студенти-спортсмени гідно представляють наш МДПУ «Більше ніж університет» не лише на теренах України, але і за її межами.

Кафедра пишається значними спортивними досягненнями студентів: Дурмаджи Артем – багаторазовий призер чемпіонатів та кубків України та переможець і призер міжнародних змагань з кіокушинкай карате; Яровий Дмитро – золотий призер кубку України з кікбоксингу WPKA серед дорослих; Нескреба Маргарита – майстер спорту міжнародного класу з гирьового спорту, переможець Чемпіонату області, Чемпіонату України, Чемпіонату Світу; Чернецька Анастасія – призер Чемпіонату України з боксу серед жінок.

Випускниками кафедри є багато футболістів, які у різні часи займали призові місця в клубах Української Прем'єр-Ліги, європейських футбольних клубах, грали в молодіжній та національній збірних України, грали в Лізі Чемпіонів, Лізі Європи:

Євген Хачеріді (Волинь (Луцьк), Динамо

(Київ), ПАОК (Салоніки, Греція, національна збірна України),

Павло Мягков (Зоря (Луганськ), ФК Олександрія, Верес (Рівне), молодіжна збірна Україна)

Олег Бородай (Зоря (Луганськ), Карпати (Львів))

Євген Протасов (ФК Олександрія, Волинь (Луцьк), Металіст 1925 (Харків), Судува (Маріямполь, Литва), ФК Телаві (Грузія))

Богдан Порох (Металіст, Харків)

Артем Одінцов (ФК Кішварда, Угорщина), ДВТК (Мішкольц, Угорщина).

Марія Костючок студентка магістратури, бронзова призерка чемпіонату України серед жінок 2023 року з вільної боротьби, кандидат у майстри спорту з вільної боротьби.

Конікова Наталія. студентка магістратури, бронзова призерка Чемпіонату України з сумо, кандидат у майстри спорту.

Андрій Лісовик Володар кубка України із сумо, у 2022 році отримав звання майстра спорту з сумо.

Ігор Панайотов – чотириразовий чемпіон світу з кікбоксингу, майстер спорту з кікбоксингу.

Старший викладач кафедри Ребар Інеса Василівна, яка також є випускницею нашої кафедри має звання Майстра спорту України міжнародного класу з вільної боротьби. Є переможницею чемпіонатів Європи та бронзовою призеркою Кубка Світу.

Старший викладач кафедри Абдуллаєв Алтай Карам огли має звання Майстра спорту СРСР з вільної боротьби, а також звання Заслуженого тренера України з вільної боротьби.

В університеті для проведення занять з фізичного виховання та тренувального процесу є відповідна спортивна база, яка включає в себе три спортивні зали та тренажерний центр. Також заняття відбуваються на міському легкоатлетичному стадіоні та в басейні. Студенти

Євген Хачеріді

Артем Одінцов

Марія Костючок

Андрій Лісовик

Євген Протасов

Ігор Панайотов

навчаються в аудиторіях загальною площею 520 м² та мають змогу займатися у трьох ігрових спортивних залах, залі аеробіки та фітнесу, залі гімнастики, залі для занять спортивної медичної групи, залі атлетизму, залі боротьби, плавальному басейні. На кафедрі створено фонди наукової та методичної літератури, періодичних видань з фаху, демонстраційних і довідкових матеріалів, є достатня комплектація спортивного інвентарю та обладнання, необхідного для проведення навчальної та тренувальної роботи.

Викладачі кафедри підтримують зв'язок з випускниками університету, долучаючи їх до співпраці, беруть активну участь у профорієнтаційній роботі.

У цей складний для нашої країни час завідувач кафедри Проценко А.А. та інші представники кафедри ТМФВ і СД донатами та волонтерством допомагають наблизити перемогу України. Брала участь у проектах фонду Сергія Притули та постійна допомога нашим ЗСУ.

У 2023 році завідувача кафедри Проценка А.А. було призначено куратором з національно-патріотичного виховання студентів. На базі МДПУ імені Богдана Хмельницького було створено центр козацтва.

*Старший викладач кафедри
Ребар Інеса Василівна*

*Старший викладач
кафедри Абдуллаєв
Алтай Карам огли*

Волонтерська діяльність викладачів кафедри ТМФВ і спорту

Центр козацтва на базі МДПУ імені Богдана Хмельницького

*Зустріч із нащадками І.Корніса –
Маргаритою, Володимиром та Віктором*

викладачів і студентів університету, а також фахівців інших установ.

Наукові пріоритети діяльності лабораторії в системному та комплексному дослідженні джерел з історії регіону, їх інформаційного потенціалу.

Робота Лабораторії провадиться за наступними напрямками: об'єднання зусиль фахівців університету для проведення краєзнавчих досліджень, поєднання галузевих досліджень (географо-, історико-, еколого-, літературно-краєзнавчих та інших) у межах комплексних краєзнавчих досліджень, сприяння використанню краєзнавчих досліджень для розробки планів соціально-економічного розвитку регіонів, залучення до активної краєзнавчої роботи магістрантів, студентів та учнів, публікація результатів краєзнавчих досліджень, надання методичної допомоги закладам освіти, співробітництво на терені краєзнавства з українськими, іноземними та міжнародними установами, організаціями та фондами.

За роки роботи лабораторії були встановлені зв'язки із менонітами (Канада, США, Німеччина), нащадками Іогана Корніса (Німеччина, Казахстан), науковцями Університету м. Стокгольм (тематика – Екологічна історія Степів України).

Наукові теми, що розроблялися в лабораторії: «Соціально-економічний розвиток Мелітопольщини», «Соціально-економічний розвиток міста Мелітополя», «Історія Мелітополя в датах», фронтві листи, «Формування інформаційного банку з історії Мелітопольщини».

Основні публікації:

- Sivash - the lagoon between two seas. Kyiv: Wetland international – АЕМЕ, 2000. 48р.
- Бачення Дельти Дунаю. Брошюра (укр., рос. та англ. мовами). Відень-Одеса: WWF, 2003. 18 с.
- Всемирный Фонд Дикой Природы. Видение дельты Дуная. Вена-Одеса: 2002.

Міжкафедральна лабораторія комплексного краєзнавства була створена на базі кафедри географії України та краєзнавства в 1998 році. Вона є науковим підрозділом МДПУ імені Богдана Хмельницького. Керівниками лабораторії у різний час були к.географ.наук, доцент Арабаджі О.С., к.географ. наук Крилов М.В. та к.іст.наук, доцент Крилова А.М.

Головним завданням Лабораторії є проведення фундаментальних і прикладних наукових краєзнавчих досліджень із залученням до їх проведення

232 с.

- Мелитопольский район: прошлое и настоящее. 70 лет. Мелитополь: Мелитополь, 2000. 39с.
- Память утраченных сіл (Зниклі ойконіми Запоріжжя: 1945-2000). Довідник. Мелітополь: „Мелітополь”, 2002. 76с.
- Развитие малоселенных форм расселения меннонитов на территории Бердянского и Мелитопольского уездов. – Немцы Приазовья и Причерноморья: история и современность. Донецк: ДонГУ, 2003, с.31-35. (соавтор Крылова А.Н.).
- Основні тенденції та особливості етноісторичного розвитку Запорізького Приазов'я. Етнокультурний ландшафт Північного Приазов'я. Сімферополь: Таврія, 2004, с. 35-47. (соавтор Арабаджі О.С.).
- «Караимы Мелитополя». Симферополь: Доля, 2004г. 198 с. Монографія. Сімферополь: Кримськенавчально-педагогічне державне видавництво, 2006. – 312 с.
- Північна Таврія: формування етнічного складу населення. Етносфера народів Північної Таврії у світоглядно-ментальному вимірі та народній творчості. Запоріжжя-Мелітополь: 2006. с. 28-45.
- Об экспедиционных исследованиях меннонитов в 2000-2006 гг. Русские немцы, 2007, № 2, с. 9-13.
- Очерки по истории города Мелитополя. 1814-1917 гг. Запоріжжя: РА Тандем-У, 2008. 344 с.
- Духобори. Енциклопедія Сучасної України. Том 8. Дл.-Дя. Київ 2008, с. 555.
- Северная Таврия на почтовых открытках XX века. К.: КВИЦ, 2010. 340 с.
- Улицы Мелитополя: историко-географический словарь. Мелитополь: ООО «Издательский дом МГТ», 2011. 72 с.
- История Мелитополя в датах: 2013 год. Календарь и краткие справки. Составители Н.В. Крылов и А.Н. Крылова. Мелитополь: «Мелитополь», 2012. 36 с.
- История Мелитополя в датах: 2014 год. Календарь и краткие справки. Составители Н.В. Крылов и А.Н. Крылова. Мелитополь: «Мелитополь», 2013. 38 с.

*Зустріч із нащадками Терпнівських духоборів –
родиною Борисових*

- с.
- Боевой привет с фронта. Мелитополь, 2013: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс». 136 с.
 - Мелитопольщина: уезд-округ-район и город. Сборник документов и материалов. Мелитополь: Издательский дом МГТ, 2014. 66 с.
 - Мелитопольский пединститут: страницы истории. Мелитополь: Издательский дом МГТ, 2014. 170 с.
 - История Мелитополя в датах: 2015 год. Календарь и краткие справки. Составители Н.В. Крылов и А.Н. Крылова. Мелитополь: «Мелитополь», 2014. 20 с.
 - История Мелитополя в датах: 2016 год. Календарь и краткие справки. Составители Н.В. Крылов и А.Н. Крылова. Мелитополь: «Мелитополь», 2015. 24 с.
 - Molochansk Germans, Mennonites and the surroundings society: features of the land relationships. The Caucasus. Economical and social analysis journal of Southern Caucasus. Tbilisi, Georgia, 2015. P. 16-20
 - Почерк войны. К 70-й годовщине победы над нацизмом и фашизмом. Мелитополь, 2015: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс». 98 с.
 - История Мелитополя в датах: 2017 год. Календарь и краткие справки. Составители Н.В. Крылов и А.Н. Крылова. Мелитополь: «Мелитополь», 2016. 48 с.
 - Кургани Іогана Корніса. Мелитопольський краєведческий журнал. № 9, 2017 г. С.86-88.
 - Школа лесоводства при Бердянском лесничестве. Мелітопольські краєзнавчі читання. Матеріали регіональної науково-практичної конференції. Мелітополь, 2017 р. С. 36-39.
 - Мелитопольские Корниси. Мелитопольський краєведческий журнал, 2018, № 11. с. 76-82.
 - Очерки по истории города Мелитополя 1814-1917 гг. Николай Крылов. Изд. 2. Мелитополь: ФЛП Однорог Т.В., 2019. 461 с.

**Ретро-фотографії Мелітополя, встановлені на подвір'ї
Природничо-географічного факультету в рамках проекту «Яка твоя історія?»**

Центр болгаристики МДПУ імені Богдана Хмельницького, створений у жовтні 2008 року, очолює кандидат історичних наук, доцент Сергій Пачев. Упродовж 2019–2023 років у центрі працювали кандидат філологічних наук, доцент Валентина Пачева та болгарський лектор д-р Красимира Колева. До роботи були також залучені зовнішні співробітники-краєзнавці Марія Пачева, Валерій Стойчев, Марія Косяченко, Володимир Пачев, Марина Ніколова, представники студентства.

Наукові дослідження центру, який є визнаним в Україні та за кордоном осередком болгаристичних студій, в останні роки були продовжені в історико-антропологічному та краєзнавчому напрямку. Результати оприлюднені в VI – VIII томах наукової серії «Болгари Північного Приазов'я: історія, мова та культура», а також десятках статей і доповідей на міжнародних і всеукраїнських конференціях.

У вересні 2020 року на базі центру болгаристики проведено XV Міжнародну конференцію «Болгари Північного Причорномор'я», що відбулася в рамках ІХ Собору болгар України.

**Урочисте відкриття XV Міжнародної конференції
«Болгари Північного Причорномор'я», 2020 р.**

Традиційно активною була міжнародна діяльність центру болгаристики. Разом із Шуменським університетом «Єпископ Костянтин Преславський» та іншими закордонними й українськими партнерами проведено круглі столи та семінари. Надана

**Болгарська лекторка д-р
Красимира Колева**

організаційна допомога в стажуванні викладачів університету в Болгарії.

У співпраці з Посольством Республіки Болгарія в Україні у 2019–2021 роках було реалізовано другий проєкт за програмою МЗС Республіки Болгарія «Bulgarian development aid» (перший проєкт реалізовано в 2016–2017 роках).

Інноваційна практика центру болгаристики в розвитку міжнародної співпраці була відзначена золотою медаллю престижної виставки «Сучасні заклади освіти – 2021».

Важливою ланкою роботи центру болгаристики є заохочення молоді до міжнародної комунікації. З цією метою проводяться щорічні міжнародні «Болгаристичні читання» для студентів та докторантів, міжнародні конкурси есе, приурочені до пам'ятних дат болгарської й української історії та інші заходи.

Навчально-просвітницька місія центру реалізується через лекторат болгарської мови, літератури та культури, що діє з 2002 року. Нині його репрезентує викладачка Шуменського університету «Єпископ Костянтин Преславский» д-р Красимира Колева. Факультативні курси з болгарської мови щороку приносять користь не лише десяткам студентів і викладачів університету, а також мешканцям міста й району.

Широкий резонанс мають традиційні Дні Болгарії в університеті, у межах яких проводяться віртуальні екскурсії, методичні семінари, творчі майстерні, мистецькі вечори. Ці заходи відбуваються за участі керівництва університету, а також гостей – Почесного консула Республіки Болгарія Сергія Желева, представників міської влади, освітянської спільноти та громадськості. Активним партнером цих заходів став учнівський фольклорний колектив «Охрїмовські цвєтянца» (керівник Ірина Чурса).

Здійснюючи активну науково-дослідну, освітньо-методичну та культурно-просвітницьку роботу, центр болгаристики не лише відкриває вікно у світ болгарської історії та культури, а й виконує важливу функцію доступного для всіх громадян Мелітопольщини осередку інтеграції в європейський науково-освітній простір.

З 2015 року Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького співпрацює з Українським центром культурних досліджень та громадською організацією «Демократія через культуру» – закладами, що впроваджують процес імплементації міжнародної Конвенції про збереження нематеріальної культурної спадщини в Україні. У 2018 р. МДПУ ім. Б. Хмельницького увійшов до мережі університетів південно-східної Європи, що вивчають нематеріальну культурну спадщину у своїх країнах. Мережу створено Регіональним центром ЮНЕСКО з охорони нематеріальної культурної спадщини (Софія, Республіка Болгарія). Окрім нашого університету до міжнародної мережі увійшли Університет Загреб, Університет Боснії та Герцеговини, Університет Нікосія, Пловдивський університет тощо. У зв'язку із входженням МДПУ імені Б. Хмельницького до зазначеної мережі, у 2018 р. було створено науково-методичний центр із дослідження нематеріальної культурної спадщини народів Приазов'я. До складу центру увійшли науково-педагогічні робітники університету – доценти Афанасьєва Л.В., Арсененко І.А., Донець І.А., Білецька М.В., Левада О.М., Пачев С.І., старший

**Вивчаємо гастрономічні бренди
Запорізького краю**

З носіями живої культури

викладач Мітева А.І. Очолила центр кандидат географічних наук, доцент Арабаджи О.С., яка є членом Координаційної ради Українського центру культурних досліджень, членом редакційної колегії наукового видання «KARADENİZ» ISSN: 1308-6200 (Туреччина). У 2019 році Арабаджи О.С. стала лауреатом Запорізької обласної премії за досягнення в краєзнавчій роботі імені Якова Новицького у номінації «За дослідження збереження і відродження нематеріальної культурної спадщини». Наукова, освітня та громадська діяльність доцента О. Арабаджи знайшли відображення у журналі ЮНЕСКО «Living heritage» (травень 7-8 2022 р. ISSN 2683-0256, p/83-92).

Відповідно до Положення науково-методичний центр було утворено із метою «проведення фундаментальних і прикладних досліджень нематеріальної культурної спадщини народів Приазов'я, а також здійснення підготовки фахівців з високим рівнем культурологічних знань, етнічної свідомості та культури». Для досягнення

*На науково-методичному семінарі
стейкхолдери із Запоріжжя*

визначеної мети центр вирішував такі завдання: моніторинг сучасних тенденцій із досліджуваної проблеми; реалізація науково-прикладних проєктів із дослідження нематеріальної культурної спадщини, включаючи підготовку й публікацію наукових і навчально-методичних праць; висвітлення результатів наукових досліджень через ЗМІ та шляхом проведення наукових, науково-практичних конференцій, семінарів, форумів, круглих столів тощо.

Протягом 2018–2023 рр. науковцями центру для краєзнавців, істориків,

культурологів, представників національно-культурних товариств, держслужбовців було організовано і проведено науково-практичні конференції і міжрегіональні семінари-практикуми: «Вивчення, популяризація та збереження нематеріальної культурної спадщини регіону: досвід Мелітопольщини» (2018 р.), «Мова як носій нематеріальної культурної спадщини (2019 р.). «Нематеріальна культурна спадщина болгар Приазов'я» (2020 р.), «Культурна спадщина. Збереження та популяризація в умовах об'єднаних територіальних громад» (2020 р.), «Управління нематеріальної культурної спадщини, орієнтоване на результат. Досвід Мелітополя» (2021 р.), «Етнічна кухня як ресурс сталого розвитку туризму Запорізького краю» (2021 р.), «Гастрономічні тренди нематеріальної культурної спадщини як туристичні ресурси Запорізького краю» (2021 р.), «Історико-культурна спадщина Приморського регіону: від ресурсу до продукту» (2021 р.), «Кримські татари Мелітопольщини: минуле та сьогодення» (2021 р.), «Нематеріальна культурна спадщина, Збереження та популяризація у Запорізькій області» (2023 р.), «Збереження ідентичності корінних народів в умовах війни та глобальних викликів XXI століття» (2023 р.).

Науковці центру взяли участь у таких Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях: «Оцінка потреб у зміцненні національних можливостей України у розробці стратегії для забезпечення безпеки нематеріальної культурної спадщини» (2019 р.), «Жива культура в умовах глобалізації: охорона та популяризація нематеріальної культурної спадщини як відповідь на виклики сучасності» (2019 р.), «Нематеріальна культурна спадщина та сталий розвиток туризму» (2020 р.), «Українська гастрономічна спадщина: традиції гостинності та культура приготування страв» (2020 р.), «Засади науково-практичного супроводу захисту гастрономічної спадщини України як складової НКС» (2021 р.), «Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практика, інновації» (2021 р.), «Європейські практики міжкультурного діалогу в освіті» (2021 р.), «Роль освіти в охороні НКС – показники, програми, інструменти, головні зацікавлені сторони» (2022 р.), «Освіта

в НКС: дослідження, охорона. Освіта в НКС у надзвичайних ситуаціях» (2023 р.), «Роль освіти в охороні НКС – показники, програми, інструменти, головні зацікавлені сторони» (2023 р.), «Забезпечення впровадження реформ у протидії дискримінації в Україні відповідно до європейських стандартів» (2023 р.), «Головний інструмент охорони нематеріальної культурної спадщини – основа об'єднання всіх зацікавлених сторін» (2023 р.), «Віртуальний музей НКС база даних чи платформа для єдності» (2023 р.).

Протягом 2018-2022 рр. Центром реалізовано низку прикладних проєктів, серед яких – дослідження історичної та культурної спадщини караїмів – корінного народу України. Наслідком цієї кропіткої роботи стало внесення традицій виготовлення караїмських страв до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України (елемент за номером 013), видання історичного нарису «Караїми Мелітополя». Матеріали про традицію приготування караїмського пиріжка були представлені у віртуальному музеї нематеріальної культурної спадщини України: <http://virtmuseum.uccs.org.ua/ua/site/introdaction>.

Під час збройної агресії російської федерації співробітники центру активно співпрацювали з міжнародними організаціями: брали участь у проєкті Ради Європи «Посилення захисту національних меншин, у тому числі ромів, та мов меншин в Україні» за темою «Етнічні спільноти і спільність: запорука громадської активності та довіри»; у 2023 році – із Секретаріатом ЮНЕСКО (Париж, Франція) з питань підтримки охорони нематеріальної культурної спадщини України. У 2024-2026 рр.

Наші партнери із Литви

Центр буде брати участь у Міжнародному плані дій ЮНЕСКО з розвитку культури в Україні (п'ятий напрям «Зміцнення стійкості через культуру»). Науковці науково-методичного центру продовжують вивчення нематеріальної культурної спадщини караїмського етносу, зокрема, традицій гостинності. Актуальним питанням повоєнного часу буде дослідження, охорони та збереження культурної спадщини усіх етнічних спільнот Приазов'я.

*Обговорюємо роль освіти в охороні
культурної спадщини*

**Т.В. Сіроштан -
декан філологічного
факультету
кандидат філологічних
наук, доцент**

Філологічний факультет Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького існує з серпня 1993 року. Першим деканом був доктор філологічних наук, професор Анатолій Максимович Науменко. З вересня 1994 року факультет очолила кандидат філологічних наук, доцент Любов Яківна Дергаль. У період з квітня по вересень 2015 року тимчасово виконувала обов'язки декана кандидат філологічних наук, доцент Т.М. Шарова. З вересня 2015 року деканом факультету обрано кандидата педагогічних наук, доцента Тетяну Василівну Коноваленко. З січня 2023 року факультет очолює кандидат філологічних наук, доцент Тетяна Василівна Сіроштан.

На початку існування факультету було створено три кафедри: англійської, німецької та української філології, які на той час очолювали відповідно кандидат філологічних наук, доцент Б.Я. Чабан, доктор філологічних наук, професор А.М. Науменко, кандидат філологічних наук, доцент М.В. Будько.

Сьогодні на факультеті функціонують чотири кафедри: германської

філології, методики викладання германських мов, української мови, української і зарубіжної літератури. Усі чотири кафедри є випусковими, оскільки готують фахівців за ступенями вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр» з таких спеціальностей: «Середня освіта. Англійська мова і література»; «Середня освіта. Українська мова і література»; «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно)».

На факультеті здійснюється робота щодо відкриття нових спеціальностей, спеціалізацій та освітніх програм. У 2015 році проліцензовано, а у 2016 році пройдено першу акредитацію зі спеціальностей «Середня освіта (Мова і література (англійська))», «Середня освіта (Мова і література (німецька))», «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно)». У 2017 році розширено ліцензію на ці спеціальності.

Студенти філологічного факультету мають цікаві й насичені заняття з фахових дисциплін, до яких активно долучаються працевдавці

Коноваленко Т.В.

і професіонали-практики. Усі освітні програми передбачають проходження студентами навчальних і виробничих практик, з яких особливою популярністю користуються мовна, діалектологічна, фольклорна. Зазначені практики організуються з виїздом у різні регіони України та за кордон.

У межах програми «Подвійний диплом» студенти філологічного факультету одночасно отримують дипломи нашого університету та Вищої лінгвістичної школи м. Ченстохово (Польща), також реалізують академічну мобільність в Університеті м. Лодзь (Польща). З кожним роком можливості щодо національної та міжнародної академічної мобільності розширюються.

На факультеті навчається здібна й талановита молодь, готова творчо підходити до вирішення будь-яких універсальних або професійних завдань. Студенти філологічного

**Шестобуз Є. переможниця XXIII
Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

факультету тяжіють до наукової роботи. Підтвердженням тому є численні перемоги студентів філологічного факультету на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, Міжнародному конкурсі української мови імені Петра Яцика, Міжнародному конкурсі імені Тараса Шевченка та інших національних і міжнародних конкурсах. Студенти беруть активну участь у наукових конференціях різного рівня, семінарах, вебінарах, форумах та інших заходах.

Улюбленицею студентів і викладачів є факультетська команда КВК «Фільчина грамота», яка неодноразово перемагала в університетській лізі КВК.

Факультет дбає про підготовку

**Практичні заняття студентів
філологічного факультету у «Світлиці»**

Голова студентської ради філологічного факультету Голуб О. на онлайн-зустрічі з першокурсниками

власних кадрів вищої кваліфікації. Серед викладачів філологічного факультету сьогодні працюють і випускники минулих років: Н.Ю. Акулова, І.М. Гапєєва, О.Л. Гармаш, К.В. Гахарія, Н.О. Гостіщева, Н.В. Зіненко, Л.А. Єпіфанцева, Ю.М. Єгорова, О.В. Котенко, Т.В. Коноваленко, Н.С. Мажара, Ю.А. Надольська, О.А. Огульчанська, Т.В. Сіроштан, Т.І. Харченко.

У грудні 2017 року захистила докторську дисертацію доцент кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови О.Л. Гармаш та здобула науковий ступінь доктора філологічних наук.

Волонтерська діяльність студентів філологічного факультету

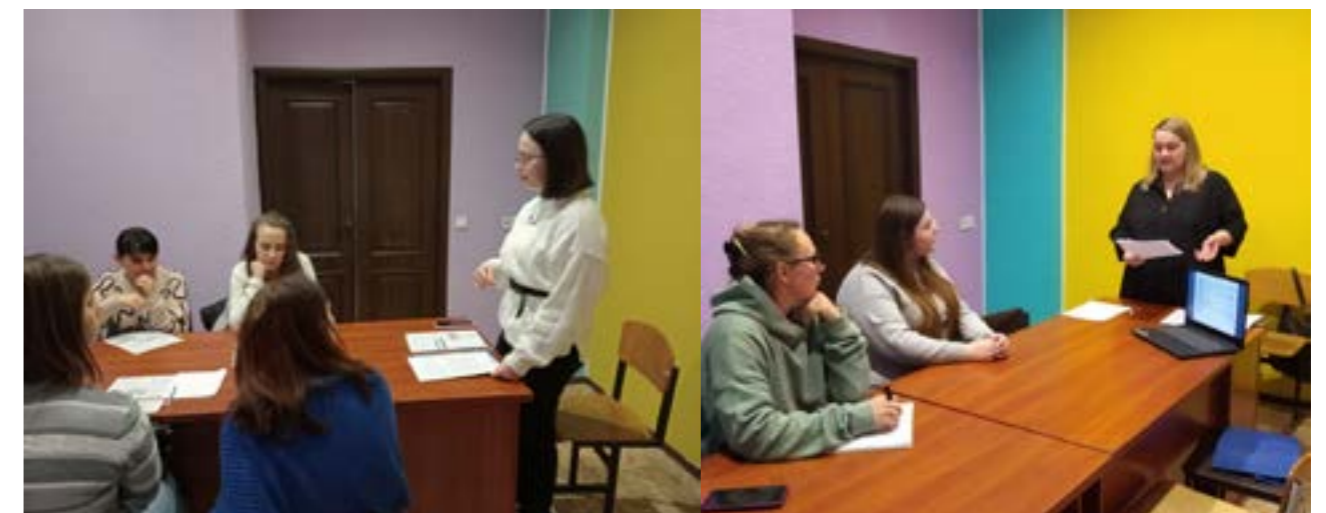
університетом імені Алеко Руссо (м. Бельці, Молдова), Гете-Інститутом, Британською Радою в Україні, Вищою лінгвістичною школою м. Ченстохово, Університетом м.

Лодзь, IREX, Прогресивні та багатьма іншими установами.

З початком повномасштабного вторгнення російських військ в Україну філологічний факультет у складі Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького був тимчасово переміщений до м. Запоріжжя. Тетяна Василівна Коноваленко, яка на той момент очолювала факультет, змогла організувати роботу факультету в надскладних умовах вимушеної евакуації: матеріально-технічна база факультету залишилася в окупованому місті, викладачі, студенти й співробітники опинилися за кордоном, у різних куточках України, дехто залишився на тимчасово окупованій території, окремі НПП перейшли на сторону ворога. Проте життя на факультеті не спинилося! У дистанційному форматі навчальні заняття продовжують проводитися на найвищому рівні, відбуваються виховні заходи, триває наукова робота кафедр, налагоджуються нові міжнародні зв'язки факультету, продовжується співпраця з навчальними закладами міста та району. Випускники 2023 року отримали дипломи, а на перший курс було зараховано вступників за всіма освітніми програмами, які функціонують на факультеті. Кожен член великої філологічної родини продовжує своєю діяльністю наближати нашу Перемогу!

Виховні заходи на філологічному факультеті

Практика в БФ "Мрія"

30-річна історія кафедри методики викладання германських мов бере свої витoki від заснованої у 1993 році кафедри англійської філології на новоствореному філологічному факультеті Мелітопольського державного педагогічного інституту. Протягом 1993-1999 років кафедру очолював доцент Б.Я. Чабан.

Відтоді становлення колективу кафедри та її освітньо-наукового вектору відбувалося під керівництвом вітчизняних науковців, зокрема к.п.н., доцента Т.В. Коноваленко, д. філол. н., професора Г.І. Приходько, д. філол. н., професора Н.Є. Леміш, д.філол.н., професора І.Б. Морозової, д.філол.н., професора О.Л. Гармаш, к.п.н., доцента Ю.А.Надольської та інші.

Відповідно до розширення кола наукових досліджень, охоплених викладачами кафедри, та забезпечення підготовки фахівців для закладів загальної середньої освіти, назву структурного підрозділу було змінено на «Кафедра англійської філології та методики викладання англійської мови».

Згодом, у вересні 2019 року на філологічному факультеті відбулася реорганізація структурних підрозділів, в результаті якої і з'явилася Кафедра методики викладання германських мов. Наразі кафедру очолює к.п.н, доцент Ю.А. Надольська. На сьогодні на кафедрі працюють 12 науково-педагогічних працівників: кандидати педагогічних наук, доценти Надольська Ю.А., Коноваленко Т.В., Баранцова І.А., Гончарова

**Університетський захід
«Вишиванко, моя вишиванка...»**

О.А., Маслова А.В., Матюха Г.В., Подпльота С.В.; старший викладач Єлісеєв І.А., асистенти Долинна О.М., Гостіщева Н.О., Єпіфанцева Л.А., Харченко Т.І. Досвід роботи кожного з викладачів становить щонайменше 15 років, а здебільшого понад 20 років у закладах освіти, насамперед вищих.

Кафедра методики викладання германських мов здійснює підготовку фахівців за освітньо-професійними програмами бакалаврського і магістерського рівнів вищої освіти: «Середня

Виховний захід «Ми майбутнє України»

освіта. Мова і література (англійська, німецька), перша – англійська», «Середня освіта. Англійська та німецька мови. Психологія», а також долучається до освітнього процесу

Здобутки кафедри методики викладання германських мов

за іншими освітніми програмами філологічного факультету й університету.

Кафедра методики викладання германських мов є осередком наукової діяльності викладачів і здобувачів. Результати наукових досліджень оприлюднюються на конференціях різного рівня, публікуються у фахових збірниках наукових праць та наукометричних базах даних SCOPUS і Web of Science.

Кафедра є ініціатором та організатором Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному полікультурному суспільстві», яка з 2022 року проводиться щорічно. Стало доброю традицією на постійній основі проводити на кафедрі інтерактивні методичні семінари та майстер-класи для майбутніх фахівців, молодих спеціалістів та досвідчених вчителів англійської мови м. Мелітополя та громад Мелітопольського району. Завдяки цим заходам підтримується

День Першокурсника на філологічному факультеті, 2015 р.

тісний зв'язок з колегами-освітянами, майбутніми роботодавцями випускників освітніх програм кафедри.

Профорієнтаційний захід, пізнавальна вікторина «Брейн-ринг» під керівництвом ас. Т. І. Харченко та ас. Н. О. Гостищевої.

Інноваційності й майстерності у викладанні іноземних мов викладачі кафедри набувають завдяки участі у національних і міжнародних проектах, програмах, спільних та індивідуальних дослідженнях: спільному проекті Британської Ради в Україні та Міністерства освіти і науки України «Шкільний вчитель нового покоління», Pre-Service English Teacher Methodology Program, за підтримки посольства США в Україні; International Visitors Leadership Program (United States Department of State Bureau of Educational and Cultural Affairs); Менторській програмі для членів Майстерні медіаграмотності «Новий інструмент – нові можливості: знайомимося з AltspaceVR 3.0»; проекті «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність», що здійснюється Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольств США та Великої Британії, у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією Української преси (2017-2022); індивідуальне дослідження доцента Подпльоти С.В. в Цукунфстколеджі Університету Констанц (Postdoctoral stipends, Visiting Fellowships 2022). У межах проектної діяльності викладачі кафедри брали участь у дискусіях, інтерактивних семінарах, круглих столах, літніх і зимових школах професійної майстерності, упроваджували експериментальні програми підготовки вчителів іноземних мов.

Доценти Гончарова О.А. та Маслоva А.В. отримали грант на імплементацію

Кураторська година на тему «Die Deutschsprachige Länder» з куратором ст. викладачем О. М. Істоміною

викладачів TESOL, APREI, УАДО, OPEN, Leadership and Innovation University, Прогресильні та інших громадських об'єднань.

Серед колективних здобутків кафедри видання навчального підручника для студентів магістратури «English for Upper Graduates», трьох колективних монографій: «Новий формат теоретичної та методичної підготовки майбутніх перекладачів і учителів англійської мови до професійної діяльності у полікультурному суспільстві»; «New Perspectives in English Philology and Teaching English», «Підвищення якості вищої педагогічної іншомовної освіти як результат рефлексії в освітньому процесі».

Найбільша цінність і найбільша гордість кафедри – це здобувачі освітніх програм кафедри. Здібні, талановиті і зацікавлені в освітній і науковій діяльності студенти залучаються до роботи студентського наукового гуртка «Лінгвістичні студії» під керівництвом доцента Баранцової І.О.

Традиційним стало проведення студентського факультетського науково-практичного форуму «Сучасна філологія: наукові проблеми та їх дослідження». За матеріалами форуму видається збірник наукових праць студентів «Студентські наукові студії». Здобувачі кафедри беруть участь у конкурсах наукових робіт, предметних

Профорієнтація у Вільнянському районі ас. Л.А.Єпіфанцевою

Модуля Жана Моне «Strengthening the EU common values through the policy of multilingualism in the education and training of future teachers» за Міжнародною програмою Erasmus+. Коноваленко Т.В. є керівником проекту.

Викладачі кафедри методики викладання германських мов систематично підвищують свою професійну кваліфікацію у ЗВО України та зарубіжжя, а також долучаються до діяльності національних і міжнародних професійних організацій

олімпіадах.

Життя здобувачів кафедри насичене різноманітними подіями: святкування знаменних дат, інтелектуальні вікторини, брейн-ринг, міжнародні дебати, «Тиждень англійської/німецької мови», тематичні англійські та німецькомовні заходи, літературні вечори, командні змагання «Фейкотрощі» і «Свобода слова та маніпуляції в мас-медіа».

Активні студенти залучаються до проведення профорієнтаційних заходів для майбутніх абітурієнтів, зокрема, марафону «Філологія – моє майбутнє» і круглого столу «Міжкультурна толерантність як запорука євроінтеграції».

Серед випускників кафедри є відомі науковці, кандидати та доктори наук, вчителі, директори освітніх закладів різного типу, журналісти тощо. Своїми здобутками випускники роблять внесок у розвиток різних сфер України і закордону.

Навіть найбільші виклики, такі як пандемія і війна, довели стійкість наших здобувачів і випускників, їх вміння швидко і гнучко адаптуватися до нових обставин,

Виховний захід до Дня народження німецького письменника Б.Брехта під керівництвом доц. Ю.А.Надольської та ас.Л.А.Єпифанцевої, гуртожиток №1

Виступ ансамблю «Едельвейс» до Дня працівників освіти

застосовувати професійні вміння і соціальні навички в Україні та інших країнах Європи і світу.

Невпинна освітньо-наукова діяльність здобувачів та викладачів кафедри методики викладання германських мов окреслює тяжіння до постійного професійного і особистісного вдосконалення, демонструє згуртованість колективу і переконливі результати спільної інноваційної діяльності та відповідає стандартам сучасності у сфері світових тенденцій розвитку освіти.

Кафедру створено у вересні 1995 року в результаті розподілу кафедри української філології на дві: української мови та української літератури. Згодом, у 2004 році, її було перейменовано на кафедру української і світової літератури. У 2014 році у зв'язку з реорганізацією двох кафедр філологічного факультету кафедру української літератури було перейменовано на кафедру української і зарубіжної літератури.

З 1995 року по 2013 рік кафедру очолювала кандидат філологічних наук, доцент Л.Я. Дергаль; у 2014 році – кандидат філологічних наук, доцент Т.М. Шарова; у 2015 році – кандидат філологічних наук, доцент А.В. Землянська; у 2016 році – кандидат філологічних наук, доцент Т.М. Шарова. З травня 2021 року по вересень 2022 року завідувачем кафедри української і зарубіжної літератури була кандидат філологічних наук, доцент Н.Ю. Акулова. Зараз обов'язки завідувача кафедри виконує кандидат філологічних наук, доцент О.А. Огульчанська.

Нині у складі кафедри працюють: кандидати філологічних наук, доценти Н.Ю. Акулова, О.А. Огульчанська, Ю.М. Єгорова, асистент Н.С. Мажара, викладач-стажист Г.М. Пономарець.

У різний час на кафедрі також працювали доктори філологічних наук, професори Т.С. Мейзерська, О. Д. Турган, О.Д. Гнідан, І.Л. Михайлин, О.С. Філатова; кандидати філологічних наук, доценти Г.І. Атрошенко, І.В. Глотова, К.О. Гурдуз, Л.Я. Дергаль,

Викладачі кафедри на святкуванні 25-річного ювілею філологічного факультету

Любов Дергаль - завідувачка кафедри української і зарубіжної літератури (1995 – 2013 рр.), доцентка, кандидатка філологічних наук

О.В. Даниліна, І.А. Демченко, Н.В. Зайдлер, А.В. Землянська, В.Г. Зотова, О.І. Камінська, Т.І. Конончук, Л.П. Копейцева, Т. М. Шарова; старші викладачі В.М. Дуніна; асистенти С.В. Вілінська, Ю.Г. Волекжаніна, О.В. Найдух, С.В. Полякова, Т.О. Примак, В.М. Хіль; лаборанти Т.Ю. Атрошенко, Ю.О. Булгакова, М.О. Бучакчийська, О.А. Гончарова, Ю.В. Горбань, Л.В. Жовтоконь, Л.А. Завгородня, Л.К. Ляшенко, М.О. Мельникова, К.В. Миц та ін.

Упродовж існування кафедри

Старший викладач Віра Дуніна з випускником філологічного факультету Сергієм Недільком на церемонії вручення дипломів

Дуніну. З їхніми іменами пов'язане становлення і розвиток кафедри, а їхня любов до професії, активність у науковій і виховній діяльності є прикладом для молодих поколінь.

Колектив кафедри української і зарубіжної літератури бере активну участь в конференціях різних рівнів, а також є організатором Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції «Українська література в загальноєвропейському контексті» (2018), I Всеукраїнської заочної науково-практичної Інтернет-конференції «Українська література: проблеми і перспективи» (2020); підвищує кваліфікацію в Україні і закордоном. Так, Огульчанська О.А. проходила стажування у Київському

13 викладачів захистили кандидатські дисертації: Н.Ю. Акулова, Г.І. Атрошенко, І.В. Глотова, К.О. Гурдуз, О.В. Даниліна, Ю.М. Єгорова, Н.В. Зайдлер, А.В. Землянська, Л.П. Копейцева, Ю.А. Лаврисюк, К.В. Миц, О.А. Огульчанська, Т.М. Шарова. Доцент Н.Ю. Акулова працює над докторською дисертацією, асистент Н.С. Мажара готується до захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Викладачі кафедри української і зарубіжної літератури – професіонали, які постійно підвищують свій науковий і професійний потенціал. Вони завжди готові поділитися знаннями зі здобувачами, підтримати студентів у науковій діяльності.

Із особливою пошаною і теплом викладачі згадують справжніх професіоналів своєї справи, колег, які завершили педагогічну діяльність в університеті, вийшовши на заслужений відпочинок. Йдеться про першого декана доцента кафедри Л.Я. Дергаль, доцентів Н.В. Зайдлер, В. Г. Зотову й Г.І. Атрошенко, старшого викладача В.М.

Викладачі кафедри разом з членом Національної спілки письменників України - поетом Олегом Гончаренком

Студенти філологічного факультету разом з куратором Наталією Зайдлер на ювілейному заході, присвяченому творчості Т. Шевченка

національному університеті імені Тараса Шевченка при кафедрі історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості (2018). 2020 року проходила міжнародне стажування, організоване Collegium Civitas (Польща) за програмою «Internationalization of Higher Education. Organization of the educational process and innovative teaching methods in higher education institutions in Poland»; міжнародне стажування за програмою підвищення кваліфікації «Фандрейзинг та організація

Доцент кафедри Наталія Зайдлер з першокурсниками під час екскурсії на острів Хортиця

проектної діяльності в закладах освіти: європейський досвід» для педагогічних та науково-педагогічних працівників» (2022); Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації «Студентоцентризований горизонт філологічної освіти: здобутки і перспективи» (2023)

Акулова Н.Ю. є учасницею мініпроєкту в межах академічного проєкту «Відбудова потенціалу Європейських студій на українських територіях, що постраждали від конфлікту: осмислюючи виклики та генеруючи рішення», що реалізується за підтримки Європейського Союзу

в рамках напрямку ім. Жана Монне програми Erasmus+. Учасниця проєкту «Вивчай та розривай: інфо-медійна грамотність – національне розгортання», ініційованого Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів.

Випускники магістратури 2018 року М413 групи разом з куратором Юлією Єгоровою

Доцент Єгорова Ю.М. і викладач-стажист Пономарець Г.М. пройшли міжнародне онлайн-стажування на базі Collegium Civitas (participate in the training program «Umiedzynarodowanie szkolnictwa wyzszego») («Internationalization of higher education») Collegium Civitas, XII floor of the Palace of Culture and Science, Warsaw, Poland (2020).

Гостьова лекція для здобувачів філологічного факультету. На фото викладач кафедри Наталія Мажара

Асистент Мажара Н.С. пройшла стажування на кафедрі теорії та методики української і світової літератури Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка «Інноваційні методики викладання освітніх компонентів літературознавчого циклу у вищій школі» (2021); підвищення кваліфікації за курсом «Цифрові інструменти Google для освіти» ТОВ «Академія цифрового розвитку» за підтримки Міністерства освіти і науки України (2022) Також Мажара Н. С. активно займається науковою роботою зі

здобувачами. Студенти під її керівництвом багато років поспіль посідають призові місця в регіональних, всеукраїнських конкурсах.

Викладачі кафедри є авторами наукових статей, що входять до Scopus або Web of science.

Особливу увагу кафедра української і зарубіжної літератури приділяє виховній роботі зі здобувачами вищої освіти, розвитку їх естетичного смаку та розширенню культурних горизонтів. Регулярно відбуваються зустрічі студентів та викладачів із прозаїками та поетами, авторами літератури non-fiction, які не лише презентують власні книги, але й розкривають секрети своїх творчих лабораторій, розповідають про особливості творчого процесу, пошуку джерел для натхнення, діляться планами на майбутнє тощо. Так, гостями на філологічному факультеті в різний час були Вікторія Амеліна, Олена Даниліна, Ольга Деркачова, Сашко Завара, Дмитро та Віталій Капранови, Євген Лір, Андрій Любка, Наталя Мацієвська, Євген Положій та ін. Протягом багатьох років щирим другом кафедри української і зарубіжної літератури є член Національної спілки письменників України, лауреат численних всеукраїнських та міжнародних літературно-мистецьких

Зустріч студентів філологічного факультету з письменником Євгеном Положієм

Викладачі кафедри Юлія Єгорова, Оксана Огульчанська, Ганна Пономарець на презентації книги випускниці філологічного факультету, письменниці Олени Даниліної

премій, Почесний громадянин міста Мелітополь Олег Гончаренко. Відомий поет, прозаїк та краєзнавець завжди є бажаним гостем не лише під час творчих зустрічей зі студентами. Він також бере активну участь в інших культурних і наукових заходах кафедри, факультету та університету.

Багато років при кафедрі працював кабінет самостійної роботи здобувачів «Світлиця», де студентами зібрано багатий і цінний матеріал з фольклорної практики. На жаль, із приходом російських окупантів до Мелітополя доля «Світлиці» є очевидною... Але ми обов'язково відновимо її після нашої перемоги і повернення до стін рідного університету.

Історія кафедри германської філології – це історія двох кафедр: кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови та кафедри німецької філології, які у вересні 2019 року були реорганізовані у кафедру германської філології та кафедру методики викладання германських мов. Кафедра англійської філології та методики викладання англійської мови у складі філологічного факультету існує в університеті з 1993 року. Першим завідувачем кафедри був доцент Чабан Борис Якович (1993 – 1999 рр.). З 1999 р. по 2017 р. кафедру очолювали: кандидат педагогічних наук, професор Т.В. Коноваленко, доктор філологічних наук, професор Г.І. Приходько, доктор філологічних наук, професор Н.Є. Леміш, доктор філологічних наук, професор І.Б. Морозова, кандидат філологічних наук, доцент Н.В. Денисенко, доктор філологічних наук, доцент О.Л. Гармаш. З травня 2022 р. завідувач кафедри – кандидат філологічних наук, доцент Камишова Т.М. На сьогодні склад кафедри германської філології налічує 10 штатних викладачів та одного зовнішнього сумісника: доктор філологічних наук, професор Гармаш О.Л., доктор філологічних наук, доцент Капранов Я.В. (зовнішній сумісник), 3 кандидати філологічних наук, доценти: Камишова Т.М., Калужська Л.О., Музя Є.М., кандидат філологічних наук, старший викладач Приходько І.М., старші викладачі Байтерякова Н.Ю., Зіненко Н.В., Лебедева О.А. та асистенти Гахарія К.В., Топалов Є.М.

Збірник наукових праць здобувачів до міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному поліетнічному суспільстві»

Здобувачі кафедри співпрацюють із Британською радою в Україні та Мозирським державним педагогічним університетом ім. І.П. Шамякіна.

Здобувачі й викладачі кафедри співпрацюють із Британською радою в Україні в межах спільного проєкту Британської Ради в Україні та Міністерства освіти і науки України «Шкільний вчитель нового покоління». З вересня 2013 року розпочалося тісне співробітництво Мелітопольського державного педагогічного університету з вищою лінгвістичною школою у Ченстохові, Польща. Цей навчальний заклад забезпечує навчання здобувачів відповідно до освітніх стандартів, встановлених Міністром Вищої освіти за обраним напрямом освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «магістр». Було презентовано програму «Подвійний Диплом», в межах якої здобувачі філологічного факультету тепер мають можливість паралельно здобувати вищу освіту в Україні та Польщі. Кафедра германської філології, на основі договорів про співпрацю здійснює міжнародне співробітництво через науково-творчу та навчальну співпрацю із Мозирським державним педагогічним університетом ім. І.П. Шамякіна.

Колектив кафедри забезпечує навчальний процес із теоретичних та практичних дисциплін за освітніми програмами бакалаврського і магістерського рівнів вищої освіти «035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» (з історії мови, лексикології, теоретичної граматики, фонетики, стилістики, інтерпретації тексту, теорії та практики перекладу, країнознавства та культурознавства а також чисельних спеціалізованих курсів на вибір), керівництвом курсовими, кваліфікаційними (дипломними) роботами на здобуття першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

Зустріч з письменником, перекладачем, музикантом, ютубером Євгеном Ліром на філологічному факультеті

У руслі актуальних напрямів лінгвістичних та методичних досліджень кафедра германської філології спільно з кафедрою методики викладання германських мов бере участь в організації міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному поліетнічному суспільстві» – один раз у два роки, науково-методичному семінарі нового формату (виїзні) «Мова і література в контексті сучасної освіти» – двічі на рік, міжуніверситетських студентських конференцій і форумів «Сучасна філологія: наукові проблеми та їх дослідження» – двічі на рік, в рамках плану профорієнтаційної роботи проводяться методичні семінари для вчителів англійської мови загальноосвітніх навчальних закладів міста Мелітополь, Мелітопольського і Приазовського районів «Методична майстерня педагога нової української школи» тричі на рік.

Творчою групою авторів спільно з кафедрою методики викладання германських

мов укладено навчальний підручник з основної іноземної мови для студентів магістратури «English for Upper Graduates».

Старшим викладачем Н.Ю. Байтеряковою видано авторський електронний навчальний посібник «Країнознавство. Велика Британія» з грифом МОН. Того ж року він посів друге місце на загальноуніверситетському конкурсі електронних посібників, що відзначено відповідним дипломом. У 2017 р. видано авторський підручник «Лінгвокраїнознавство. Велика Британія: підручник». Викладачами кафедри видано монографію «Підготовка майбутніх фахівців-філологів до використання сучасних освітніх технологій у професійній діяльності» (2017 р.) За результатами роботи над науковою темою кафедри «Новий формат фахової підготовки майбутніх перекладачів і вчителів англійської мови до професійної діяльності у полікультурному суспільстві» (2018-2020 рр.) надруковано колективну монографію «New Perspectives in English Philology and Teaching English».

Колективна монографія «New Perspectives in English Philology and Teaching English»

наукових робіт на базі Донецького національного університету ім.В.Стуса. Кафедра співпрацює з профільними кафедрами провідних ВНЗ України: Одеського державного університету імені І.І. Мечнікова, Бердянського державного педагогічного університету, Запорізького національного університету, Бердянського державного педагогічного університету, Таврійського державного агротехнологічного університету (місто Мелітополь), Комунального вищого навчального закладу «Мелітопольський медичний коледж» Запорізької обласної ради, загальноосвітніх закладів I-III ступенів міста Мелітополь, Мелітопольського та Приазовського районів, Енергодарського навчально-виховного комплексу №1.

З вересня 2022 р. викладачі кафедри беруть участь у Проєкті Ради Європи «Посилення захисту національних меншин, включаючи ромів та мов меншин України». Викладачами кафедри опубліковано значну кількість наукових статей та

Однією з форм наукової діяльності здобувачів є заняття в студентському науковому товаристві «THE YOUNG SCIENTIST CLUB», основними напрямками якого є дослідження у лінгвістиці, літературознавстві та перекладознавстві. Науковий керівник Калужська Л.О.

У 2020-2021 р. старший викладач Байтерякова Н.Ю. разом зі здобувачем Печерським Є. здобули I місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських

тез, особлива увага приділяється фаховим виданням та публікаціям у міжнародних наукометричних базах даних (Scopus, Web of Science).

Щороку здобувачі-філологи беруть участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. Наукова робота Печерського Євгена спрямована на дослідження лексико-семантичних особливостей кіберспортивної лексики англійської мови була подана на II етап Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Лопушанський Іван брав участь у II турі Всеукраїнського студентського конкурсу з природничих, технічних та гуманітарних наук із спеціальності «романо-германські мови та літератури». Посів I місце (Київський лінгвістичний університет). Переможцем II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт також став Байтеряков Євген.

Воєнні дії на території України внесли свої корективи в усі сфери життєдіяльності країни, у тому числі й освітній процес. Болісною сторінкою в історії нашого навчального закладу стало переміщення МДПУ імені Богдана Хмельницького до міста Запоріжжя через російську збройну агресію проти України. 2022 та 2023 роки минули для нашого колективу під гаслом незламності. Викладачі й здобувачі опинилися в різних куточках світу рятуючись від жахів війни. Є ті, хто потрапив в окупацію, і ті, хто є внутрішньо переміщеним або виїхав закордон. Проте зараз ми всі згуртовані як ніколи. В цей час на кафедрі відбулася реорганізація складу НПП. Калужська Л.О., Музя Є.В. – кандидати філологічних наук, доценти та старший викладач Приходько І.М. оперативно доєдналися до освітнянської

Проведення виховного заходу Tea party на філологічному факультеті

Методичний семінар для вчителів англійської мови «Методична майстерня педагога нової української школи»

команди на кафедрі. На засіданнях кафедри обговорювали перспективні напрямки спільної діяльності, поточні питання: покращення якості освіти, зоаохочування здобувачів до навчального процесу в умовах воєнного часу тощо.

Викладачами кафедри германської філології забезпечується виконання навчальної, наукової, методичної та організаційної роботи в повному обсязі з активним залученням здобувачів до участі в онлайн заходах; проводяться засідання English Speaking Club, семінари (Ефективність CAT-інструментів у процесі перекладу), організованих асистентом кафедри Топаловим Є.

Протягом 2022 та 2023 року викладачами кафедри було організовано цілий ряд онлайн-зустрічей із використанням платформи ZOOM із здобувачами вищої освіти 1-4 курсів різних спеціальностей та випускниками шкіл Запорізької області. Упродовж зустрічей майбутніх випускників було ознайомлено з університетом і його матеріально-технічною базою, факультетами, спеціальностями, роз'яснено умови вступу та переваги навчання в МДПУ імені Богдана Хмельницького.

Отже, в умовах воєнного стану в Україні, коли наша країна захищає свою незалежність і право на існування, співробітники кафедри германської філології активно працюють та виконують свої функціональні обов'язки, які націлені на підготовку висококваліфікованих фахівців для майбутнього відновлення країни після перемоги, формування позитивного іміджу нашої alma mater.

Кафедра української мови пройшла чималий шлях у своєму розвитку і кожен етап позначений творчими здобутками на освітянській та науковій нивах. Розпочала роботу 1992 р. (до цього предметна комісія) як загальноуніверситетська з орієнтацією на практичні дисципліни з вдосконалення й поглиблення знань з української мови для студентів усіх факультетів, а згодом почала функціонувати і як профільна кафедра для підготовки лінгвістів.

Метою діяльності кафедри в умовах сьогодення є забезпечення безперервності й ефективності підготовки висококваліфікованих фахівців-філологів на філологічному факультеті та комунікативно-мовна підготовка здобувачів усіх спеціальностей на всіх факультетах. Фактично кожен зі них є слухачем кафедри української мови, бо вивчає курс, спрямований на поглиблене вивчення української мови для самореалізації в майбутній фаховій діяльності, – «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Усю наукову, навчально-методичну роботу наш структурний підрозділ зrealizovує відповідним кадровим потенціалом. До його складу входить 5 штатних викладачів, які мають відповідний науковий ступінь – кандидата філологічних наук, доцента (Сіроштан Т.В., Гапеева І.М., Котенко О.В., Пачева В.М.). Завідувачка кафедри – Митяй З.О. За всі роки діяльності кафедра стала своєрідним науково-навчальним центром з формування лінгвоукраїністів.

Наукова й викладацька активність, потужний інтелектуальний потенціал, відповідальність і працьовитість, помножені на оптимізм, доброзичливість і гостинність, давно стали візитівкою кафедри.

Кафедра як структурний підрозділ філологічного факультету Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького є випусковою для таких освітніх програм: «Середня освіта. Українська мова і література», «Середня освіта. Українська мова і література. Англійська мова і література» першого (бакалаврського) та

Візитівкою кафедри стали наукові та методичні семінари

«Середня освіта. Українська мова і література. Англійська мова і література» другого (магістерського) рівнів за спеціальністю 014.01 Середня освіта. Мета освітніх програм – якісна підготовка кваліфікованих конкурентоспроможних учителів Нової української школи, здатних до безперервного навчання, професійного й особистісного вдосконалення, багатофункційної діяльності, участі у розвитку освіти, науки, актуальних духовно-культурних практик та формування фахових компетентностей і соціальних навичок, які дозволяють самостійно й ефективно реалізовувати цілі педагогічного процесу в закладах освіти різного типу як Запорізького регіону, так і за

його межами. У 2021 році успішно пройшли акредитацію освітніх програм першого (бакалаврського) рівня та почали підготовку до акредитації другого (магістерського) рівня.

На жаль, 24 лютого 2022 року війна нещадно обірвала мирне життя українців, змусивши покинути рідні міста й села, перервавши роботу й навчання, позбавивши всіх спокою. Викладачі й студенти опинилися в різних куточках світу, але, міцно тримаючись за ниточку Інтернету, упевнено продовжують навчання. Незважаючи на екстремальні умови, продовжується й наукове життя кафедри – зміцнюються давні зв'язки, зав'язуються нові, оновлюється комунікація. В умовах війни кафедра української мови незаперечно і постійно спрямовує зусилля на підтримку державних пріоритетів сучасної України щодо утвердження державної мови, оскільки стратегічним завданням країни є досягнення суспільної злагоди та зміцнення української державності.

Функціонування кафедри визначається потребою постійного вдосконалення навчального процесу, відповідно до сучасних світових освітніх стандартів, інтеграції в європейський освітній простір, інноваційних наукових досліджень, врахування сучасних запитів ринку праці.

Серйозним організаційно-методичним випробуванням є дистанційна форма проведення занять, що потребує освоєння нових технічних ресурсів, електронних комунікаційних платформ, мультимедійних засобів та методів, адже в умовах постійної воєнної небезпеки ресурси і форми дистанційної роботи мають неабияке значення для безперервності навчального процесу, збереження студентського та викладацького складу. На сайті дистанційного навчання Університету науково-педагогічні працівники кафедри мають можливість розмістити освітні компоненти для забезпечення навчального процесу та проводити онлайн повноцінні заняття, а здобувачі – отримувати якісні знання, навіть в асинхронному режимі. Крім обов'язкових для фахової підготовки українських філологів, кафедра пропонує низку вибіркового дисциплін, що охоплюють різні галузі української лінгвістичної науки (вивчення української мови в усіх її структурних, просторових, діалектних, соціальних виявах).

Науково-дослідницька робота кафедри є органічним складником роботи факультету та університету в цілому. Вона спрямована на забезпечення навчального та дослідницького процесів у межах наукової теми кафедри, на залучення студентської молоді до творчого пошуку в царині лінгвістики. У 2023 н.р. продовжується робота над темою кафедри «Українська мова в полідискурсивному просторі сучасної комунікації». Державний реєстраційний номер: 0121U108575. Керівник дослідження – к.філол.н., доцент Т.В. Сіроштан.

Сіроштан Т.В. у 2021 р. брала участь у роботі Національної комісії зі стандартів державної мови (екзаменатор). Сіроштан Т.В., Митяй З.О. упродовж 2019 – 2022 рр. рецензували наукові та навчальні видання. Сіроштан Т.В., Котенко О.В. у 2021-2023 рр. брали участь у роботі експертних груп з акредитації освітніх програм як експерти Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. У 2023 році в результаті конкурсного відбору до складу експертів Нацагентства з числа студентської молоді

увійшла здобувачка II курсу спеціальності “014.01 Середня освіта (Українська мова і література)” Толстенцова Яна.

Викладачі активно представляють результати наукових студій на міжнародних форумах, різноманітних міжнародних наукових, науково-практичних конференціях, а також публікують окремі монографії, посібники тощо.

Так, 2022 р. проведено XI Міжнародну наукову конференцію «Концептуальні проблеми функціонування мови в полікультурному просторі» (30 березня 2022 р.) у співпраці з такими установами: Вища лінгвістична школа, (м. Ченстохово, Польща); Шуменський університет імені Єпископа Костянтина Преславського, (м. Шумен, Болгарія); Південно-Казахстанська державна фармацевтична академія (м. Шимкент, Казахстан). У травні планується проведення дванадцятої конференції.

Учасники конференції «Концептуальні проблеми функціонування мови в полікультурному просторі»

Кафедра української мови у 2019 - 2023 роках продовжує плідно співпрацювати з Південно-Західним університетом «Неофіт Рилський» (м. Благодєвград) та з Пловдивським університетом імені Паїсія Хилендарського, а також на кафедрі функціонує гурток з болгарської мови (вивчення болгарської літературної мови, ознайомлення із болгарською літературою, історією Болгарії, традиціями і культурою болгарського народу). Заняття проводить Колева Красимира Дочева, доктор філологічних наук, головний асистент (болгарська філологія) Шуменського університету імені Костянтина Преславського.

Жвавий інтерес студентів і незабутні враження залишають по собі зустрічі з мовознавцями, популяризаторами мовознавчої науки, майстер-класи від провідних фахівців з лінгводидактики й вчителів-практиків. Студенти, які займаються науковою діяльністю, щороку беруть участь у Міжнародному конкурсі української мови імені П. Яцика, II турі Всеукраїнської студентської олімпіади та Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей. Постійно актуалізується

На кафедрі функціонують наукові гуртки «Дивослово» та «Магія слова», засідання відбуваються щомісяця

Гапєєва І.М. отримала Міжнародний Сертифікат за результатами проходження VI Міжнародної програми підвищення кваліфікації керівників закладів освіти і науки, а також педагогічних та науково-педагогічних працівників «Разом із Визначними Лідерами Сучасності: Цінності, Досвід, Знання, Компетентності і Технології для Формування Успішної Особистості та Трансформації Оточуючого Світу» 20 серпня 2022 року (23 червня - 20 серпня 2022 року) в обсязі 180 год. або 6 кредитів ECTS та присвоєння кваліфікацій: «Міжнародний Керівник Категорії Б у галузі Освіти та Науки, відповідно до кваліфікації ЮНЕСКО» та «Міжнародний Вчитель/Викладач».

З метою взаємозбагачення передовим академічним досвідом та підвищення кваліфікації членів кафедри планується продовжити практику стажування в академічних установах і закладах України та закордонних університетах.

Науково-педагогічні працівники кафедри проводять і самі курси підвищення

при цьому питання академічної доброчесності— запорука не лише якісного виконання наукових робіт, але й формування у здобувачів культури академічного письма, запобігання плагіату як неприпустимого явища в науково-освітній діяльності.

Кафедра української мови завжди пишається досягненнями своїх студентів. Так, Шестобуз Єлизавета є здобувачкою II курсу філологічного факультету Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, активно поєднує навчальну і дослідницьку діяльність, цікавиться складними питаннями української мови, мріє написати ґрунтовне наукове дослідження. Вона поборолася за звання кращого знавця української мови, взявши участь у XXIII Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика і посівши 2 місце на обласному етапі конкурсу, та взяла участь у четвертому (фінальному) етапі.

Усі науково-педагогічні працівники постійно підвищують кваліфікаційний рівень. Зокрема,

кваліфікації вчителів. Так, у листопаді 2021 р. НПП кафедри долучилися до проведення тренінгу «Інтегрована освітня програма «Компетентнісно-орієнтована система роботи вчителя відповідно до державного стандарту базової середньої освіти» (Пачева В.М.).

Діяльність і суспільне завдання кафедри не обмежується лише фаховою підготовкою лінгвістів. В умовах нових викликів, перед якими постало українське суспільство, освітньо-наукова і суспільно-виховна роль кафедри української мови набуває особливої ваги. У воєнний час зусилля викладачів-мовників спрямовані насамперед крім фахової підготовки на формування громадянської свідомості здобувачів, на утвердження громадянської свідомості, утвердження традицій нашого народу, його історії, мови, самобутньої культури, духовних і суспільних цінностей. Викладачі кафедри беруть участь у публічних наукових дискусіях, пов'язаних з мовним життям України, зокрема в березні 2023 р. члени кафедри взяли участь у Всеукраїнському круглому столі «Жінка війни», організованому спільно Музеєм книги та друкарства м. Києва та МДПУ ім. Б. Хмельницького. А також здійснюють наукові експертизи, надають консультаційну допомогу найрізноманітнішим установам, громадським організаціям («Мрія», Саме тут»), ЗМІ, бізнесовим структурам щодо побутування та нормативного вживання української мови в діловій, публічній, інформаційній сферах. На базі університету в 2021 р. створено Центр сприяння розвитку й функціонуванню української мови, керівником якого є Гапєєва І.М., а також розроблено інтенсив-курс з української мови «Мовно-комунікативна компетентність державного службовця».

Крім навчально-методичної і наукової діяльності, викладачі кафедри виконують комплекс завдань щодо забезпечення виховної, культурно-просвітницької роботи кафедри, забезпечують різнобічну підтримку студентів під час воєнних ризиків в Україні та за її межами. За багаторічну плідну працю, значний внесок у розбудову мовно-літературної освіти в південному регіоні України, підготовку майбутніх учителів української мови і літератури викладачі кафедри неодноразово були відзначені як на рівні університету, так і міста, області, Міністерства освіти і науки України.

Все це уможливило збереження постійної активності кафедри, вирішення її серед інших кафедр філологічного факультету. Ми з упевненістю дивимося в завтрашній день і наближаємо нашу Перемогу на освітянському фронті!

Робота Центру сприяння розвитку й функціонуванню української мови, керівником якого є Гапєєва І.М.

**Е.Г. Муртазієв -
декан факультету
інформатики, математики
та економіки, кандидат
педагогічних наук, доцент**

Факультет інформатики, математики та економіки був заснований у 2003 р. як факультет інформатики і математики. Багатороків розбудовою факультету, традицій, креативного, професійного колективу на посаді декана факультету керував кандидат педагогічних наук, доцент Бельчев Павло Васильович. Унаслідок організаційних заходів у 2013 р. до факультету інформатики і математики був приєднаний економічний факультет – і факультет отримав назву факультет інформатики, математики та економіки. З 2022 р. факультет очолює кандидат педагогічних наук, доцент Муртазієв Ернест Гафарович.

У складі факультету працюють шість кафедр:

- кафедра інформатики і кібернетики;
- кафедра математики і фізики;
- кафедра педагогіки і педагогічної майстерності;
- кафедра управління та адміністрування;
- кафедра економіки та готельно-ресторанного бізнесу;
- кафедра соціології та філософії.

Навчально-виховний процес забезпечують висококваліфіковані фахівці, серед яких – 11 докторів наук, професорів та 30 кандидатів наук, доцентів.

На факультеті діє спеціалізована вчена рада К 18.053.01 із захисту кандидатських дисертацій за спеціальностями: 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» та 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». З 2016 по 2021 рр. на факультеті функціонувала ще одна спеціалізована вчена рада – К 18.053.02 із захисту кандидатських дисертацій за спеціальністю 05.01.01 «Прикладна геометрія, інженерна графіка».

За час існування факультету більше 10 студентів-випускників успішно закінчили аспірантуру та захистили кандидатські дисертації. Серед них: Павленко О.М., Марецька Ю.І., Муртазієв Е.Г., Крашеніннік І.В., Чорна А.В., Яковенко А.С., Лебідь М.В., Наумук О.В., Наумук І.М., Сендер А.В., Бурцева О.Г., Дудко Я.В., Кожевнікова А.В., Чемерис Г.Ю., Ібрагімова Л.А., Лисенко К.Ю. та інші. Крім того є випускники, що закінчили докторантуру

**П.В. Бельчев -
кандидат педагогічних
наук, доцент**

й захистили докторські дисертації: Осадчий В.В., Осадча К.П., Глебова Н.І., Прийма С.М.

Випуск магістрів

Факультет є постійним організатором міжнародних, всеукраїнських, регіональних конференцій, семінарів та круглих столів. Щороку на факультеті проводяться: міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми геометричного моделювання», міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології в освіті та науці», міжнародна науково-практична конференція «Стратегічні пріоритети розвитку соціально-економічних систем у контексті сучасного наукового виміру», всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні технології управління соціально-економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення», регіональна науково-практична конференція «Актуальні питання підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій», регіональна науково-практична конференція учнівської молоді «Людина і світ».

Факультет має розвинену матеріально-технічну базу. На факультеті за останні п'ять років відкриті та

День міста Мелітополя

працюють дослідницькі лабораторії:

- освітньо-наукова лабораторія «Готельно-ресторанного та туристичного бізнесу» кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу.
- STEM- лабораторія кафедри інформатики та кібернетики.
- Центр соціологічних досліджень кафедри соціології та філософії.

Відкриття університетської спартакиади

Фахівці факультету є керівниками наукових робіт Малої академії наук м.Мелітополя, слухачі якої неодноразово ставали переможцями обласних олімпіад у номінаціях «прикладна математика», «інформатика», «фізика», «астрономія», «соціологія», «філософія».

На факультеті працює сім наукових гуртків: «Радікал», «Economics», «Планета

туризму», «Digital Youth», «Акме», «Соціологос» та «Management magic», де студенти під керівництвом провідних викладачів кафедр займаються науково-дослідною роботою, беруть участь і виборюють призові місця на регіональних, всеукраїнських, міжнародних олімпіадах і конкурсах наукових робіт, зокрема на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей.

Факультет, окрім основної освітньої діяльності, надає послуги з неформальної освіти, у межах якої на кафедрах були розроблені та працюють такі сертифікаційні програми:

«Діловий менеджмент» – кафедра управління та адміністрування;

«Візуальне програмування.

Мова програмування C#» – кафедра інформатики і кібернетики;

«Тьюторський супровід дітей шкільного віку» – кафедра інформатики і кібернетики;

«Тьюторство у системі дистанційного навчання» – кафедра інформатики і кібернетики;

«WEB-програмування» –

кафедра інформатики і кібернетики;

«Педагогічний програмний засіб «Конструктор інтерактивних

Святкування Дня прапора

плакатів»» – кафедра математики і фізики.

Викладачі факультету активно займаються науково-дослідною роботою. Кожна кафедра працює над своєю науково-дослідною темою: «Застосування інформаційних технологій в управлінні та обробці оцінки ефективності підприємств та органів місцевого самоврядування» (кафедра управління та адміністрування), «Полікультурність як джерело цивілізаційного розвитку багатотнічної української спільноти» (кафедра соціології та філософії), «Економічні дослідження у контексті сучасного наукового виміру» (кафедра економіки та готельно-ресторанного бізнесу), «Підготовка майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій» (кафедра педагогіки і педагогічної майстерності), «Система підготовки майбутніх фахівців з комп'ютерних наук та інформаційних технологій до професійної діяльності» (кафедра інформатики і кібернетики), «Інформаційно-комунікаційні технології в професійній підготовці вчителя математики і фізики» та «Варіативне дискретне геометричне моделювання об'єктів, явищ та процесів» (кафедра математики і фізики). У межах цих тем кожен викладач працює над своїм розділом.

Викладачі кафедри інформатики і кібернетики є співзасновниками та входять до складу редколегії журналу «Ukrainian Journal of Educational Studies and Information

Technology», який є науковим виданням, включеним до науково-метричної бази Index Copernicus. А співробітники кафедри математики і фізики є засновниками фахового збірника наукових праць «Сучасні проблеми моделювання».

З 2007 по 2020 рр. за ініціативи та під керівництвом кафедри педагогіки і педагогічної майстерності в університеті щорічно проводився конкурс педагогічної майстерності «Я – вчитель-професіонал». Мета заходу – розвиток професійних компетентностей, висвітлення результатів діяльності студентів на місцях практик, виховання інтересу і любові до професії вчителя.

Волонтерська допомога нашим захисникам

Волонтерська робота до Дня Святого Миколая

Кафедра інформатики і кібернетики розпочинає свою історію з далекого 1979 р. Саме тоді було створено предметну комісію з ТЗН, фізики та математики. Упродовж 39 років активної діяльності предметна комісія була двічі реорганізована. Перший раз – у 1991 р. – у кафедру інформатики та обчислювальної техніки, у зв'язку з відкриттям нової спеціальності «Хімія та основи інформатики». Вдруге – у 2003 р. – у кафедру інформатики і кібернетики, у зв'язку зі створенням факультету інформатики і математики. У різні часи кафедру очолювали: А.А. Чупрун, Т.М. Кошелева, В.В. Осадчий. У 2022 р. кафедру інформатики і кібернетики очолила доктор філософії І.В. Крашеніннік.

У складі кафедри працюють 11 викладачів, з них: 2 доктори наук, професори; 2 кандидати наук, доценти; 2 кандидати наук, старші викладачі; 3 доктори філософії, старші викладачі; 2 асистенти.

Професорсько-викладацький склад кафедри: д.пед.н., професор В.С. Круглик; д.пед.н., професор К.П. Осадча; к.пед.н., доцент І.М. Наумук; к.пед.н., доцент А.В. Чорна; к.пед.н. О.В. Наумук; к.пед.н. С.Л. Конюхов; доктор філософії І.В. Крашеніннік; доктор філософії Ю.О. Сіциліцин; доктор філософії Л.А. Ібрагімова; асистенти О.О. Савлук та П.П. Кожевников. На кафедрі працюють старший лаборант Т.О. Георгадзе, а також лаборанти Г.Е. Устюгова й А.С. Ребендюк.

Робота журі II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі Інформаційно-комунікаційні технології в освіті

Професор Вячеслав Осадчий у STEAM-лабораторії університету

У різні роки на кафедрі працювали д.пед.н., професор В.В. Осадчий; д.техн.н., професор В.Е. Дікареєв; к.пед.н., доцент Т.М. Кошелева; к.пед.н., доцент Л.П. Данилевич; д.пед.н., професор С.М. Прийма; к.техн.н., доцент А.Я. Чураков; к.пед.н., доцент Є.Г. Прокоф'єв; к.пед.н., доцент Г.В. Брянцева; к.пед.н., доцент С.В. Шаров; к.пед.н., доцент О.О. Постильна; старший викладач В.І. Фурманов, старший викладач Т.Д. Звягінцева; старший викладач О.Г. Тюрін; асистент О.Г. Жаркова; асистент Ю.І. Погрібний; асистент

Презентація STEAM-лабораторії

освіта (Цифрові технології).

За роки свого існування кафедра підготувала понад 750 випускників. Серед випускників кафедри: Можайський Сергій (Globallogic, Нью-Йорк), Швабський Олександр (Yelp, Сан-Бруно), Спужак Станіслав (BitGold, Торонто), Покопцев Олександр (УНН, Київ), Опанасенко Олександр і Опанасенко Сергій (Мегаплан.Україна, SADESIGN, Київ), Вергун Артем (Nuronaut, Київ), Харитонов Ігор (Momentum, Варшава), Пугачов Станіслав (Dedserf, Ірландія), Дубич Олексій (Vsesvit, Мелітополь), Бурдей Віктор (Yelp, Сан-Франциско), Єжов Максим (One, Inc., Сакраменто), Смоляк Володимир (Педагогічний фаховий коледж КВНЗ «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, Запоріжжя), Булігін Максим (ДП «ІНФОТЕХ», Київ), Харитонova Олександра (Ехесоп, Варшава) та ін.

Викладачі кафедри підготували понад 10 переможців всеукраїнських олімпіад з інформатики і конкурсів наукових робіт.

Серед них: Шиян Ігор – II місце у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Розробка мобільних додатків» (2019 р.), Самойлова Світлана – I місце у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Професійна освіта» (2019 р.), Іванов Олександр – II місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» (2019 р.), Густілін Микола – III місце у II етапі

В.В. Маковічук; асистент А.В. Додонов; старший викладач О.А. Брянцев; асистент Г.Ю. Чемерис; асистент В.А. Ракович та інші викладачі.

З 1997 р. при кафедрі функціонує аспірантура. Починаючи з 2016 р., здійснюється підготовка докторів філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Кафедра здійснює підготовку бакалаврів і магістрів за спеціальностями 122 Комп'ютерні науки, 014.09 Середня освіта (Інформатика), 015.39 Професійна

Підвищення кваліфікації працівників закладів освіти

Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Комп'ютерні науки», Устюгова Ганна - I місце у номінації «Україна - туристична країна!», III місце у номінації «Бережіть себе і близьких в умовах COVID-19» у III Міжнародному конкурсі реклами «DO.IT ADS» (2021 р.), Розумейко Назар – I місце у Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт зі спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізацією)» (2021 р.), Прядко Андрій – III місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Середня освіта (Інформатика)» (2021 р.), Сабо Сільвія – II місце на Міжнародному конкурсі з комп'ютерної графіки та вебдизайну «CreDiCo» (2022 р.), Раткова Вікторія - I місце на II турі Міжнародного конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності “Професійна освіта” (2023 р.).

Викладачі кафедри постійно беруть участь у наукових конференціях і семінарах, мають понад 500 публікацій, більш ніж 80 авторських свідоцтв і патентів на винаходи й методичні розробки. Наукова діяльність здійснюється у тісній взаємодії з українськими і закордонними інститутами й університетами. Кафедра 15 років поспіль виступає організатором щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інформаційні технології в освіті та науці», за результатами якої випускає збірники наукових праць. З 2019 року конференція набула статусу міжнародної. Кафедра є одним із видавців наукового рецензованого журналу «Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology» (ISSN 2521-1234).

Зі студентами біля рідного університету

Викладачки кафедри інформатики і кібернетики – судді Всесвітньої Олімпіади з Робототехніки

Кафедра активно співпрацює зі стейкхолдерами, зокрема закладами загальної середньої та професійно-технічної освіти м. Мелітополя та Мелітопольського, Якимівського, Приазовського, Токмацького районів. Викладачі кафедри проводять семінари для учителів, майстер-класи для учнів і учителів, надають допомогу учителям інформатики в опануванні новими технологіями і знайомлять їх із методиками використання таких технологій у навчальній практиці.

Кафедра економіки та готельно-ресторанного бізнесу була заснована 2 вересня 2019 року на факультеті інформатики, математики та економіки. Очолює кафедру доктор економічних наук, професор Марченко Оксана Анатоліївна. З першого дня свого існування кафедра має потужний потенціал науково-педагогічних працівників: д.екон.н, професор Марченко О.А., д.екон.н., професор Постол А.А., к.екон.н. доцент Леушина О.А., к.екон.н. доцент Верховод І.С., к.екон.н. доцент Біляєв С.С., к.н.держ. упр., доцент Гурбик Ю.Ю. У 2022 році науковий потенціал кафедри посилили д.екон.н., професор Пилипенко К.А., д.екон.н., доцент Рунчева Н.В., к.екон.н., доцент Бритвенко А.С., асистент Сальнікова М.В. Важливою складовою новоствореної кафедри стала науково-освітня лабораторія «Готельно-ресторанного та туристичного бізнесу», метою якої є практична підготовка майбутніх фахівців у сфері готельно-ресторанного господарства та туризму, набуття ними знань, умінь, професійних компетентностей та програмних результатів навчання.

Науково-педагогічний колектив кафедри має значний доробок у науково-дослідній роботі. Сучасний науковий напрям кафедри – проведення комплексних досліджень спрямованих на формування та трансформацію механізмів управління в економіці в контексті сучасного наукового виміру. Викладачами кафедри написано 4 одноосібні монографії, 8 розділів у зарубіжних монографіях, 10 колективних монографій, опубліковано 2 навчальні посібники, 32 статті у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, понад 80 статей у фахових виданнях України тощо. НПП кафедри презентували свої наукові доробки більш ніж на 150 науково-практичних конференціях всеукраїнського та міжнародного рівнів. Крім того, науково-педагогічними працівниками кафедри було започатковано проведення щорічної міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні пріоритети розвитку соціально-економічних систем у контексті сучасного наукового виміру», де як здобувачі, так і викладачі, а також зарубіжні учасники-партнери презентують свої наукові доробки в дослідженні стратегічних пріоритетів розвитку соціально-економічних систем та наданні практичних рекомендацій щодо формування і трансформації механізмів управління в економіці в контексті сучасного наукового виміру.

Урочисте вручення дипломів

і трансформації механізмів управління в економіці в контексті сучасного наукового виміру.

Марченко О.А. була виконавцем міжнародних наукових проєктів: project SSFA/2017/20, S 1 - 3 2 G F L - 0 0 0 3 7 0 / 1 1 2 3 2 / S B - 000687.37/14AC0003 “Conserving Enhancing and Managing Carbon Stocks and Biodiversity in the Chernobyl Exclusion Zone”, що здійснювався в межах реалізації міжнародної програми Європейського офісу ООН з

**Збірка наукових праць
за результатами
Міжнародної науково-
практичної конференції
Стратегічні пріоритети
розвитку соціально-
економічних систем у
контексті сучасного
наукового виміру**

навколишнього середовища; міжнародного проекту “The United Nations Environment Programme”; project SSFA/2019/20-1, S1-32GFL-000370/11232/SB-000687.37/14AC0003 “Conserving, Enhancing and Managing Carbon Stocks and Biodiversity in the Chernobyl Exclusion Zone”; проекту «Послуги з розробки місцевих схем формування екологічної мережі Запорізької області».

Враховуючи інтенсивні процеси децентралізації в Україні та необхідність реалізації стратегії розвитку кожної територіальної громади проф. Марченко О.А. та проф. Постол А.А. були розробниками Стратегії Вільнянської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2022–2023 роки її реалізації.

Проф. Марченко О.А. є членом редколегії збірника наукових праць Університету Григорія Сковороди в Переяславі «Економічний вісник університету», який внесено до Переліку наукових фахових видань України (категорія Б) Наказом МОН України № 1301 відповідно до рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2019 року.

Проф. Марченко О.А., проф. Пилипенко К.А., доц. Рунчева Н.В. є членами редколегії наукового економічного журналу «Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу», який внесено

до Переліку наукових фахових видань України (категорія Б).

НПП кафедри впроваджують в освітній процес досвід, отриманий під час підвищення кваліфікації: проф. Марченко О.А. – Mendelova univerzita v Brně, м. Брно (Чехія); Wyższa Szkoła Lingwistyczna, м. Ченстохова (Польща); проф. Марченко О.А., проф. Постол А.А., доц. Бритвенко А.С., ас. Сальнікова М.В. – Instytut Badawczo-Rozwojowy Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego, м. Люблін (Польща); проф. Постол А.А. – Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach, м. Катовиці (Польща); проф. Марченко О.А., проф. Постол А.А., проф. Пилипенко К.А., ас. Сальнікова М.В. – International Historical Biographical Institute (Dubai – New York – Rome – Burgas – Jerusalem – Beijing); доц. Рунчева Н.В. та доц. Бритвенко А.С. – Baltic Research Institute of Transformation Economic Area Problems, м. Рига (Латвійська Республіка). Досвід, набутий за результатами підвищення кваліфікації та стажування, дає змогу впроваджувати в освітній процес актуальні тенденції сучасної економіки та новітні бізнес-моделі розвитку підприємств сфери готельно-ресторанного та туристичного бізнесу.

Сприяє підвищенню професіоналізму та викладацької майстерності членство науково-педагогічних працівників у професійних спілках: проф. Марченко О.А. – ГС «Асоціація Індустрії Гостинності України», ГО «Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму України», ГО «Спілка краєзнавців Мелітопольщини», Всесвітньої економічної асоціації (WEA); проф. Пилипенко К.А. – Федерації аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України, Всеукраїнського конгресу учених економістів-аграрників (ГО «КЕА»), Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (УАРМБО); доц. Рунчева Н.В. – Української Технологічної Академії; проф. Марченко О.А., проф. Постол А.А., доц. Верховод І.С., ас. Сальнікова М.В. – Всесвітньої економічної асоціації (WEA) тощо.

День Європи

Марченко Оксана Анатоліївна є членом міської Координаційної ради з питань розвитку бізнесу в м. Мелітополь та входить до складу робочої групи з моніторингу виконання міської моделі міжкультурної інтеграції м. Мелітополя. У межах виконання Стратегії інтеркультурного розвитку м. Мелітополь розроблено проект «Смакує помелітопольськи», співартором якого є професор кафедри Марченко О.А.

Ще одним із важливих напрямів роботи кафедри є активне залучення здобувачів до проведення наукових досліджень. На кафедрі діють 2 студентські наукові гуртки – «ECONOMICS» та «Планета туризму». Науковий доробок здобувачів становить понад 60 публікацій – це статті у фахових виданнях України, участь у всеукраїнських, міжнародних та зарубіжних конференціях. Здобувачка Єремеева М.Р. є переможницею Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціалізації «Управління у сфері економічної конкуренції» (диплом I ступеня), здобувачка Сурядна О.В. – Всеукраїнського молодіжного конкурсу проектів розвитку туризму на сільських територіях у номінації «Інноваційні агро- та етнотуристичні послуги і продукти сільського зеленого туризму» (диплом I ступеня).

Колектив кафедри має ґрунтовний доробок навчально-методичної літератури, що забезпечує здійснення якісного освітнього процесу для здобувачів кафедри. Науково-педагогічними працівниками отримано 16 свідоцтв про реєстрацію авторських прав. За результатами методичних напрацювань НПП видано понад 80 навчально-методичних праць.

Науково-педагогічні працівники кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу, співпрацюючи з підприємствами м. Мелітополя та м. Запоріжжя, здійснюють надання наукових послуг за запитом замовників. Так, розроблено Стратегію розвитку підприємства малого бізнесу ТОВ «Круг» (доц. Верховод І.С.), Перспективний план

розвитку ТОВ «ХОРС» (проф. Марченко О.А., проф. Постол А.А.), План реалізації стратегії розвитку ТОВ «ХОРС» в умовах кризи на 2022–2023 рр. (проф. Марченко О.А., проф. Постол А.А.), Стратегії розвитку підприємства ТОВ «ТМ «Еталон» та ТОВ «Інтерцил» в умовах кризи (доц. Верховод І.С.).

Науково-педагогічні працівники кафедри входили до складу експертних комісії Міністерства освіти і науки України з акредитації спеціальностей, а зараз є експертами з акредитації освітніх програм Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Проф. Марченко О.А. є членом Комісії здійснення антидискримінаційної експертизи об'єктів грифування для подальшого надання їм грифу Міністерства освіти і науки України та експертом перевірки заявок Основного конкурсу наукових проектів (МОН). Доц. Рунчева Н.В. є членом постійно діючого колегіального робочого органу Агентства сертифікації та акредитації «Стандарт-Експерт» Ради експертів з громадсько-професійної незалежної акредитації та сертифікації у сфері освіти.

У 2021 році на кафедрі було відкрито аспірантуру з підготовки докторів філософії (PhD) зі спеціальності 051 Економіка за освітньо-науковою програмою «Розвиток продуктивних сил та регіональна економіка».

Здобувачі та викладачі кафедри беруть активну участь у загальноуніверситетських, міських, міжнародних та всеукраїнських заходах: День міста, фестиваль «Черешнево», «Покровський ярмарок», День Європи, арт-фестиваль «Том Соєр Fest», День української гостинності, Міжнародний науковий форум «NEW ECONOMICS», І Туристичний форум Приазов'я, міжрегіональний семінар «Нематеріальна культурна спадщина, як сучасний туристичний ресурс: досвід, практика, інновації», Туристичний бізнес-форум.

Викладачі кафедри плідно співпрацюють із вітчизняними та зарубіжними науково-освітніми, територіально-управлінськими та громадськими закладами та організаціями. Результатами співпраці є співучасть у наукових проектах, конференціях, форумах, наукових семінарах, у написанні наукових праць, монографій, у спільній експертній діяльності з питань економіки та наукових досліджень.

Кафедра економіки та готельно-ресторанного бізнесу є потужним структурним підрозділом Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, де високопрофесійні та креативні науково-педагогічні працівники реалізують освітні та освітньо-наукові програми за трьома рівнями вищої освіти зі спеціальностей 051 Економіка та 241 Готельно-ресторанна справа.

День української гостинності

*Д.В. Спірінцев -
завідувач кафедри, кандидат
технічних наук, доцент*

Муртазієв (з 2012 р.), к.пед.н., доцент П.В. Бельчев (з 2000 р.); к.фіз.-мат.н., старший викладач Фоменко В.Г. (з 2018 р.); к.фіз.-мат.н., старший викладач Яковенко А.С. (з 2007р.); к.пед.н., старший викладач О.Г. Бурцева (з 2008 р.); старший викладач Н.Є. Титаренко (з 2004 р.); старший викладач Ю.М. Сюсюкан (з 2006 р.); асистент Т.І. Таблер (з 2009 р.); викладач-стажист К.Ю. Лисенко (з 2022 р.), викладач-стажист Т.О. Гончар (з 2022 р.) Забезпечення навчально-виховного процесу на кафедрі здійснюють старший лаборант О.О. Межевікіна та лаборант О.В. Кислюк.

Кафедра забезпечує навчальний процес на всіх факультетах університету з дисциплін фізико-математичного циклу та дисциплін, у яких використовуються інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі. Викладачі кафедри читають близько 40 різних дисциплін.

Теорія і практика викладання математики реалізується у межах тем кафедри: «Інформаційно-комунікаційні технології в професійній підготовці вчителя математики і фізики», науковий керівник - Бельчев П.В. та «Варіативне дискретне геометричне моделювання об'єктів, явищ та процесів», науковий керівник – Спірінцев Д.В. Науково-дослідна робота всіх викладачів кафедри математики та фізики спрямована на удосконалення процесу викладання та розробки завдань для самостійного розв'язання з математичних дисциплін у школі та ВНЗ на впровадження сучасних педагогічних технологій навчання, виховання творчої особистості майбутнього

Кафедру математики і фізики було створено у 2003 р.

У різні часи кафедру очолювали: Л.П. Данилевич (к.пед.н., доцент, відмінник народної освіти України), П.В. Бельчев (к.пед.н., доцент, відмінник народної освіти України),

В.М. Верещага (доктор технічних наук, професор), Е.Г. Муртазієв (кандидат педагогічних наук, доцент). З 2023 р. кафедру математики і фізики очолює Д.В. Спірінцев (кандидат технічних наук, доцент).

Кафедра математики і фізики входить до складу факультету Інформатики, математики та економіки

Навчально-виховний процес та наукову роботу на кафедрі здійснює професорсько-викладацький склад, загальною кількістю 12 викладачів, із яких один має наукову ступінь доктора наук, а шість викладачів мають наукову ступінь кандидатів наук. Кадровий склад кафедри: завідувач кафедри, доцент Д.В. Спірінцев (працює з 2013 р.); д.техн.н., професор В.М. Верещага (з 2013 р.); доцент Е.Г.

вчителя математики, та розробці, теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці організаційно-методичних засад використання інформаційних технологій у навчальному процесі, а також розробці та впровадженню методів варіативного дискретного геометричного моделювання як в навчальний процес, так і в практику побудови моделей кривих ліній та поверхонь.

У процесі роботи над індивідуальними темами викладачами розроблено комп'ютерну програму – педагогічний програмний засіб «Конструктор інтерактивних плакатів», на яку отримано свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір (П.В. Бельчев, П.О. Рашковський, Т.І. Таблер). Також розроблено програмний продукт «Програмний засіб «Мультискрипт 1.0» («Мультискрипт») та отримано свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір (П.В. Бельчев, Т.І. Таблер, О.Г. Бурцева). Розроблено методичні рекомендації «Медіаосвітні технології в роботі учителя математики» до диску «Асистент учителя. Мультимедійні технології» та отримано авторське свідоцтво (П.В. Бельчев, О.Г. Бурцева).

Навчально-методична робота

Співробітники кафедри (П.В. Бельчев, Т.І. Таблер, О.Г. Бурцева) проводять сертифікаційні курси «Педагогічний програмний засіб «Конструктор інтерактивних плакатів», науково-методичні семінари «Сучасні комп'ютерні засоби викладання фізики». У курсах беруть участь вчителі гімназій, навчально-виховних комплексів, загально-освітніх шкіл. Результатом роботи є збірка авторських інтерактивних плакатів для подальшого застосування їх на профільних уроках математики.

Колектив кафедри активно займається науковою роботою. Викладачі кафедри беруть участь у вітчизняних та міжнародних науково-практичних конференціях та

**Сертифікаційні курси Педагогічний програмний засіб
Конструктор інтеракт**

семінарах, публікують результати своїх наукових досліджень у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, у виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України а також у трудах конференцій.

Колективом кафедри проводиться щорічна Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми геометричного моделювання» (СПГМ), в якій беруть участь щороку близько 100 учасників. За результатами конференції за роки її існування в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького було опубліковано 24 випуски фахового наукового видання «Сучасні проблеми моделювання».

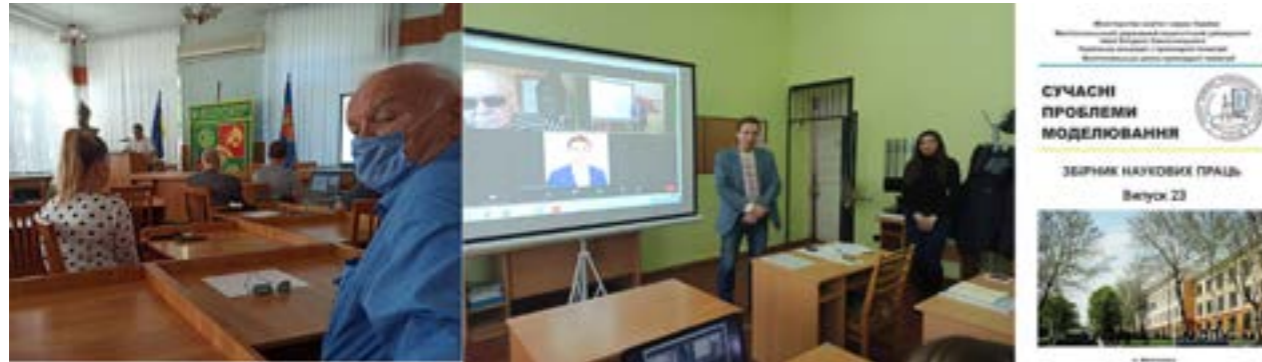

Міжнародна науково-практична конференція

У 2023 р. проводитиметься ювілейна, XXV конференція СПГМ яка була присвячена 100 річчю створення МДПУ імені Богдана Хмельницького та 20 річчю створення факультету інформатики, математики та економіки. Вже стало доброю традицією

публікувати пам'ятний календар про зустріч науковців у галузі геометричного моделювання із Києва, Харкова, Одеси, Миколаєва, Львова, Херсона, Сум та інших міст України.

Ці зустрічі також проходять на постійно діючому Всеукраїнському міжвузівському науково-практичному семінарі «Сучасні проблеми геометричного моделювання» під керівництвом Д.В. Спирінцева, де доповідають свої наукові здобутки як співробітники кафедри, так і запрошені фахівці з інших навчальних закладів.

Всеукраїнський міжвузівський науково-практичний семінар

Щороку колектив кафедри видає збірники наукових праць «Сучасні проблеми моделювання», включених до Переліку наукових фахових видань України. У збірниках містяться статті за результатами досліджень із теорії і практики моделювання, розглядаються актуальні наукові та прикладні проблеми геометричного моделювання, методика постановки і проведення наукових та дослідницьких експериментів, результати наукових досліджень, питання підготовки фахівців та науковців. Викладачі кафедри є членами реакційної колегії та беруть активну участь у підготовці до публікації збірок.

Профорієнтація на День міста Мелітополя

Керівництво науково-дослідною роботою студентів очолює відповідальний на кафедрі за роботу з обдарованою молоддю та проведення олімпіад, керівник наукового гуртка «Радикал» - к.фіз.-мат.н В.Г. Фоменко. Щорічно студенти під керівництвом викладачів кафедри беруть участь і займають призові місця на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових. Так, наприклад, Лисенко Ксенія отримала диплом III-го ступеню (2016/2017 н.р.), Шилова Олена та Лазаренко Михайло отримали дипломи III-го ступеню (2017/2018 н.р.), Дегтяр Віолета отримала

диплом III-го ступеню (2019/2020 н.р) та багато інших.

Крім того, наші студенти беруть активну участь в олімпіадах з математики, наприклад, в олімпіаді з математики SoMaS Team Challenge 2022, яка відбулась на базі Школи математики та статистики Шеффилдського Університету (University of Sheffield, United Kingdom). Склад команди: Гібалов Юрій, Рудакова Діана, Шматко Катерина, Петренко Марія. Усі члени команди отримали Почесні грамоти за оригінальний та вагомий внесок у розв'язання задач олімпіади.

Кафедра пишається своїми випускниками, які на сучасному рівні займаються педагогічною діяльністю в навчальних закладах, де сприяють підвищенню математичної освіти та культури учнів, прищеплюють їм любов до математики. Пишаємося нашими випускниками!

Випускники кафедри математики і фізики

**Ю.І. Марецька -
завідувачка кафедри педагогіки,
кандидат педагогічних наук,
доцент**

- М. І. Воровка (працює з 1996 р.) – доктор педагогічних наук, професор;
- А. А. Коробченко (працює з 1997 р.) – доктор історичних наук, професор;
- А. В. Кожевникова (працює з 2005 р.) – кандидат педагогічних наук, доцент;
- О. В. Бунчук (працює з 2008 р.) – кандидат педагогічних наук, доцент;
- Я. В. Дудко (працює з 2011 р.) – кандидат педагогічних наук, доцент;
- Ю. І. Попелешко (працює з 2011 р.) – кандидат педагогічних наук, доцент.

Надійними помічниками в роботі викладачів протягом багатьох років є лаборанти кафедри: Н. І. Федорук та А. О. Волик.

Виховна робота на кафедрі спрямована на досягнення головної мети освіти – всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

У 2009 р. на кафедрі був створений науково-педагогічний гурток «Акме», у межах якого здійснюється студентська науково-дослідна робота за чітко визначеним

Кафедра педагогіки і педагогічної майстерності є однією з найстаріших в університеті та має багату історію. У 2003 р. на базі кафедри педагогіки були створені кафедра загальної педагогіки та кафедра педагогічної майстерності. У вересні 2005 р. кафедра загальної педагогіки була об'єднана з кафедрою педагогічної майстерності й отримала назву «кафедра педагогіки і педагогічної майстерності». З 2005 по 2016 року кафедру очолював кандидат педагогічних наук, професор Елькін Марк Веніамінович. З 2016 по 2020 рік кафедрою завідувала доктор історичних наук, професор Коробченко Ангеліна Анатоліївна. З 2020 року кафедру очолює кандидат педагогічних наук, доцент Марецька Юлія Іванівна.

100 % НПП кафедри мають наукові ступені та вчені звання. Науково-педагогічну діяльність на сьогоднішній день на кафедрі педагогіки і педагогічної майстерності здійснюють:

– Ю. І. Марецька (працює з 2008 р.) – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувача кафедри;

та затвердженим на засіданні кафедри планом. Роботу гуртка очолює кандидат педагогічних наук, доцент Ю. І. Попелешко. У межах комплексної теми кафедри здобувачі проблемної групи працюють над індивідуальними темами дослідження. Майбутні викладачі досліджують актуальні проблеми управління навчальним закладом, морально-естетичного та духовного виховання, гуманізації навчально-виховного процесу в школі, професійно-педагогічної підготовки тощо. Щомісяця на кафедрі проводяться відкриті засідання гуртка, на які запрошуються викладачі, здобувачі вищої освіти, вчителі закладів загальної середньої освіти.

На кафедрі педагогіки і педагогічної майстерності діють три освітні програми зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Дві з них: «Педагогіка вищої школи» та «Позашкільна освіта» скеровані на підготовку здобувачів рівня вищої освіти «магістр», «Освітні, педагогічні науки» – на підготовку здобувачів рівня «доктор філософії». Під керівництвом досвідчених науковців кафедри, зокрема професорів А. А. Коробченко та М. І. Воровки, аспіранти успішно захищають дисертації.

Викладачі кафедри регулярно друкують наукові статті у провідних зарубіжних журналах, внесених до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. За останні роки налічується близько 30 проіндексованих публікацій.

Викладацький склад кафедри педагогіки і педагогічної майстерності також успішно займається керівництвом наукової діяльності учнів-членів Національного центру «Мала академія наук України». Під керівництвом доцента Бунчук О. В. учениця 11 класу ЗОШ № 14 м. Мелітополь Караковська Олена посіла I місце на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захистів науково-дослідницьких робіт учнів-членів Національного центру «Мала академія наук України», секція: Педагогіка; Бугай Валентина, учениця 10 класу Мелітопольської ЗОШ I-III ступенів № 8 посіла II місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу-захистів науково-дослідницьких робіт; Корчака Рената, учениця 11 класу Ліцею № 19 ММР ЗО, посіла II місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу-захистів науково-дослідницьких робіт; Калініченко Анна, ученицею 9 класу СШ № 23 ММР ЗО, посіла II місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу-захистів науково-дослідницьких робіт.

НПП кафедри здійснюють широку профорієнтаційну роботу, підтримують тісні зв'язки зі школами, коледжами, ліцеями мелітопольського регіону. Результатом цього

**День відкритих дверей МДПУ
імені Богдана Хмельницького**

є співпраця з вчителями закладів загальної середньої освіти. Формами співпраці є семінари, круглі столи, конференції. Такі зустрічі забезпечують можливість обміну

Захист кваліфікаційних робіт магістрів

досвідом, обговорення досягнень та педагогічних здобутків.

На кафедрі здобувачам першого рівня вищої освіти викладаються такі освітні компоненти, як: «Історія педагогіки», «Дидактика», «Теорія виховання» «Основи педагогічної майстерності». Здобувачам другого рівня вищої освіти – «Гендерна культура фахівця», «Педагогіка вищої школи», «Контрольна та аналітична діяльність керівника закладу освіти», «Актуальні питання вищої освіти», «Державна політика у сфері позашкільної освіти», «Професійна компетентність фахівця», «Історія освіти», «Теорія та практика позашкільної освіти», «Управління закладами позашкільної освіти». Здобувачам третього рівня вищої освіти – «Історія освіти і педагогічної думки», «Професійно-педагогічна діяльність і майстерність викладача», «Інноваційні педагогічні технології в системі вищої освіти», «Інноваційні педагогічні технології в системі вищої освіти», «Вища освіта та європейський освітній простір», «Методика проведення педагогічного експерименту», «Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проєкту», «Виховання особистості у вимірі філософії освіти».

Кафедра педагогіки і педагогічної майстерності протягом останніх років співпрацює в освітньо-науковому плані з кафедрою освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, яку очолює доктор педагогічних наук, доцент А. В. Боярська-Хоменко. Результатом означених взаємовідносин стали гостьові лекції для здобувачів третього рівня вищої освіти «Реалізація акмеологічного підходу в педагогічних дослідженнях: теорія і практика», «Майстерка з написання наукових праць: вимоги до написання фахових статей, рецензування статей», які традиційно проводить доктор педагогічних наук, професорка кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, віце-

президентка Української академії акмеології, відділення «Педагогічна акмеологія», Рибалко Людмила Сергіївна. Тепла атмосфера заходів завжди сприяє конструктивному діалогу з обох сторін та збагаченню новими знаннями і досвідом, які є цінними як для здобувачів, так і для НПП. Гостьові лекції є важливими в плані обміну педагогічним і науковим досвідом та сприяють налагодженню взаємовідносин як між кафедрами, так і між закладами вищої освіти.

При кафедрі з 2022 року успішно функціонує Центр недискримінаційної освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, керівником якого є професор кафедри Воронка Маргарита Іванівна. Маргарита Іванівна з 2018 року здійснює антидискримінаційну експертизу проєктів підручників для української школи при Міністерстві освіти і науки України. Є експерткою Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (додаток від 09.12.2021р.); сертифікованою експерткою і тренеркою з недискримінації в освіті (номер сертифікату 30-III-2017); членкинею експертної групи МОН з проведення антидискримінаційної експертизи відповідно до наказу про утворення предметних (галузевих) експертних комісій та груп щодо порядку надання грифів навчальній літературі та програмам (наказ МОН № 700 від 05.08.2022).

У рамках роботи Центру було проведено такі заходи: онлайн-вебінар «Недискримінаційний підхід в освітньому контенті» (організатори: Дрожжина Т., Воронка М., Петрученя Г., Рассказова О.), круглий стіл «Булінг у сучасному освітньому середовищі» (організатори: доц. Дудко Я. В., доц. Кожевникова А. В., здобувач третього рівня вищої освіти Латиш В. В.), онлайн-вебінар «Використання GOOGLE-додатків для формування ефективної суб'єкт- суб'єктної взаємодії з дітьми із особливими освітніми потребами» (організатор доц. Кожевникова А. В.).

*Регістрація учасників конференції
Підготовка майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій*

Кафедра педагогіки і педагогічної майстерності активно здійснює також і міжнародну діяльність, що наразі є надзвичайно важливим моментом у контексті європейської інтеграції. Професор Воронка М. І. в рамках проєкту «Трамплін до рівності», що розробляється ГО «ЕдКемп Україна» за підтримки Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні (UNFPA), розробляє онлайн-курс для педагогів «Освіта без дискримінації», метою якого є формування компетентностей з питань недискримінації в освіті. У подальшому онлайн-курс буде розміщено на загальнонаціональній

платформі з підвищення кваліфікації «Edway». Також професор Воровка М. І. є учасником міжнародного проєкту Participation: in training Community Resilience Model. Trauma Resource Institute, USA; Save the Children. Duration: 08/23/2022-11/23/2022 інституту травмостійкості США.

Гарною традицією кафедри педагогіки і педагогічної майстерності протягом останніх 8 років стало проведення спочатку Всеукраїнської, а потім Регіональної науково-практичної конференції «Актуальні питання підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій» та видання збірника конференції, де мають можливість протягом багатьох років публікувати результати наукової діяльності як професорсько-викладацький склад, так і здобувачі вищої освіти різних рівнів.

Викладачі кафедри педагогіки і педагогічної майстерності систематично проходять стажування у провідних вітчизняних і зарубіжних закладах вищої освіти:

1. Марецька Ю. І. пройшла стажування у III Міжнародній програмі підвищення кваліфікації керівників закладів освіти і науки а також педагогічних і науково-педагогічних працівників «Нобелівський Курс: Нові Знання, Ідеї, Досвід, Цінності, Компетентності» 3 грудня 2021 – 20 січня 2022 року в обсязі 180 годин або 6 кредитів ECTS.

2. Воровка М. І. пройшла науково-професійне стажування і підвищення кваліфікації за міжнародною програмою «The innovative Methods and Technologis of Teaching: The Newest in the European Educational Practise» (Management in education. Pedagogy) на базі Вищої Школи Лінгвістичної у м. Ченстохова, Республіка Польща. Термін: 2.07.2020-2.10.2020; № КРК 20/10/07; 180 годин.

3. Кожевникова А. В. з 12.06.2021 по 18.07.2021 року пройшла міжнародне стажування у Zustricz Foundation у Польщі обсягом 180 годин (6 кредитів ЄКТС) (м. Краків, реєстраційний номер SZFL-000364 від 28.07.2021 р.)

4. Коробченко А. А. пройшла стажування у III Міжнародній програмі підвищення кваліфікації керівників закладів освіти і науки а також педагогічних і науково-педагогічних працівників «Нобелівський Курс: Нові Знання, Ідеї, Досвід, Цінності, Компетентності» 3 грудня 2021 – 20 січня 2022 року в обсязі 180 годин або 6 кредитів ECTS.

5. Бунчук О. В. пройшла стажування у III Міжнародній програмі підвищення кваліфікації керівників закладів освіти і науки, а також педагогічних і науково-педагогічних працівників «Нобелівський Курс: Нові Знання, Ідеї, Досвід, Цінності, Компетентності» 3 грудня 2021 – 20 січня 2022 року в обсязі 180 годин або 6 кредитів ECTS.

Кафедра педагогіки і педагогічної майстерності пишається своїми випускниками, які протягом останніх років займаються педагогічною та науково-педагогічною діяльністю в закладах освіти різних рівнів, як в Мелітопольському регіоні, так і по всій Україні.

Кафедра соціології та філософії є провідним центром підготовки кваліфікованих фахівців-соціологів та філософів бакалаврського рівня за освітніми програмами «Соціологія», «Філософія. Аналітика суспільних процесів», магістерського рівнів за освітніми програми «Соціологія муніципальної політики», «Філософія. Аналітика соціально-політичних, культурно-освітніх і релігійних процесів», третього (освітньо-наукового) рівня (PhD) «Філософія». Спільно з кафедрою психології розробили інноваційну міждисциплінарну освітньо-наукову програму підготовки магістрів «Соціологія і психологія муніципальної політики» з акцентом на міжнародні організації та управління проєктами

для підготовки фахівців з аналізу актуальних тенденцій розвитку економічної, управлінської, політичної, культурної, соціальної сфер міста та Запорізького регіону.

Кафедра соціології заснована у вересні 2004 р. У зв'язку з реорганізацією структурних підрозділів університету 2022 року кафедра соціології була об'єднана з кафедрою філософії.

Освітній процес на кафедрі забезпечують:

Афанасьева Л.В. – завідувачка кафедри, к.філос.н., доцентка. Сфера наукових інтересів: соціологія молоді та освіти, інтеркультурна комунікація та компетентність, соціокультурний простір міста, партисипативне залучення і дослідження, картування громад, соціальна адаптація та інтеграція в етнокультурному середовищі.

Букресва І.В. – к.філос.н., доцентка. Сфера наукових інтересів: громадянська та політична культура, соціальний капітал міста, сучасні стратегії і практики міжкультурної взаємодії, зміни форм і ролі соціологічної рефлексії понятійно-категоріального апарату соціології, медіа-освіта та інфо-медійна грамотність.

Глебова Н.І. – д.соц.н., професорка. Сфера наукових інтересів: соціологія професійних груп, морська соціологія, дослідження соціальної компетентності, соціальні події і процеси, зв'язки, явища, які відбуваються в етнічно

Кафедра соціології та філософії in action завжди

маркованому соціальному просторі.

Цюрупа М.В. – д. філос.н., професор. Сфера наукових інтересів: воєнна політологія, конфліктологія, гуманітарне право.

Глинська Л.Ф. – к.філос.н., доцентка. Сфера наукових інтересів: міжкультурна взаємодія в поліетнічному середовищі міста, місце релігії та церкви у суспільному житті, національно-етнічні взаємини в соціокультурному середовищі.

Семікін М.О. – к.філос.н., доцент. Сфера наукових інтересів: соціологія культури, кроскультурні аспекти урбаністики, менеджмент у сфері культури, соціологія та психологія у сфері державного управління.

Чичановський І.О. – старший викладач. Сфера наукових інтересів: соціологія маркетингу, філософські аспекти національно-культурного розвитку України та філософія гуманізму воєнного періоду.

Склярів Р.В. – асистент. Сфера наукових інтересів: соціологія девіантної поведінки, соціологія правового конфлікту, соціологія медицини та здоров'я, краєзнавство.

Міткова І. І. – старша лаборантка кафедри соціології та філософії.

Решетнікова О. Ю. – лаборантка кафедри соціології та філософії.

Науково-педагогічні працівники кафедри особливої уваги надають питанням вдосконалення своєї

майстерності, викладаючи інноваційні дисципліни, засновані на передових наукових дослідженнях та практиках, що забезпечують унікальний досвід та розуміння соціальних процесів сучасного суспільства та глобальних викликів. Кафедра тісно співпрацює з роботодавцями та стейкхолдерами, які забезпечують бази проходжень практик здобувачами освітніх програм.

Викладачі кафедри підвищують професійну кваліфікацію, застосовуючи різні формати: інтерактивні семінари та тренінги, коннект студії, воркшопи, опен спейси;

вітчизняні та міжнародні програми стажування Інституту соціології НАН (Київ, Україна), Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів IREX, Британська Рада, Рада Європи, Вища школа міжнародних відносин та суспільної комунікації

Робочі будні

(Хелм, Польща), Університет прикладних наук ISMA (Рига, Латвія), Західно-Фінляндський коледж (Гуйтінен, Фінляндія), Міжнародний університет Шиллера (Париж, Франція), II Міжнародна Зимова школа «Соціальні виміри європейських студій» (проект Кафедра Жана Монне «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій»(SCAES) - 620635- EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR та Центру Досконалість Жана Монне «Європейські Студії соціальних інновацій в освіті» (ESSIE) - 101085552 - ERASMUS-JMO-2022-SOE).

Співпраця Центру соціологічних досліджень з Радою Європи в дії

Науково-педагогічні працівники виступали ініціаторами і брали активну участь в організації та проведенні міжнародних конференцій, науково-практичних семінарів, круглих столів, форумів, об'єднавши не лише науковців, а й широке коло громадськості.

При кафедрі успішно функціонує Центр соціологічних досліджень МДПУ імені Богдана Хмельницького, що забезпечує діяльність у сфері менеджменту якості освітніх послуг в університеті. Наукові співробітники мають багаторічний практичний досвід проведення фундаментальних та прикладних соціологічних досліджень як на місцевому, регіональному, всеукраїнському, так і на міжнародному рівнях; здійснюють науковий супровід у прийнятті управлінських рішень, пов'язаних із питаннями соціально-економічного та культурного розвитку громади; надають інформаційно-просвітницькі та консалтингові послуги.

Співробітники кафедри є членами робочих груп з розробки «Стратегії розвитку міста Мелітополя до 2030 року», «Плану реалізації маркетингової стратегії міста Мелітополя», «Комплексної програми інтеркультурної інтеграції міста Мелітополь на 2021–2023 рр.», членами ініціативної групи проекту Ради Європи «Посилення захисту національних меншин, включаючи ромів та мови меншин в Україні» (2023–2024 рр).

Проектна діяльність кафедри здійснюється на регіональному, всеукраїнському та міжнародному рівнях:

при МДПУ імені Богдана Хмельницького діє Центр трансферу технологій із метою сприяння розвитку інноваційної діяльності в університеті та регіоні, створенню умов ефективної взаємодії університету з промисловістю, бізнесом, ЗМІ та громадськістю; трансферу прогресивних, інноваційних розробок і технологій на регіональний, всеукраїнський та міжнародний ринки через мережу університетів-

партнерів: Королівський технологічний університет (м. Стокгольм, Швеція), Otto-von-Guericke Universität Magdeburg (м. Магдебург, Німеччина), Університет Аліканте (м. Аліканте, Іспанія), World University Service Austrian Committee, Austria (Всесвітній університет сервісу, Австрія) згідно з офіційними листами підтримки;

«План міжкультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015–2020 рр.»;

«Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», що реалізується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів IREX за підтримки посольств Великої Британії та США, у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією Української преси (2020 р.);

«Соціологічні маркери інтеркультурного картування Мелітополя» (2020 р.);

«Дорожня карта підвищення індексу благополуччя молоді Мелітополя» (2021 р.);

Комплексна програма інтеркультурної взаємодії міста Мелітополя на 2021-2023 рр., затверджено розпорядженням міського голови від 24.02.2021 №73-р. Мелітополь, 2021;

«Концепція розвитку спортивної інфраструктури Запорізької області у 2020-2024 роках» (Запоріжжя. 2020 р.);

«Вітальна політика Вінницької міської територіальної громади»;

проекти Ради Європи «Впровадження та залучення культурного різноманіття на міжнародному рівні» (2020 р.); «Боротьба з чутками» (2021 р.); «Етнічні спільноти і спільність: запорука громадської активності та довіри» (2022 р.)

При кафедрі соціології та філософії активно функціонує студентський науковий гурток «Соціологос», здобувачі якого є переможцями регіональних та всеукраїнських

Завжди з містом, завжди

конкурсів і учасниками реалізації проектної діяльності як на місцевому, так і на міжнародному рівнях.

Кафедра ініціює та координує проведення загальноуніверситетських, міських та регіональних соціальних акцій, флешмобів, круглих столів, конференцій, спрямованих на реалізацію загальнодержавної політики в галузі національно-патріотичного виховання, що мають на меті реалізацію молодіжних ініціатив, розвитку громадського молодіжного руху та формування високоосвіченого, високоморального, патріотично налаштованого молодого покоління.

Засновником економічної освіти в університеті був к.е.н., професор Дергаль А.В. Значний внесок у її становлення та розвиток зробили: к.е.н., доцент Круть О.К., к.т.н., професор Хорошилова Т.І., к.е.н., доцент Дядечко С.Ю., к.е.н., доцент Адаменко В.К.

У 2017 р. у складі факультету інформатики, математики та економіки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького шляхом об'єднання колективів науково-педагогічних працівників, які розвивали економічні та управлінські напрями підготовки, спеціальності та відповідні наукові школи, засновано кафедру економіки, управління та адміністрування.

Напочатку 2019–2020 н.р. кафедру управління та адміністрування було виділено в окремий структурний підрозділ. У 2020 році завідувачем кафедри управління та адміністрування став к.т.н., доцент Павленко О.М.

З 2023 р. кафедру очолює к.е.н., доцент Захарова Н.Ю.

Н.Ю. Захарова - завідувачка кафедри управління та адміністрування, доцент

Освітній процес і наукову роботу на кафедрі управління та адміністрування нині забезпечують: д.е.н., професор Чижова В.І.; к.т.н., доцент, перший проректор МДПУ імені Богдана Хмельницького Павленко О.М.; к.е.н., доцент Захарова Н.Ю.; к.е.н., доцент Намлієва Н.В., к.е.н., ст. викладач Осипенко С.О., ст. викладач Щєблїкіна З.В.

Кафедра здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент». Підготовка відбувається за такими освітніми програмами:

- ОП «Менеджмент підприємств та організацій» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» (гарант – Захарова Н.Ю., к.е.н., доцент кафедри управління та адміністрування), яка дозволяє опанувати комплекс професійних навичок, засвоїти нові форми і методи управління та сформуванню ефективного й результативного менеджера, без якого неможлива діяльність будь-

Доцент Павленко О.М.

якого підприємства чи організації;

- ОП «Менеджмент підприємств та організацій» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» (гарант Чижова В.І., д.е.н., професор кафедри управління та адміністрування), яка стосується підготовки менеджерів і керівників підприємств та організацій найвищого рівня;

- ОП «Управління навчальними закладами» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» (гарант – Павленко О.М., к.т.н., доцент, перший проректор МДПУ імені Богдана Хмельницького) є вкрай актуальною, оскільки в умовах реформування національної системи освіти керівник, який володіє новими підходами до управління, стає ключовою фігурою процесу перетворень, що відбуваються в галузі, та передбачає підготовку директорів дошкільних виховних закладів, шкіл, гімназій, професійних навчальних закладів.

Практична підготовка здобувачів спеціальності «Менеджмент»

к.е.н., доцент, заступниця голови Мелітопольської районної державної адміністрації Запорізької області Когут І.А.; директор Запорізького представництва ТОВ «Компанія АгроНова», м. Кропивницький Осипенко О.М.; менеджер по роботі з регіональними клієнтами ТОВ «Нова пошта» Бесараб І.В.; директорка ліцею № 16 Мелітопольської міської ради Запорізької області Савченко Н.М.; директорка Чкаловського НВК Олександрівської сільської ради Запорізької області Кузьмінська І.Л.

Регулярно відбуваються зустрічі зі стейкхолдерами з метою оновлення освітніх програм, а також ознайомлення здобувачів із вимогами ринку праці до основних навичок і вмінь, якими повинен володіти майбутній фахівець.

Задля набуття студентами практичних навичок, якими потрібно володіти для досягнення успіху у професійній діяльності, а також профільної підготовки до майбутньої професійної діяльності, у навчальних планах спеціальностей передбачено проходження студентами різних видів практик на підприємствах різної функціональної направленості залежно від обраної спеціалізації.

У межах міжвузівської співпраці Запорізького національного університету та Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького періодично відбуваються гостьові лекції на актуальну тематику, у яких беруть участь як викладачі, так і здобувачі вищої освіти обох навчальних закладів.

Наукова робота кафедри здійснюється за темою «Застосування інформаційних технологій в управлінні та розробці оцінки ефективності діяльності підприємств та органів місцевого самоврядування».

У межах наукової роботи колектив кафедри управління та адміністрування тісно співпрацює із Запорізьким національним університетом. Так, у 2021–2022 н.р., 2022–2023 н.р. колектив кафедри управління та адміністрування став:

1. Співорганізатором Міжнародної науково-практичної конференції «Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях».
2. Співорганізатором Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих вчених «Сталий розвиток економіки на засадах ресурсоефективності».
3. Співорганізатором Міжнародного круглого столу «Інтеграція освіти, науки і бізнесу» задля обміну ідеями, реалізації бізнес-можливостей та створення спільних проєктів у сферах технологічного трансферу й інновацій.

Наукова робота кафедри управління та адміністрування

Кафедра управління та адміністрування є організатором Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні технології управління соціально-економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення», яка проводиться другий рік поспіль. За її результатами видається збірник матеріалів конференції, у якому представлені основні здобутки її учасників.

Викладачі кафедри беруть активну участь у всеукраїнських, міжнародних конференціях, семінарах, вебінарах, мають публікації як у вітчизняних фахових виданнях, так і у провідних зарубіжних журналах, внесених до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science).

Неодноразово викладачі кафедри були включені до складу журі, апеляційної комісії Всеукраїнського конкурсу наукових студентських робіт з галузей знань і спеціальностей, II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН.

Павленко О.М. є членом спеціалізованої вченої ради К 18.053.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.01.01 «Прикладна геометрія, інженерна графіка», членом оргкомітету Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми геометричного моделювання».

На кафедрі функціонує студентський науковий гурток «Management magic» – це творчий колектив студентів, об'єднаних з метою якісної підготовки фахівців вищої кваліфікації, формування у них первинних систематизованих навичок науково-дослідної роботи та вмінь застосовувати в практичній діяльності досягнення науково-технічного прогресу.

У межах наукової роботи гуртка під керівництвом к.т.н., доц. Павленка О.М. здобувачем магістратури Задніпренко М.А. була здійснена інноваційна розробка (стартап продукту) Camtouch та розроблені напрями її використання в освітньому процесі. Цей пристрій дозволяє

Інноваційна розробка Camtouch

Робота із здобувачами спеціальності «Менеджмент»

зробити з будь-якого екрану (телевізор, екран для проектора, монітор) сенсорний. На сьогодні вже понад 600 класів використовують Camtouch (Велика частина в Україні, а також користувачі в Японії, Великобританії, США і ще 5 країнах). Здобувачі освіти за спеціальністю «Менеджмент» неодноразово посідали призові місця у наукових конкурсах та отримували подяки за активну наукову та громадську діяльність.

Виховна робота кафедри забезпечує актуалізацію теоретичних знань здобувачів, спрямовує їх у практичну площину, звертає увагу молоді на найгостріші соціальні проблеми сьогодення, формує їх соціальну зрілість. Найперше вона спрямована на набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин, формування в молоді, незалежно від національної приналежності, рис громадянина України, духовності, художньо-естетичної, правової, екологічної, валеологічної, гендерної культури. У її межах проводяться міні-лекції, відбуваються заходи з патріотичного виховання, екскурсії, круглі столи, зустрічі з відомими людьми, реалізується участь у благодійних проектах тощо.

Навчальна, науково-дослідна та виховна робота кафедри управління та адміністрування спрямовані на забезпечення майбутніх фахівців спеціальності потенціалом новітніх економічних, організаційних, управлінських технологій для широкого вибору конкретних напрямків практичної діяльності за фахом, на розвиток умінь самостійно та кваліфіковано вирішувати комплекс завдань відповідно до їх функціональних обов'язків.

Вчена рада МДПУ імені Богдана Хмельницького є колегіальним органом управління університету і створюється для загального керівництва діяльністю університету з питань освітньої, науково-інноваційної та управлінської роботи.

В умовах воєнного стану Вчена рада Університету продовжила активно працювати. В 2022-2023 навчальному році Вченою радою була розглянута низка важливих питань та прийняті рішення, що регламентують якісну роботу всіх структурних підрозділів університету.

Засідання Вченої ради Університету

У 2022-2023 н.р. вчені звання професора присвоєні: Воровці Володимир Петровичу – кафедра екології, загальної біології та раціонального природокористування, протокол № 11 від 25.01.2022 р.; Ковальовій Ользі Вікторівні – кафедра психології, протокол № 11 від 25.01.2022 р.; Воровці Маргариті Іванівні – кафедра педагогіки і педагогічної майстерності, протокол № 3 від 27.09.2022 р.

Вчені звання доцента присвоєні: Проценку Андрію Анатолійовичу – кафедра теорії та методики фізичного виховання і спортивних дисциплін, протокол № 11 від 25.01.2022 р.; Жейновій Світлані Сергіївні – кафедра дошкільної освіти і соціальної роботи, протокол № 12 від 15.02.2022 р.; Брену Олександрю Геннадійовичу – кафедра ботаніки і садово-паркового господарства, протокол № 3 від 27.09.2022 р.; Кожевниковій Аллі Власівні – кафедра педагогіки і педагогічної майстерності, протокол № 5 від 29.11.2022 р.; Чорній Альоні Віталіївні – кафедра інформатики і кібернетики, протокол

№ 5 від 29.11.2022 р.; Єгоровій Юлії Миколаївні – кафедра української і зарубіжної літератури, протокол № 5 від 29.11.2022 р.

Головою Вченої ради університету з лютого 2017 року по 25.09.2023 року був д.біол.н., професор А.М. Солоненко. Секретар Вченої ради університету – к.пед.н., доцент М.В. Білецька. До складу Вченої ради входили науково-педагогічні працівники, виборні представники та представники з числа здобувачів вищої освіти (35 осіб):

1. **Солоненко Анатолій Миколайович** – д.біол.н., професор кафедри ботаніки і садово-паркового господарства, голова Вченої ради.
2. **Білецька Марина Валентинівна** – к.пед.н., доцент, завідувач кафедри інструментального виконавства та музичного мистецтва естради, секретар Вченої ради.
3. **Фалько Наталя Миколаївна** – в.о. ректора, к.психол.н., доцент, завідувач кафедри психології.
4. **Павленко Олександр Михайлович** – к.техн.н., доцент, перший проректор.
5. **Коноваленко Тетяна Василівна** – к.пед.н., доцент, проректор з наукової роботи.
6. **Арабаджи Олена Семенівна** – к.геогр.н., доцент, проректор із заочної форми навчання.
7. **Гузь Наталія Василівна** – к.псих.н., доцент, директор навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти.
8. **Подорожний Сергій Миколайович** – к.б.н., доцент, декан хіміко-біологічного факультету.
9. **Полякова Лариса Іванівна** – к.істор.н., доцент, декан природничо-географічного факультету.
10. **Муртазієв Ернест Гафарович** – к.пед.н., доцент, декан факультету інформатики, математики та економіки, куратор з організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю.
11. **Сіроштан Тетяна Василівна** – к.філол. наук, доцент, декан філологічного факультету.
12. **Дюжикова Тетяна Миколаївна** – к.пед.н., доцент, завідувач кафедри хімії та хімічної освіти, голова Первинної профспілкової організації.
13. **Сегеда Наталя Анатоліївна** – д.пед.н., професор, завідувач кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії, голова постійної комісії Вченої ради із забезпечення якості освіти в університеті.
14. **Дубяга Світлана Миколаївна** – к.пед.н., доцент, завідувач кафедри початкової і спеціальної освіти, заступник відповідального секретаря приймальної комісії.
15. **Ляпунова Валентина Анатоліївна** – д.пед.н., професор, завідувач кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи.
16. **Акулова Надія Юріївна** – к.філол.н., доцент, завідувач кафедри української і зарубіжної літератури.
17. **Афанасьєва Людмила Василівна** – к.філос.н., доцент, завідувач кафедри

- соціології та філософії, керівник практик університету.
18. **Спирінцев Дмитро Васильович** – к.техн.н., доцент, завідувач кафедри математики і фізики, голова комісії вченої ради університету з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату в освітній діяльності університету.
 19. **Гончарова Ольга Анатоліївна** – к.пед.н., доцент кафедри методики викладання германських мов, голова комісії вченої ради університету, начальник відділу міжнародних зв'язків.
 20. **Котенко Оксана Володимирівна** – к.філол.н., доцент кафедри української мови, начальник навчального відділу.
 21. **Максимов Олександр Сергійович** – д.пед.н., професор кафедри хімії та хімічної освіти.
 22. **Бельчев Павло Васильович** – к.пед.н., доцент кафедри математики і фізики.
 23. **Гапотій Віктор Дмитрович** – к.юр.н., доцент кафедри права.
 24. **Левада Ольга Михайлівна** – к.геогр.н., доцент кафедри географії та туризму.
 25. **Христова Тетяна Євгенівна** – д.б.н., професор кафедри теорії та методики фізичного виховання і спортивних дисциплін.
 26. **Глебова Наталя Іванівна** – д.соціол.н., професор кафедри соціології та філософії, керівник центру по роботі з гарантантами освітніх програм.
 27. **Шевченко Юлія Михайлівна** – д.пед.н., професор кафедри початкової і спеціальної освіти, відповідальний секретар приймальної комісії.
 28. **Гудзь Віктор Васильович** – д.істор.н., професор кафедри історії та археології.
 29. **Жуков Олександр Вікторович** – д.б.н., професор, завідувач кафедри ботаніки і садово-паркового господарства.
 30. **Моложон Ірина Володимирівна** – начальник відділу з організаційно-виховної роботи та професійної орієнтації молоді.
 31. **Радіонова Ірина Анатоліївна** – директор бібліотеки.
 32. **Розумейко Людмила Сергіївна** – головний бухгалтер.
 33. **Кирієнко Олександр Геннадійович** – старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання і спортивних дисциплін, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, голова ради молодих вчених університету.
 34. **Сухомлінова Анастасія Сергіївна** – здобувачка вищої освіти Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти, голова студентської ради університету.
 35. **Устюгова Яна Едуардівна** – здобувачка вищої освіти хіміко-біологічного факультету, спеціальність 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

У складі Вченої ради працювали три комісії:

1. Постійна комісія Вченої ради університету з розвитку іншомовної освіти (голова комісії – О.А.Гончарова, к.пед.н., доцент кафедри методики викладання

- германських мов).
2. Постійна комісія Вченої ради університету з експертизи якості освітніх програм спеціальностей (голова комісії – Н.А. Сегеда, д.пед.н., професор, завідувач кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії).
3. Постійна комісія Вченої ради з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату в освітній діяльності університету (голова комісії – Д.В. Спирінцев, к.техн.н., доцент, завідувач кафедри математики і фізики).

Комісії працювали за заздалегідь складеним та затвердженим планом. До складу комісій входили представники різних факультетів та інституту університету. У своїй роботі члени постійних комісій та члени Вченої ради керувались Конституцією України, чинними Законами України, іншими нормативно-правовими актами, Статутом університету, наказами та розпорядженнями ректора.

Відповідно до Наказу №48/01-05 від 31 серпня 2023 року, у зв'язку із закінченням 5-річного терміну роботи повноваження чинного складу Вченої ради університету припинено з 25.09.2023 року.

На підставі рішень Конференції трудового колективу (протокол №1 від 21 вересня 2023 р.), Студентської конференції Університету (протокол № 4 від 15 вересня 2023 р.), Конференції Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених від (протокол №1 від 12 вересня 2023 р.) затверджено новий склад Вченої ради:

- Фалько Наталя Миколаївна – ректор, канд.психол.наук, доцент.
1. **Глебова Наталя Іванівна** – д-р соціол.наук, професор, перший проректор.
 2. **Коноваленко Тетяна Василівна** – канд.пед.наук, доцент, проректор з наукової, інноваційної роботи та міжнародного співробітництва.
 3. **Арабаджи Олена Семенівна** – канд.геогр.наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи, зовнішніх зв'язків і стратегічного розвитку Університету.
 4. **Білецька Марина Валентинівна** – канд.пед.наук, доцент кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії, секретар Вченої ради університету.
 5. **Гузь Наталія Василівна** – канд.психол.наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти.
 6. **Подорожний Сергій Миколайович** – канд.біолог.наук, доцент, декан хіміко-біологічного факультету.
 7. **Полякова Лариса Іванівна** – канд.істор.наук, доцент, декан природничо-географічного факультету.
 8. **Муртазієв Ернест Гафарович** – канд.пед.наук, доцент, декан факультету інформатики, математики та економіки, куратор з організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю.
 9. **Сіроштан Тетяна Василівна** – канд.філол.наук, доцент, декан філологічного факультету.
 10. **Дюжикова Тетяна Миколаївна** – канд.пед.наук, доцент, завідувач кафедри хімії та хімічної освіти, голова Первинної профспілкової організації університету.

11. **Афанасьєва Людмила Василівна** – канд.филосф.наук, доцент, завідувач кафедри соціології та філософії, керівник не педагогічної практики університету, директор центру соціологічних досліджень.
12. **Бунчук Оксана Володимирівна** – канд.пед.наук, доцент кафедри педагогіки і педагогічної майстерності, голова науково-методичної ради університету.
13. **Гапєєва Ірина Миколаївна** – канд.філол.наук, доцент кафедри української мови, керівник Центру сприяння розвитку та функціонуванню української мови.
14. **Гончарова Ольга Анатоліївна** – канд.пед.наук, доцент кафедри методики викладання германських мов, голова комісії вченої ради університету з розвитку іншомовної освіти, начальник відділу міжнародних зв'язків та проєктної діяльності.
15. **Дубяга Світлана Миколаївна** – канд.пед.наук, доцент, завідувач кафедри початкової і спеціальної освіти, відповідальний секретар приймальної комісії університету.
16. **Жуков Олександр Вікторович** – д-р біолог.наук, професор, завідувач кафедри ботаніки і садово-паркового господарства.
17. **Кириєнко Олександр Геннадійович** – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, голова ради молодих вчених університету.
18. **Котенко Оксана Володимирівна** – канд.філол.наук, доцент кафедри української мови, начальник навчального відділу.
19. **Ляпунова Валентина Анатоліївна** – д-р пед.наук, професор кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи.
20. **Павленко Олександр Михайлович** – канд.техніч.наук, доцент кафедри управління та адміністрування, начальник центру ІТ і цифрової трансформації.
21. **Предместніков Олег Гарійович** – д-р юр.наук, професор, завідувач кафедри право.
22. **Прокоф'єва Олеся Олексіївна** – канд.пед.наук, доцент, завідувач кафедри психології, керівник центру експертизи та моніторингу якості освітнього процесу.
23. **Проценко Андрій Анатолійович** – канд.пед.наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту, куратор з національно-патріотичного виховання студентської молоді.
24. **Радіонова Ірина Анатоліївна** – директор бібліотеки.
25. **Розумейко Людмила Сергіївна** – головний бухгалтер.
26. **Розумейко Назар Олександрович** – здобувач другого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти факультету інформатики, математики та економіки, спеціальність 015.39 Професійна освіта (цифрові технології).
27. **Сегеда Наталя Анатоліївна** – д-р пед.наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії, голова комісії Вченої ради із забезпечення якості освіти в університеті.

28. **Ситник Олександр Миколайович** – д-р істор.наук, професор кафедри історії та археології.
29. **Солоненко Анатолій Миколайович** – д-р біол.наук, професор кафедри ботаніки і садово-паркового господарства.
30. **Спірінцев Дмитро Васильович** – канд.тех.наук, доцент, завідувач кафедри математики і фізики, голова комісії з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату в освітній діяльності Університету.
31. **Сухомлінова Анастасія Сергіївна** – здобувачка другого (освітньо-професійного) рівня вищої освіти Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти, голова студентської ради університету.
32. **Устюгова Яна Едуардівна** – здобувачка першого (освітньо-професійного) рівня вищої освіти хіміко-біологічного факультету, спеціальність 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).
33. **Христова Тетяна Євгенівна** – д-р біолог.наук, професор кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту.
34. **Чорна Альона Віталіївна** – канд.пед.наук, доцент кафедри інформатики і кібернетики, директор центру освітніх дистанційних технологій.
35. **Шевченко Юлія Михайлівна** – д-р пед.наук, професор кафедри початкової і спеціальної освіти, відповідальна за акредитацію та ліцензування спеціальностей в університеті.

Упродовж 100-річної історії наукова діяльність суттєво трансформувалася в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. Різноманітні напрями наукової діяльності не тільки створюють позитивний імідж нашого університету, але й сприяють тому, що університетська спільнота робить важливий внесок у розвиток національної та світової науки. Наукова діяльність в МДПУ імені Богдана Хмельницького є невіддільним складником освітньої діяльності та провадиться у таких напрямках: державна атестація університету в частині провадження наукової (науково-технічної) діяльності; наукова діяльність кафедр, центрів і лабораторій; виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету; видання наукових журналів вільного доступу; публікаційна активність співробітників у національних і міжнародних виданнях, а також у тих, що індексуються світовими наукометричними базами даних (Scopus, Web of Science); участь університету у міжнародних та всеукраїнських рейтингах; організація і проведення конференції, семінари та інші наукові заходи різного рівня; діяльність Центру трансферу технологій; підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів; діяльність Ради молодих вчених та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету.

Візит до Університету Латвії

Одним із основних пріоритетних напрямів наукової діяльності МДПУ імені Богдана Хмельницького є виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень з найважливіших проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного й людського потенціалу, необхідного для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави; дослідження проблем раціонального природокористування, інформаційних і комунікаційних технологій, наук про життя, актуальних проблем педагогіки, психології та соціології; інтеграція з європейським науково-освітнім простором; соціально-психологічна реабілітація військовослужбовців із місць військових конфліктів, сімей поранених і загиблих; підтримка обдарованої молоді й формування в дітей сучасного світогляду, моральної та громадянської позиції.

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України «Про результати державної атестації закладів вищої освіти в

частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності» від 25 березня 2021 № 372 Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького було атестовано за двома науковими напрямами «Біологія та охорона здоров'я» (кваліфікаційна група Б) та «Суспільні науки» (кваліфікаційна група В).

Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність в університеті здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів спеціального фонду, що формується на основі виконання науково-дослідницьких розробок на замовлення наукових і виробничих установ, фірм і міжнародних організацій.

Позитивному іміджу університету та його визнанню у національній і міжнародній науковій спільноті сприяють багаторічний досвід, потужний потенціал і пріоритетність досліджень, що виконуються у межах роботи наукових шкіл з проблем аксіологізації сучасних культурно-освітніх трансформацій; орнітології, управління природними територіями, вивчення біорізноманіття та проведення моніторингових досліджень наземних і водних екосистем на території України; альгології та екології водоростей водних наземних екосистем; педагогічної антропології та визначення підходів до антропологізації університетської освіти й науки і культурного зростання особистості; математичного моделювання соціальних процесів; професійної підготовки програмістів і вчителів інформатики у закладах вищої освіти, створення адаптивної системи для індивідуалізації та персоналізації професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах змішаного навчання; теоретико-методологічних засад тьюторської діяльності; прикладної геометрії, вироблення й розвитку теоретичних засад прикладної геометрії та розширення її операційних можливостей, створення сучасних технологій на основі конструктивно-геометричного інтерпретування задач і моделей інженерних, математичних та інформаційно-технологічних наук.

З 2011 по 2021 рр. в університеті функціонувала спеціалізована вчена рада К 18.053.01 із правом прийняття до розгляду й проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальностями 13.00.01 – «Загальна педагогіка та історія педагогіки» та 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти».

Візит Т.В. Коноваленко до м. Нью-Йорк в рамках проекту "Professional Development for Instructors of Pre-Service Teachers"

З 2015 по 2021 рр. в університеті працювала спеціалізована вчена рада К 18.053.02 із правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.01.01 – «Прикладна геометрія, інженерна графіка».

Важливо підкреслити, що університету вдалося в надскладних умовах зберегти кадровий потенціал і продовжити роботу щодо атестації наукових і науково-педагогічних кадрів. Наказом МОН України №894 від 10.10.2022 року було створено спеціалізовану вчену раду Д.18.053.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за

Участь у навчанні за програмою EU Study Days

спеціальностями 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки», 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти».

В Університеті успішно діють оснащені сучасним інтерактивним обладнанням різноманітні центри, лабораторії, спеціалізовані кабінети, які забезпечують досягнення визначених освітніми програмами цілей та програмних результатів; здійснюють науково-методичну, культурно-просвітницьку та організаційно-виховну діяльність; працюють над розширенням міжнародних зв'язків Університету; забезпечують та підвищують ефективність професійно-особистісного вдосконалення всіх учасників освітнього процесу; розробляють і впроваджують у освітній процес інноваційні технології, форми та методи роботи тощо. Серед них:

- Освітньо-науковий центр соціокультурного розвитку особистості дитини;
- Психологічний центр;
- Центр неперервного професійного розвитку освітян;

- Центр корекційно-розвивальних технологій для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку;
- Центр тьюторської майстерності;
- Центр ІТ та цифрової трансформації;
- Центр освітніх дистанційних технологій;
- Центр трансферу технологій;
- Центр соціологічних досліджень;
- Центр недискримінаційної освіти;
- Центр болгаристики;
- Юридична клініка;
- Науковий парк «Melitopol travel university»;
- Науково-методичний центр дослідження нематеріальної культурної спадщини народів Приазов'я;
- Науково-методичний центр «Lingua»;
- Центр вивчення іноземних мов;
- Центр сприяння розвитку та функціонуванню української мови;
- Центр здоров'я;
- Лабораторія психофізіологічних досліджень;
- Лабораторія психології здоров'я;
- Педагогічна лабораторія початкової школи;
- STEAM лабораторія;
- Лабораторія готельно-ресторанної справи;
- Лабораторія історії дослідження Південної України;
- Лабораторія комплексного краєзнавства;
- Лабораторія аналітичного контролю та молекулярно-генетичних досліджень;
- Лабораторія неорганічного синтезу;

*Участь в Erasmus+ проекті КА 2 СВНЕ 101083077
“Universities-Communities_ strengthening cooperation”*

Організація обласного етапу Міжнародного мовного конкурсу імені Петра Яцика

спільноти проведено понад 199 конференцій, з яких 55 – міжнародні.

Важливою формою популяризації результатів наукової діяльності також є публікація науково-педагогічними працівниками та здобувачами університету праць. Так, за останні 5 років було опубліковано 2500 праць наукового й навчально-методичного характеру, серед яких – 74 монографії, 222 навчальні посібники, 293 статті у виданнях, що індексуються світовими наукометричними базами даних Scopus і Web of Science.

Молоді й досвідчені вчені МДПУ імені Богдана Хмельницького мають змогу публікуватися на сторінках низки власних наукових видань, зокрема таких, як «Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка» (фахове видання категорії Б), «Сучасні проблеми моделювання» (фахове видання категорії Б), «Versus», «Збірник праць Азово-Чорноморської орнітологічної станції «Бранта», «Humanitarian

Лабораторія біохімічних досліджень;

– Лабораторія альгоекологічних досліджень наземних і водних екосистем.

Результативність активної наукової діяльності, здійснення наукових досліджень університетська спільнота має змогу популяризувати на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях, симпозиумах, форумах, стажуваннях та під час участі в інших різноманітних формах обміну і професійного розвитку. Упродовж останніх п'яти років в МДПУ імені Богдана Хмельницького для наукової

Проведення воркшопу «Європейські цінності різноманіття в розвитку спільнот» в рамках проєкту Центр досконалості Жана Монне «Європейські Студії соціальних інновацій в освіті»

paradigm», «Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology», а також у виданнях з матеріалами конференцій та інших збірниках, що висвітлюють результативність проведених заходів.

Науково-технічні та освітньо-методичні розробки науково-педагогічного колективу університету у 2022 і 2023 рр. були презентовані на XIII Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти-2022». За результатами конкурсного відбору університет нагороджений Дипломом ГРАН-ПРІ «Лідер міжнародної діяльності» та Золотою медаллю у номінації «Сучасний заклад освіти – територія збереження та зміцнення здоров'я». Відзнака вкотре підтвердила статус МДПУ імені Богдана Хмельницького як лідера з упровадження інноваційних психологічних, педагогічних та інклюзивних технологій, створення сучасного цифрового освітнього середовища, розвитку різних напрямів міжнародної співпраці.

Важливою формою організації науково-дослідної роботи студентів є наукові гуртки, які очолюють провідні вчені кафедр університету. Також студенти й аспіранти долучаються до виконання наукових досліджень, що проводяться кафедрами та науковими підрозділами університету за госпдоговірними й бюджетними темами.

Студенти університету беруть активну участь у міжнародних олімпіадах, конференціях, форумах тощо, де гідно презентують свої наукові досягнення, зокрема є переможцями II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади та II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук.

Упродовж останніх п'яти років студенти посіли 71 призове місце у Всеукраїнських

Участь у Всеукраїнському молодіжному форумі «Державотворець - молодь на варті змін»

студентських олімпіадах і Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт.

До початку війни МДПУ імені Богдана Хмельницького був базовим для проведення тематичних олімпіад і конкурсів, зокрема II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із природничих, технічних і гуманітарних наук (галузь «Географічні науки», галузь «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті») та II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальностей «Музичне мистецтво» та «Біологія».

В університеті функціонує Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених. Його діяльність сприяє виявленню наукового потенціалу серед молодих науковців, налагодженню механізмів обміну інформацією про заходи для студентів і молодих учених, що проводяться у межах наукового простору України та за кордоном. Провідним напрямом роботи Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених є наукова діяльність та різноманітні молодіжні ініціативи.

З 2017 р. в МДПУ імені Богдана Хмельницького діє Рада молодих учених, яка допомагає молодим науковцям реалізувати, а за необхідності й захистити їхні права та інтереси, забезпечує їхню активну участь у проведенні наукових досліджень. Основними завданнями Ради молодих учених є:

- сприяти встановленню тісних зв'язків між старшим і молодшим поколіннями науковців, забезпечуючи тим самим спадкоємність у науковій діяльності;
- стимулювати професійну діяльність молодих учених, сприяти підвищенню їхнього професійного рівня й реалізації творчої та професійної активності;
- сприяти залученню молодих учених до участі в конкурсах наукових робіт, формуванню колективів молодих учених для виконання перспективних наукових проєктів;
- підтримувати молодих учених у проведенні ними наукових, інноваційних та освітніх заходів;
- сприяти розвитку й удосконаленню наукової діяльності університету та його

Участь у тренінгу для сімейних консультантів та лідерів батьків раннього віку в межах проєкту «Підтримка раннього розвитку дітей-біженців з України», Румунія

інтеграції зі світовим і європейським дослідницьким простором: інформувати молодих учених університету про наукові дослідження та заходи, здійснювати пошук грантів, проєктів, програм обміну, стажувань, а також поширювати інформацію про них серед молодих учених університету для стимулювання наукових досліджень.

Сьогодні в університеті домінують інноваційні педагогічні технології, сформована система професійного розвитку студентської молоді, демократичне самоуправління, гнучка організація освітнього процесу. За успіхи в науково-дослідній роботі студенти щорічно заохочуються стипендіями Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради, Запорізької обласної державної адміністрації, Запорізької обласної ради, академічні стипендії державних діячів першого українського уряду.

Важливим напрямом наукової діяльності студентів, аспірантів та молодих вчених є участь у проєктах, програмах обміну, стажуваннях і здобуття грантів. Зокрема, упродовж останніх років університетська молодь долучилася до Міжнародного науково-практичного форуму «Art online Bridge» (Україна, Словаччина, Німеччина, 12 квітня 2023 р.); проєкту «Підтримка раннього розвитку дітей-біженців у надзвичайній ситуації» (ECDUR), який реалізується Дитячим фондом ООН (ЮНСЕФ) та Європейською асоціацією постачальників послуг для людей з інвалідністю (EASPD) з національним координатором «Fundacij Imago» Польща та «FONSS» Румунія (2022-2023 рр.); «EU Study Days in Ukraine»; «Ніч молодіжної науки – 2023 в умовах війни» від Ради молодих вчених при МОН України; Магістральної (не)конференції «EdCamp. Об'єднані та непереможні» (м. Запоріжжя, 4 червня 2023 р.); курсу «Перша психологічна допомога», організованого в рамках проєкту USAID «Економічна підтримка України»; міжнародної конференції «Забезпечення впровадження реформ у сфері протидії дискримінації в Україні відповідно до європейських стандартів», організованої в межах двох проєктів Європейського Союзу та Ради Європи «Боротьба з мовою ворожнечі в Україні» і «Підтримка реформи законодавчої бази щодо національних меншин та стійкості національних меншин і ромів в Україні»; Всеукраїнського молодіжного форуму «Державотворець. Молодь на варті змін»; Всеукраїнської молодіжної волонтерської коннект-студії «Молодь творить Перемогу: досвід здобувачів МДПУ»; Форуму з питань законодавчого забезпечення навчання та освіти дорослих в Україні; курсі «English for Science, Technology,

інтеграції зі світовим і європейським дослідницьким простором: інформувати молодих учених університету про наукові дослідження та заходи, здійснювати пошук грантів, проєктів, програм обміну, стажувань, а також поширювати інформацію про них серед молодих учених університету для стимулювання наукових досліджень.

Участь у проєкті «Professional Development for Instructors of Pre-Service Teachers»

Engineering, and Mathematics (STEM) MOOC 2023» від Університету Пенсильванії спільно з Державним Департаментом США; курси «Extinctions: Past, Present, & Future» від Університету Еморі (м. Атланта, США, 2023 р.); II Міжнародній Зимовій школі «Social dimensions of European Studies» (16-28 січня 2023); масштабному міжнародному заході Perspektywy Women in Tech Summit 2023 (м. Варшава, Польща); тренінгу «Інституціоналізація та інтернаціоналізація співпраці та партнерства у професійній підготовці майбутніх педагогів» в Університеті Констанца (Німеччина, 25-26 квітня 2023 р.) в рамках Еразмус+ проекту PAGOSTE «Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні» та багатьох інших заходів.

Участь у конференції «Innovating Education_ взаємодія держави та IT-бізнесу»

МДПУ імені Богдана Хмельницького постійно бере участь у різновекторних міжнародних наукових і науково-освітніх проєктах. Вагомими є результати проєкту міжнародного рівня «Нарощування можливостей для системи спостережень і оцінки водозбору Чорного моря для підтримки сталого розвитку «ENVIROGRIDS» секції «Навколишнє середовище і клімат» («Building Capacity for a Black Sea Catchment Observation and Assessment System Supporting Sustainable Development») Сьомої Рамкової Програми (FP7) Європейської комісії.

Університет був одним із учасників програми Темпус IV «Розробка регіональних міждисциплінарних правових студій з питань енергетики та навколишнього середовища» (516911-TEMPUS-1-2011-1-DETEMPUS-JPCR Development of Regional Interdisciplinary Post-Graduate Energy and Environmental Law Studies), яка спрямована на підтримку процесів модернізації вищої освіти в країнах-партнерах

зі Східної Європи, Центральної Азії, Західних Балкан і Середземномор'я.

Ініціативні викладачі університету увійшли до складу робочої групи зі створення міської моделі міжкультурної інтеграції «Інтеркультурна стратегія міста Мелітополя» в рамках міжнародної програми Ради Європи «Інтеркультурні міста» та активно долучаються до проєктних заходів упродовж 2015-2023 рр. Плідна співпраця МДПУ імені Богдана Хмельницького з Інститутом ЮНЕСКО з освіти впродовж життя (м. Гамбург, Німеччина) сприяла тому, що в 2016 р. Мелітополь став першим на пострадянському просторі містом-членом Глобальної мережі ЮНЕСКО міст, що навчаються (GNLC).

У 2022 р. МДПУ імені Богдана Хмельницького виграв перший грант на реалізацію модуля Жана Монне - 101083321 “Strengthening the EU common values through the policy of multilingualism in the education and training of future teachers”, став повноправним учасником консорціумів для реалізації проєктів програми Європейського Союзу Erasmus+ 101083203 “Bringing Opportunities and Organizational Success To Small Local Universities in Ukraine”, 101082858 “MOOC-based micro-credentials for teacher professional development”, 101083077 “Universities-Communities: strengthening cooperation” й асоційованим партнером проєкту 101085552 “EU Studies of Social Innovations in Education”. У 2023 р. університет долучився до ще одного консорціума для реалізації проєкту 101129379 “Boosting university psychological resilience and wellbeing in (post-)war Ukrainian nation” в рамках програми Erasmus+.

З 2 січня 2023 р. напрям очолює проректор з наукової, інноваційної роботи та міжнародної співпраці Тетяна Коноваленко.

Участь у форумі із питань законодавчого забезпечення навчання та освіти дорослих в Україні

Відділ міжнародних зв'язків Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького було засновано у 2005р. З 2023р. назву відділу змінено на Відділ міжнародних зв'язків та проєктної діяльності. Очолює відділ доцент Гончарова О.А.

Основним вектором діяльності відділу міжнародних зв'язків є комплексний підхід до вироблення концептуальної моделі міжнародного співробітництва, яка націлена на входження в міжнародний освітній простір відповідно до критеріїв Болонського процесу; підвищення міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти, аспірантів та професорсько-викладацького складу; створення умов і забезпечення експорту освітніх послуг; розвиток системи якості освіти відповідно до міжнародних стандартів якості; участь у міжнародній валідації та акредитації освітніх програм.

Головна мета діяльності відділу міжнародних зв'язків та проєктної діяльності – пошук конкретних шляхів і засобів інтернаціоналізації усіх сфер діяльності університету, адаптація до єдиних вимог, критеріїв та досвіду науково-освітньої роботи провідних закордонних закладів вищої освіти та різного роду освітніх установ.

До основних напрямів діяльності відділу міжнародних зв'язків та проєктної діяльності відноситься розробка, організація, координація та здійснення заходів у сфері міжнародного співробітництва з питань освіти та науки, розширення й поглиблення зв'язків із закордонними партнерами; підготовка проєктів міжнародних договорів, координація заходів, пов'язаних із виконанням зобов'язань за міжнародними договорами у галузі освіти і науки.

Необхідно зазначити, що наразі університет має 35 міжнародних угод про співпрацю з Польщею, Румунією, Молдавією, Болгарією, Австрією, Швейцарією,

Туреччиною та іншими країнами. За 2022-2023н.р. було підписано угоди з Шуменським університетом «Єпископ Костянтин Преславський» (Болгарія), компанією ЗАТ ОРМЕ

ІНВЕСТИСІЙОС (UAB ORME INVESTICIJOS) (Литва), Університетом STEКОМ (Індонезія), Лодзьким університетом (Польща), Хантер коледжем університету Нью-Йорка (США), Фондом Калідріс (Франція), Державним університетом в Ельблонзі (Польща) та іншими освітніми та науковими установами.

Пріоритетним напрямом міжнародної діяльності університету є організація та підтримка академічної мобільності здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу університету, а саме: координація проєктивної академічної мобільності «Mobility Direct», «Erasmus+»; програм паралельного навчання та програм семестрового навчання для здобувачів вищої освіти; організація міжнародного науково-професійного стажування професорсько-викладацького складу, координація програм професійного стажування здобувачів вищої освіти.

В Університеті створені проєктні групи з числа науково-педагогічних працівників, які систематично працюють над поданням заявок щодо участі у різноманітних міжнародних програмах та проєктах, у тому числі «Еразмус+».

На сьогоднішній день в університеті реалізуються міжнародні проєкти, серед яких:

- Міжнародна програма Британської ради «Teaching English in the New Context (grades 7-9)», яка орієнтована на підготовку вчителів до викладання англійської мови в 7-9 класах Нової української школи та викладачів, які готують майбутніх вчителів англійської мови;
- Міжнародний проєкт Міністерства освіти і науки України та Британської Ради в Україні «Teaching and Learning in Difficult Times»;
- Міжнародний проєкт ERASMUS+, Модуль Жана Моне «Strengthening the EU common values through the policy of multilingualism in the education and training of future teachers» («Зміцнення спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та підготовці майбутніх учителів»);
- Міжнародний проєкт ERASMUS+ «Digital green university management based on best European practices»;
- Міжнародний проєкт ERASMUS+ «Universities-Communities: strengthening cooperation» в рамках ERASMUS Lump Sum Grants»;

- Міжнародний проєкт ERASMUS+ ERASMUS-EDU-2022-CBHE: CRED4TEACH – MOOC-based micro-credentials for teacher professional development (2022-2023);
- Міжнародний проєкт ERASMUS+ 101083203 Bringing Opportunities and Organizational Success To Small Local Universities in Ukraine (BOOST) ERASMUS-EDU-202 (2022-2025);
- Міжнародний проєкт «EU4Youth: Сприяння зайнятості молоді та змінам в суспільстві через Соціальне Підприємництво».

Окрім того, університет здійснює співпрацю з Регіональним центром з охорони нематеріальної культурної спадщини (Республіка Болгарія) під егідою ЮНЕСКО.

Науково-педагогічні працівники університету постійно беруть участь у міжнародних наукових, науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах за кордоном, долучаються до програм науково-професійних стажувань.

Професорсько-викладацький склад університету є постійними членами різного роду міжнародних професійних спільнот та асоціацій (Міжнародна професійна організація викладачів англійської мови як іноземної TESOL, Mathematical Assotiation of America (MAA), USA. Університет багато років поспіль тісно співпрацює із Британською Радою в Україні.

МДПУ імені Богдана Хмельницького також пишається своїми здобувачами вищої освіти, які постійно обіймають призові місця на міжнародних конкурсах, олімпіадах та змаганнях. Так, здобувачі кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії взяли участь у «V Міжнародному двотуровому дистанційному фестивалі-конкурсі «Таланти України» (здобувачі ОП Хореографія: Жежулова А., Лапик Д., Гайченя А., Пірго А., Халач Д., Симоненко К., Буянова Н., Піморенко Ю.) (2022р.); у Міжнародному фестивалі-конкурсі «Сузір'я талантів» (м.Ужгород, Україна), гран-прі у номінації «Вокальний жанр» отримала здобувачка Линенко В. (2022р.); у VII Міжнародному онлайн-конкурсі мистецтв «Grazioso», номінація «Академічний вокал», організатор конкурсу Caspi Art Sanat Ve Sanatsal (Туреччина), Рябушина Р. та Юлюгін В. посіли 1 та 2 місця відповідно (2022р.).

Здобувач вищої освіти 418-ф групи Скобліков Р. брав участь в українсько-польській програмі «Подвійний диплом», Вища лінгвістична школа, м.Ченстохово. Денисенко Є. (014.06 СО Хімія) здійснює паралельне навчання в Чехії у Masarykova Univerzita (Масариков університет) за спеціальністю «Вчитель хімії в шкільних закладах».

Таким чином, Відділ міжнародних зв'язків та проєктної діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького здійснює систематичну роботу щодо інтеграції університетської спільноти у світовий освітньо-науковий простір.

Структурний підрозділ Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького розпочинає свою історію з 2012 року, коли було створено Центр дистанційного навчання. Очолювала його проф. К.П. Осадча. У 2018 році його реорганізовано у Центр освітніх дистанційних технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. З 2016 року по 2021 рік керування центром здійснювала доц. І.М. Наумук.

ЦОДТ є структурним підрозділом Університету з нормативно-правовою базою, кадровим, матеріально-технічним забезпеченням. На сьогодні до кадрового складу Центру освітніх дистанційних технологій входить: директор центру доц. А.В. Чорна, провідний інженер І.М. Сердюк, інженер Є.В. Марков.

Основним завданням Центру освітніх дистанційних технологій є впровадження освітніх дистанційних технологій в Університеті на рівні навчального процесу, підготовки до національного мультипредметного тесту, підвищення кваліфікації, проведення підготовчих курсів.

Навчальний процес з елементами освітніх дистанційних технологій в Університеті здійснюється в таких формах: навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи.

Центр освітніх дистанційних технологій здійснює:

- координацію дій структурних підрозділів університету в системі Центру освітніх дистанційних технологій;
- експертну оцінку електронного контенту освітніх компонентів;
- планування, організацію та контроль навчання здобувачів у системі ЦОДТ;
- планування, організацію та контроль діяльності науково-педагогічних працівників кафедр у системі ЦОДТ;
- допомога науково-педагогічним працівникам у наповненні електронним контентом освітніх компонентів;
- розміщення анотацій у каталозі вибіркового освітніх компонентів;
- розміщення анкет для здобувачів вищої освіти та зовнішніх стейкхолдерів;
- проведення семінарів-тренінгів, щодо особливостей роботи в системі ЦОДТ;
- допомога здобувачам та науково-педагогічним працівникам щодо роботи в синхронному та асинхронному режимах;
- реєстрацію користувачів в системі ЦОДТ.

А.В. Чорна-
директор ЦОДТ, доцент

**О.М. Павленко -
начальник Центру ІТ і цифрової
трансформації**

Центр ІТ і цифрової трансформації – це структурний підрозділ МДПУ імені Богдана Хмельницького.

Історія Центру ІТ і цифрової трансформації розпочалася в 1999 р., коли при кафедрі інформатики було створено обчислювальний центр. З того часу Центр ІТ і цифрової трансформації пройшов шлях від кафедрального та факультетського підпорядкування до відокремленого підрозділу МДПУ імені Богдана Хмельницького. Наказом ректора від 18.10.2006 р. Центр ІТ і цифрової трансформації набув статусу окремого структурного підрозділу університету.

Наказом ректора від 28.08.2023 р. Центр ІТ та комп'ютерного дизайну було перейменовано на Центр ІТ і цифрової трансформації.

У 2022 р. у зв'язку з окупацією рф міста Мелітополя, відповідно й МДПУ імені Богдана Хмельницького, Центр ІТ і цифрової трансформації був тимчасово переміщений до міста Запоріжжя.

Під керівництвом канд. техн. наук, доцента О.М. Павленка співробітники центру спрямовували увагу на вирішення питань використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі (у тому числі в змішаному та дистанційному форматі), а також були залучені до наукової, інноваційної та адміністративної діяльності технічним обслуговуванням комп'ютерної техніки й програмного забезпечення в службах та підрозділах університету; підключенням структурних підрозділів до глобальної мережі; підтримкою працездатності системи веб-сайтів університету. Центр та адміністрація університету уклали договір про співпрацю та надання послуг з Приватним акціонерним товариством "Центр комп'ютерних технологій "ІнфоПлюс". Центру та адміністрації університету було надано 270 ліцензійних версій відеоконференцій до сервісу Zoom.

**Інженер-програміст
Петровський В.В**

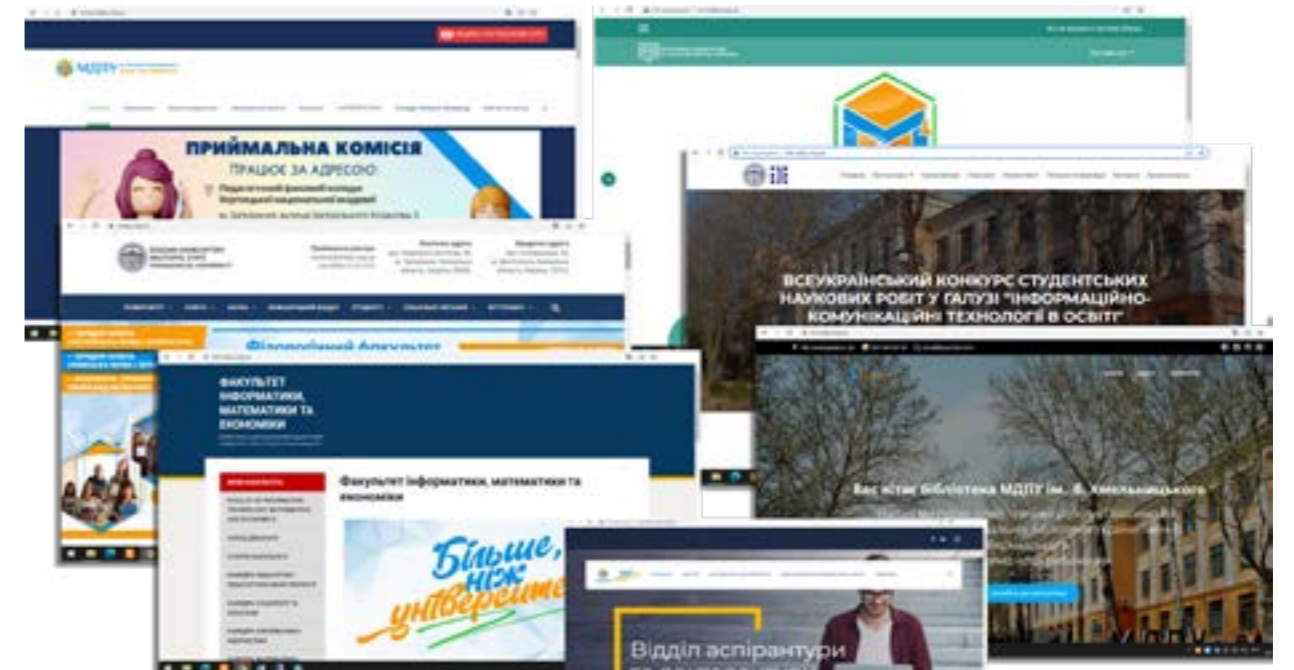

Інженер Устюгова Г.Е.

Інженери центру та співробітники філологічного факультету розробили інформаційну сторінку, присвячену проведенню Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика.

Під час проведення вступної кампанії працівники Центру надавали технічні послуги приймальній комісії. Цього року було надано право модератора ЄДЕБО, що дозволяло створювати базу пільгових категорій абітурієнтів, керувати процесами приймальної комісії, обробляти та надавати інформацію про вступників працівникам МДПУ імені Богдана Хмельницького. Було розподілено процес створення електронних кабінетів вступників, що значно прискорило реєстрацію абітурієнтів у системі ЄДЕБО. Було оновлено корпоративну пошту працівників університету. Центр протягом року надає допомогу в анкетуванні освітніх програм університету.

Центром підтримуються та супроводжуються такі сайти, як головний сайт МДПУ, сайт приймальної комісії, сайт відділу аспірантури, сайт кафедри управління та адміністрування, сайт гарантів, сайт репозиторію МДПУ, сайт бібліотеки МДПУ, сайт журналів університету, сайт TeachHub, сайт ЦОДТ, сайт факультету інформатики, математики та економіки, сайти філологічного, природничо-географічного, хіміко-біологічного факультетів, сайт навчально-наукового інституту соціально-педагогічної

Адміністрування сайтів МДПУ імені Богдана Хмельницького

та мистецької освіти, сайт відділу міжнародних зв'язків.

За пропозицією адміністрації університету було оновлено сторінки акредитації кафедр.

Для підвищення позицій у світовому інформаційному рейтингу всі веб-ресурси університету (сайти інституту/факультетів, бібліотеки, приймальної комісії, відділу міжнародних зв'язків, сайти абітурієнта, відділу аспірантури та докторантури) було об'єднано під єдиним університетським доменом mdpu.org.ua, при цьому у 2022 р. завдяки підтримці від Міністерства освіти і науки України наш університет безкоштовно отримав ще один корпоративний домен mspu.edu.ua, на базі якого буде здійснюватися функціонування окремих напрямів інституційної діяльності.

Дослідницька група Cybermetrics Lab оприлюднює рейтинг Webometrics двічі на рік (у січні та липні). Сайт Університету (mdpu.org.ua) згідно з показниками за липень 2022 р. посідає 65 місце серед 312 закладів вищої освіти України, що на 6 позицій вище у порівнянні з минулим роком (71 місце). За показниками рейтингу веб-порталу UniRank, який представляє неакадемічний рейтинг вищих навчальних закладів світу за популярністю їхніх офіційних веб-сайтів, сайт mdpu.org.ua посів 59-ту сходинку серед 185 закладів вищої освіти України та продовжує впевнено утримувати 3 сходинку серед ЗВО Запорізької області.

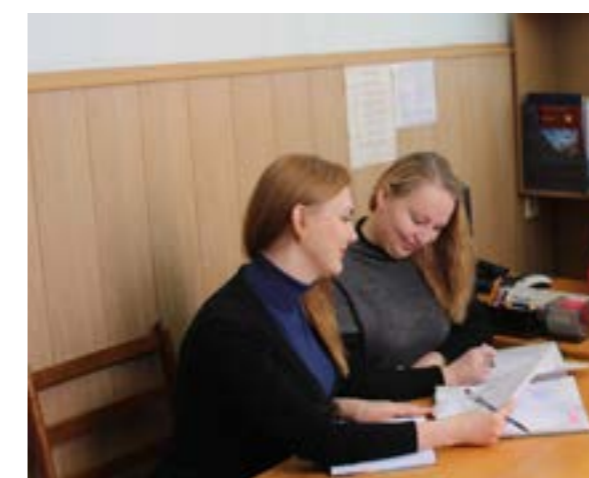
Інженери ІОЦ за роботою

Інженери ІОЦ під час роботи Приймальної комісії в умовах переміщення, місто Запоріжжя

Військова агресія проти України внесла свої корективи і в склад колективу навчального відділу, який у травні 2022 року очолила доцент О. Котенко. Під її керівництвом працюють досвідчені методисти – В. Валипич, Ю. Дюжикова, А. Ісайкіна, О. Федюніна, керівники практик – Н. Титаренко, Л. Афанасьєва, диспетчери – О. Трифонова, В. Рабушко, Л. Єрьоміна. Основними завданнями щодо організації освітнього процесу, які сьогодні виконують працівники відділу спільно з інститутом/факультетами, є: вдосконалення нормативно-правової бази організації освітнього процесу, представлення інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації, здійснення моніторингу освітніх програм, контроль за наявністю необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, організація розроблення й коригування графіків освітнього процесу, навчальних і робочих планів за спеціальностями, узагальнення результатів поточного й підсумкового контролів, організація та проведення атестації здобувачів вищої освіти, складання і подання статистичної звітності з питань навчальної та навчально-методичної діяльності університету, контроль за плануванням і обліком фактичного навантаження науково-педагогічних працівників, організація та загальне методичне забезпечення проходження практик студентів.

Пандемія covid-19, складні умови воєнного часу поставили перед навчальним відділом нові завдання, втілення яких вимагає вивчення й запровадження новітнього досвіду організації навчання. На сьогодні колектив навчального відділу успішно співпрацює з усіма структурними підрозділами Університету, науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти та з іншими закладами освіти для забезпечення скоординованої освітньої діяльності в дистанційному форматі.

Робота навчального відділу

Начальник навчального відділу Оксана Котенко

У своїй роботі навчальний відділ керується чинним законом України «Про вищу освіту», нормативними актами Міністерства освіти і науки України, Статутом Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, наказами та розпорядженнями ректора Університету, а також положеннями та іншими нормативними документами, що регламентують організацію та здійснення освітньої діяльності в Університеті.

О.С. Арабаджи - проректор із заочної форми навчання

заочним відділом керує к.геогр.н., доцент, Заслужений працівник освіти України О.С. Арабаджи, якій допомагає професіональна команда – методисти І.О. Стряпченко, Т.К. Грушкіна та секретарі - І.І. Лозова, Ю.М. Хрущ.

Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання беруть активну участь у різноманітних заходах: науково-практичних конференціях, інтерактивних круглих столах тощо; долучаються до науково-дослідної роботи та написання наукових статей; отримують додаткову спеціалізацію на сертифікаційних курсах з логопедії, інклюзивної освіти, мистецтва публічної промови, менеджменту кризового та екстреного психологічного втручання, сучасних практико-орієнтованих технологій у психології. Підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється за 23 спеціальностями бакалаврату та за 20 спеціальностями

Вітаємо з отриманням диплому!

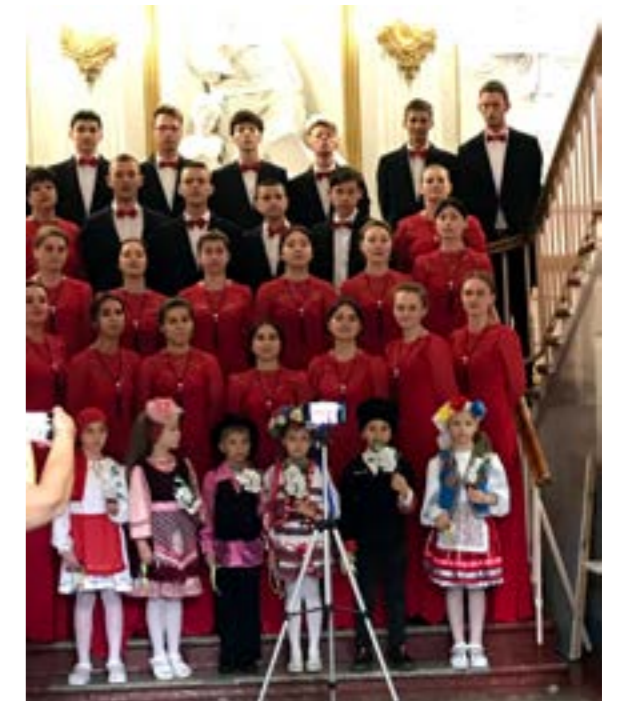
магістратури. Постійно збільшується спектр підготовки фахівців. Так, у 2017 році відкрито спеціальності «Право», «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно)».

З метою вивчення потреб у педагогічних кадрах заочний відділ підтримує постійні робочі зв'язки із Запорізьким, Херсонським, Дніпропетровським департаментами освіти і науки. Випускники Запорізького, Бериславського, Нікопольського педагогічних коледжів, Генічеського та Мелітопольського медичних коледжів, Великоанадольського лісового коледжу, Запорізького та Дніпропетровського музичних училищ продовжують отримання вищої освіти за фахом в університеті. Укладено договір про підготовку магістрів для закладів соціального та реабілітаційного спрямування з Хортицькою національною навчально-реабілітаційною академією.

Високий рівень умінь і навичок, які отримують здобувачі вищої освіти заочної форми навчання, дає змогу плідно працювати у багатьох сферах суспільства. Серед випускників є науковці, держслужбовці, громадські діячі, спортсмени – призери чемпіонатів світу, Європи та України, освітяни, які є справжніми професіоналами. Університет пишається випускниками останніх років, які під час збройної агресії росії проти України отримали дипломи з відзнакою: Бадіцей М., Мельник І., Артемчук В., Кузнецов В., Міхеєв Р., Сівакова В., Чусова Н., Магдич О., Дячук Т., Зенченко О.,

Опановуємо практичні навички

Хор здобувачів заочної форми навчання

Кошель В., Марценюк Я., Баб`як М., Багаєва А., Худобін О., Кобзева А., Філіппова І., Бочеварова В., Супряга С., Емінова Е., Чиглінцев С., Петров В., Михайлова Н., Плюйко А., Варламова Н., Сириденко О., Зайдель Д., Кісельова А., Троцька Є. та ін. Університет пишається студентами заочної форми навчання, які мужньо боронять українську державність і відстоюють нашу свободу і незалежність, Шаповалим І., Бобкіним О., Попазовим А., Павлюком Р., Пановим А., Сівашенко С., Стояновим А., Литвіним О., Іванченко Д., Луніним А., Новосельцевим М., Рогачовим С., Осадчим А., В'юнником В., Медведєвим О.

Витоки історії бібліотеки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького сягають 1923 року, що пов'язано з відкриттям в місті трирічних вищих педагогічних курсів. Бібліотека як органічна та невід'ємна складова навчального закладу, пройшла разом з ним великий і складний шлях, зробила важливий внесок у його розбудову.

Будівля бібліотеки

Університетська бібліотека, як спадкоємиця традицій багатовікового досвіду бібліотечної справи, була і є важливим науковим, навчальним, культурно-просвітницьким та інформаційним центром. Щороку зростала її роль як посередника між інформаційним середовищем та його користувачами – здобувачами вищої освіти, вченими і фахівцями університету.

За підтримки ректорів, університетська бібліотека поступово трансформувалась в сучасну, комфортну, прогресивну структуру, гармонійно поєднуючи традиційні та інноваційні форми.

Важливою сторінкою життя бібліотеки можна вважати її переїзд у лютому 1982 року до нового приміщення, завдяки чому поліпшилися умови роботи бібліотекарів і обслуговування читачів.

Книговидача здобувачам вищої освіти

Універсальний фонд поєднує інформаційні ресурси на різних типах носіїв та становив на 24.02.2022 року 396 650 примірників. Структура бібліотеки: 3 абонементи, 3 читальних зали, зала електронної інформації, відділ довідково-бібліографічної та інформаційної роботи, відділ комплектування та наукової обробки літератури.

Виховна кураторська година в бібліотеці

Пройшовши славний історичний шлях, зберігаючи традиції, бібліотека університету виконувала свою основну місію - інформаційне забезпечення наукових досліджень та освітнього процесу в університеті.

Відзначаючи віковий ювілей працівники книгозбірні ставлять амбіційні завдання: відповідати вимогам сучасного вищого навчального закладу, постійно підтримувати імідж бібліотеки та бібліотекарів.

Особливою гордістю бібліотеки є фонд цінних і рідкісних видань.

В різні роки бібліотекою керували: Коган Єлизавета Наумівна, Мацегора Людмила Миколаївна, Колісниченко Валентина Федорівна, Радіонова Ірина Анатоліївна.

Війна в Україні внесла свої корективи в роботу бібліотеки, але труднощі, які виникають, загартовують, дозволяють набутти досвід, що знадобиться у майбутньому.

Виховний захід «Мелітополь Інтеркультурний»

Книжкові інсталяції та виставки в бібліотеці

Навчальні заняття на підготовчих курсах з історії України, 2021 р.

Щорічно співробітники відділення організують роботу підготовчих курсів. Це освітня послуга «Підготовка громадян України до вступу у вищі навчальні заклади». Основний контингент – учні випускних класів закладів загальної середньої освіти м. Мелітополя та Мелітопольського району Запорізької області.

Більшість випускників підготовчого відділення вступають до МДПУ імені Богдана Хмельницького. За підтримки Міністерства освіти і науки, починаючи з 2017 р., випускники відділення отримують додаткові бали за успішне закінчення підготовчих курсів при вступі на певні спеціальності. За роки існування відділення підготовку до вступу в заклади вищої освіти пройшли близько 2500 слухачів.

Відділення разом із лабораторією соціологічних досліджень університету проводить психолого-професійні групові та індивідуальні консультації з елементами психодіагностики для слухачів. Це сприяє усвідомленому вибору професії майбутніми вступниками.

Щорічно, починаючи з 2001 р., університет проводить університетську учнівську олімпіаду «Інтелектуал» із предметів:

Олімпіада «Інтелектуал» з математики, 2021 р.

Підготовче відділення засновано 15 січня 2001 р. Його діяльність спрямована на відбір і підготовку до вступу в університет найбільш здібної й талановитої молоді. Відділення об'єднує на єдиній навчально-методичній основі всі форми довузівської підготовки.

За роки існування відділення було організовано роботу таких структурних підрозділів: підготовчі курси (з 2001 р.), школа математики та інформатики (2003–2009 рр.), навчально-методичні консультаційні пункти (2001–2010 рр.).

Нагородження учасників Всеукраїнської олімпіади «Інтелектуал» для професійної орієнтації вступників, 2021 р.

біологія, хімія, географія, історія, англійська мова, німецька мова, українська мова та література, математика, інформатика. Мета олімпіади – виявлення, розвиток обдарованих вступників, надання їм допомоги у виборі професії, залучення їх до навчання в університеті, реалізація здібностей талановитих учнів. Особливість олімпіади – визначення індивідуального рейтингу знань кожного учасника та підтримка обдарованих учнів. Починаючи з 2017 р. традиційна для університету олімпіада «Інтелектуал» переформатувалася у Всеукраїнську олімпіаду для професійної орієнтації вступників на основі повної загальної середньої освіти.

Підготовче відділення у співдружності зі структурними підрозділами університету запровадило систему різноманітних університетських учнівських конкурсів, олімпіад для старшокласників, які планують продовжити навчання у закладах вищої освіти, а саме: університетський учнівський конкурс «Школа майбутнього» (2002–2008 рр.) психолого-педагогічного напрямку; юнацькі конкурсно-пізнавальні програми «Мудрагелі» та «Телеерудити» (2001–2005 рр.) різноманітної тематичної спрямованості (географія, хімія, музичне

Навчальні заняття на підготовчих курсах з біології, 2021 р.

мистецтво, екологія, історія); університетський учнівський конкурс «Ойкумена» (2008 р.) з географії, інтелектуальна гра з біології (2015 р.).

**Фінал конкурсу для випускників
ЗОШ Юніорська Ліга Педу**

Загальна чисельність учасників і конкурсантів за роки існування відділення становить більше трьох тисяч. Як показує статистика, це – найкращі представники студентства університету, які демонструють високий рівень досягнень у навчанні.

На підготовчому відділенні останні роки працюють:

- Прокоф'єва Ольга Анатоліївна – завідувач підготовчого відділення (з 2001 р.);
- Красіна Наталія Олександрівна – методист підготовчого відділення (2020-2022 рр.)

Багато років зі слухачами підготовчих курсів плідно працюють: д.іст.н., професор кафедри історії та археології В.В. Гудзь, старший викладач кафедри географії та туризму О.В. Непша, старший викладач кафедри української і зарубіжної літератури Н.С. Мажара, к.п.н., старший викладач кафедри математики та фізики О.Г. Бурцева, к.б.н., асистент кафедри біології людини та екології А.К. Умерова та інші викладачі університету.

**Відкриття Всеукраїнської олімпіади «Інтелектуал»
для професійної орієнтації вступників, 2021 р.**

Співробітники відділення та випускники з теплотою і вдячністю згадують співробітників минулих років: методистів підготовчого відділення Т.В. Пятяку (2001–2009 рр.), А.В. Старостюк (2001–2017 рр.), Ю.І. Бабич (2003-2020 рр.) і багатьох викладачів.

Ключовими засадами сучасної стратегії організаційної та профорієнтаційної діяльності Університету стали:

1. Популяризація бренду Університету на ринку освітніх і наукових послуг: відділом організаційно-виховної роботи та професійної орієнтації молоді впродовж були розроблені оновлені брендовані логотип і створений слоган «Більше, ніж університет», який вже став упізнаваним та популярним!
2. Інтенсифікація національно-патріотичного та духовно-морального виховання студентської молоді шляхом впровадження нових механізмів взаємодії та просвітницької роботи
3. Підтримка тенденції діджиталізації та використання засобів сучасних дистанційних технологій: збільшення якісної та кількісної інтернет-спільноти Університету, розвиток і просування офіційних акаунтів Університету в соціальних мережах Інстаграм, Телеграм, Фейсбук, Ютуб, створення цікавого, актуального та сучасного фото- та відео-контенту.

Флешмоб МДПУ-більше, ніж університет

**Фінал конкурсу краси і таланту
Містер і Міс МДПУ 2019**

Відділом організаційно-виховної роботи та професійної орієнтації молоді проведено великий обсяг робіт. Протягом 2019–2023 рр. щорічно було організовано та проведено близько сотні святкових, профорієнтаційних, національно-патріотичних і виховних заходів, як на рівні університету, так і на міському рівні, серед яких: освітні форуми Нової української школи, Всеукраїнські студентські наукові олімпіади, зустрічі з представниками МОН України та

Молодь МДПУ-учасники святкової ходи свята Черешнево 2021

міжнародними делегаціями. Креативна команда МДПУ імені Богдана Хмельницького є активним учасником та ініціатором міських культурних, національних та молодіжних ініціатив, таких як святкування Дня міста, Масляничних ярмарків, відзначення Дня Європи, Дня Вишиванки, урочистостей до державних свят, фестивалю «Черешнево» та «Таврійські Сурми».

Робота організаційно-виховного відділу сприяє цікавому дозвіллю студентської молоді, успішно реалізуються традиційні урочисті події, зокрема Академія вручення дипломів, Свято першокурсника, День працівника освіти, Міжнародний день студента, Новорічні та Різдвяні зустрічі, Міжнародний жіночий день, Дні відкритих дверей, День Перемоги, День Незалежності, День Соборності, День Конституції та багато інших.

А такі популярні конкурси, як Містер

Дебют Першокурсників 2019

і Міс університет, Посвята у першокурсники (інтерактивне знайомство з університетом «Welcome week») та КВК (Кубок з Гумору), були проведені за новим, сучасним форматом та більш масштабно в ПК ім.Т.Шевченко. Започатковано нові молодіжні ініціативи – open-air Real Fun Fest, фестиваль-конкурс аматорського мистецтва «Стар фест», серію нічних хорор-квестів «Ніч в МДПУ»; запропоновано новий креативний формат для проведення профорієнтаційної роботи у вигляді квестів, розіграшів та інтерактивних заходів. Родзинкою стало започаткування Юніорської Ліги Педу, яка познайомила з університетом школярів з різних районів Запорізької та Херсонської областей.

У період пандемії COVID-19 та повномасштабного військового вторгнення Російської Федерації на суверенну територію України з подальшою окупацією міста Мелітополя, започаткований новий формат проведення культурних та профорієнтаційних заходів – прямі трансляції на офіційному Ютуб-каналі університету «Студентське телебачення МДПУ».

За 5 років створено серію нових рекламних продуктів: загальноуніверситетські та факультетські рекламно-профорієнтаційні відео-касти, інтерактивні рекламні брошури та дописи за кожною спеціальністю/освітньою програмою; організовано

*Свято краси і таланту
Містер та Міс університет 2021*

*Свято гумору Ліга Педів
за участі зірок Ліги Сміху*

*Свято Гостинності
у музейному дворіку 2021*

та проведено серію онлайн-зустрічей зі вступниками у форматі Днів відкритих дверей на платформі ZOOM.

Новацією у роботі зі вступниками стало впровадження потужних рекламних кампаній із застосуванням зовнішньої таргетованої реклами в інтернет-просторі із залученням більше 7 тисяч осіб та створення нового брендового проекту – онлайн-марафону для вступників з підготовки до ЗНО/НМТ «НА ВСІ 200 з МДПУ», який став актуальною альтернативою підготовчих курсів.

Свято Дня Знань та початку нового навчального року 2021

Наші рекламні пропозиції могли бачити в усіх областях України, а також в Польщі, Чехії, Румунії, Австрії, Німеччині, Болгарії, Туреччині та Грузії, що розширило географію вступників і ще раз довело, що МДПУ – це

більше, ніж університет!

Молодь є активним суб'єктом соціального відтворення, основним інноваційним потенціалом суспільства та істотним гарантом його розвитку. Саме молоде покоління є важливою умовою подальших соціально-економічних змін.

Перший в Україні Horror quest в університеті

У сучасному суспільстві молодіжну роботу зазвичай розуміють як інструмент для особистісного розвитку, соціальної інтеграції та активної громадянської роботи молодих людей. Молодіжна робота – це комплекс заходів молодіжної політики, які орієнтовані на молодь та проводяться разом із молоддю і для молоді засобами неформальної освіти увільний для молоді час, спрямовані на надання можливості молодим людям розвиватися самостійно; ці заходи також спрямовані на покращення умов особистого і соціального розвитку молодих осіб відповідно до їхніх потреб та можливостей, сприяють їхньому духовному та фізичному розвитку.

Благодійні заходи до Дня Святого Миколая

Молодіжна робота в стінах МДПУ імені Богдана Хмельницького характеризується як ціннісно-орієнтована, орієнтована на потреби молоді, добровільна, розвивальна, саморефлексивна та критична, побудована на взаємостосунках.

Система реалізації молодіжної політики нашому університеті спрямована на формування суспільно активної, самодостатньої і національно свідомої молоді, що будується на базових принципах:

- субсидіарності – що є одним із головних принципів демократії – найбільше повноважень мають ті органи влади, які є найближчими до людей і на рівні яких вирішення завдань та надання послуг є більш ефективними і менш ресурсовитратними;

Волонтерська молодіжна акція на підтримку Дюжикової Юлії

- молодіжної активності – саме молодь має бути суб'єктом молодіжної роботи, а завданням ОСС є створення умов для залучення молоді до розроблення та реалізації молодіжної політики на місцевому рівні;

- обґрунтованості – пріоритетні напрями та завдання молодіжної роботи ґрунтуються на потребах і прагненнях молоді ЗВО;

- відповідності – планування молодіжної роботи формується відповідно до сучасних запитів і

Відзначення Дня Незалежності України 2022

можливостей;

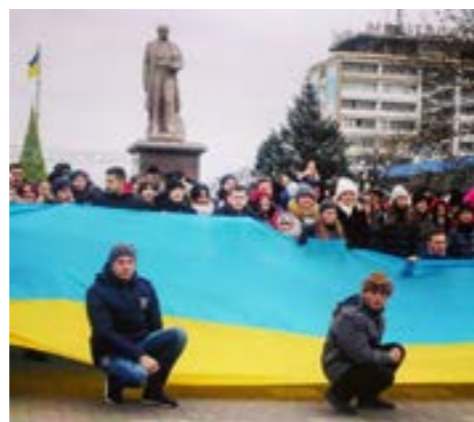
– узгодженості – ефективна міжсекторальна та міжгалузева взаємодія.

Відмінність студентського самоврядування полягає в тому, що це платформа, яка дозволяє студентам брати активну участь у формуванні іміджу, політики та розвитку університету. Ось деякі аспекти внеску органу студентського самоврядування в розвиток університету:

Мітинг пам'яті до Дня Героїв Небесної Сотні

Представництво студентських інтересів: Орган студентського самоврядування виступає як голос студентів перед адміністрацією та іншими органами влади університету. Він допомагає забезпечити, щоб рішення та політика, прийняті в університеті, враховували інтереси

Участь у загальноміському святкуванні Дня Соборності

та потреби студентів.

Підвищення якості навчання та середовища: Студентська Рада працює над удосконаленням навчального процесу, допомагати впроваджувати нові підходи до навчання, забезпечувати відгук студентів щодо викладачів та курсів.

Розвиток студентського лідерства: Орган студентського самоврядування стимулює розвиток лідерських якостей серед студентів. Він надає

можливості виступати в ролі організаторів, лідерів проєктів та ініціаторів змін.

Організація культурних і соціальних заходів: Студентська Рада сприяє створенню активного студентського життя, організовуючи різноманітні культурні, спортивні, соціальні та освітні заходи. Це сприяє позитивному настрою студентів та об'єднанню їх навколо спільних інтересів.

Вплив на розвиток університетського середовища: Орган студентського самоврядування може стимулювати розвиток ініціатив, які покращують інфраструктуру університету, створюють нові можливості для студентів та сприяють розвитку наукового та культурного середовища.

Громадська відповідальність та активізм: Студентська Рада може брати участь у громадських проєктах, благодійних акціях та ініціативах, що сприяють покращенню соціального становища та залучають студентів до активної громадянської участі.

Підготовка до майбутньої лідерської ролі: Участь у студентському самоврядуванні допомагає студентам розвивати навички співпраці, комунікації, розв'язання конфліктів та інші навички, які будуть корисні в їхньому подальшому житті та кар'єрі.

Участь у загальноміському заході Екоп'їкнік-2021

та інтересів, а також сприяти створенню навчального оточення, яке допомагає особистісному та професійному зростанню студентів.

Всеукраїнська молодіжна конект-студія «Молодь творить перемогу»

Місія – полягає в підтримці та підвищенні якості студентського життя. Це організація, яка слугує як сполучний ланцюжок між адміністрацією університету та студентською спільнотою, забезпечуючи зв'язок, допомогу та можливості для всебічного розвитку студентів.

Візія – створення активної та залученої студентської спільноти, яка має можливість впливати на своє навколишнє середовище, взаємодіяти з адміністрацією, сприяти розвитку своїх навичок

**Свято вручення дипломів
випускникам бакалавріату**

спостерігається якісно новий підхід до молодіжної політики та ролі у ній молоді як одного з основних суб'єктів.

Студентська Рада МДПУ ім. Б. Хмельницького сьогодні переживає складні трансформаційні процеси, які викликані перебудовою політичної системи та укоріненням відповідних пріоритетів стосовно зовнішніх відносин.

Тож зараз орієнтир Органу студентського самоврядування спрямований на створення комфортного середовища для життєдіяльності й розвитку молодого покоління, забезпечення партнерської підтримки молоді, яка проживає на тимчасово окупованій території України, та внутрішньо переміщених осіб.

Урочиста Академія вручення дипломів випуск. магістратури

Переваги залучення молоді до процесу формування молодіжної політики у ЗВО:

підвищення якості прийнятих рішень, що допомагає виявити реальні потреби й проблеми молоді та більш чітко визначити подальший напрям діяльності;

розвиток громадської свідомості та громадянської активності;

розвиток лідерських якостей, підвищення рівня самосвідомості та самореалізації молодого покоління.

У зв'язку з модернізаційними процесами, що сьогодні відбуваються,

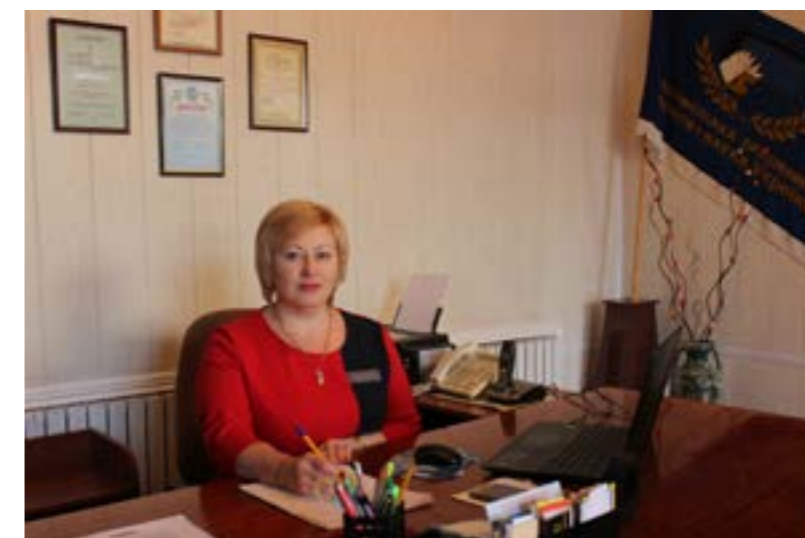
Основною соціальної підтримки освітян університету є його Первинна профспілкova організація (ППО). Перші відомості про її діяльність з'являються у 1933 році. Саме тоді було укладено перший Колективний договір, в якому зазначалося, що працівники (тоді ще інституту) обов'язково мають бути членами профспілки. Профспілкova організація займалася вирішенням питань матеріального становища викладачів і працівників, працювала над створенням фонду взаємодопомоги. Профспілкova організація інституту в той час входила до об'єднаних Профспілок міста Мелітополь.

Призначення і функції сучасних профспілок змінилися, але основна їхня місія – соціально-економічний захист спілчан – залишилася незмінною.

На сьогодні профспілкova організація університету налічує біля 1500 спілчан. Це студенти, викладачі і співробітники університету, ветерани – колишні працівники. З 2015 року очолює профспілкову організацію університету (об'єднану) кандидат педагогічних наук, доцент, Заслужений працівник освіти України Дюжикова Тетяна Миколаївна. Її заступником по роботі зі студентами є канд. пед. наук, доцент Муртазієв Ернест Гафарович, а заступником з організаційних питань діяльності ППО – старший викладач Зіненко Наталя Володимирівна.

Профспілковий комітет, до складу якого входять голови профбюро Навчально-наукового інституту, факультетів і структурних підрозділів університету, голови студентських профбюро, піклується про добробут, соціальний і правовий захист спілчан, оздоровлення, організацію і проведення культурно-мистецьких і спортивно-оздоровчих заходів для викладачів і студентів, оздоровлення членів профспілки та їхніх дітей.

**Т.М. Дюжикова -
Голова Первинної профспілкової організації
університету, кандидат педагогічних наук,
доцент, Заслужений працівник освіти України**

Профспілкові бюро університету очолюють:
– Канарова Ольга Вікторівна, канд. пед. наук, доцент – голова профбюро Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної і мистецької освіти;
– Донець Ірина Анатоліївна, канд. геогр. наук, доцент – голова

Студенти-першокурсники під час вручення профспілкових квитків

Вручення профспілкових квитків першокурсникам на навчально-польовій базі університету в с. Алтагир під час профспілкового фестивалю

Нагородження профспілкового активу до Міжнародного дня студента

профбюро природничо-географічного факультету;

– Зіненко Наталя Володимирівна, старший викладач – голова профбюро філологічного факультету;

– Бурцева Олена Георгіївна, старший викладач – голова профбюро факультету інформатики, математики та економіки;

– Ковальчук Оксана Володимирівна, старший викладач – голова профбюро хіміко-біологічного факультету;

– Сердюк Ірина Миколаївна, старший викладач – голова профбюро працівників і співробітників структурних підрозділів університету.

До складу організаційного складу профспілкового комітету, який є основним органом щодо прийняття рішень стосовно виконання Статутних завдань профспілки і соціально-економічної підтримки членів ППО, також входять бухгалтер ППО Аметова Айше Джевдетівна і секретар – Нехороша Ірина Олександрівна.

Активну участь у профспілковій діяльності завжди беруть здобувачі освіти. Двічі на рік для студентів проводиться профспілкове навчання. Студенти університету – профспілкові активісти, беруть активну участь у заходах Всеукраїнського масштабу щодо захисту своїх соціально-економічних прав.

Процес вступу студентів до лав Профспілкової організації університету – це завжди пам'ятна подія. Форми її проведення різноманітні. Від урочистостей в стінах університету до Профспілкових фестивалів, які відбувалися на навчально-польовій базі університету в с. Алтагирь.

Студенти, які займаються профспілковою і громадською діяльністю, мають здобутки у навчанні і науковій роботі,

Навчання студентського профспілкового активу університету

профспілкової організації; вдається консолідувати сили для вирішення спільних проблем.

Для захисту соціально-економічних прав працівників і студентів в університеті укладено Колективний договір, який охоплює питання оплати праці та виплати стипендій; режиму праці, навчання і відпочинку; охорони праці і навчання; забезпечення зайнятості тощо. Профспілковим комітетом систематично здійснюється громадський контроль за дотриманням адміністрацією університету законодавства про працю при прийнятті на роботу і звільненні; своєчасністю виплати стипендій здобувачам вищої освіти і заробітної плати працівникам тощо. За останні роки жодне питання стосовно соціально-економічного забезпечення спілчан університету не вирішувалося без профспілкового комітету.

досягнення в спорті – завжди знаходять підтримку з боку профспілкового комітету у вигляді грамот, подяк і фінансового профспілкового заохочення.

Профспілковий комітет активно долучається до процесів реформування університетського життя, його демократизації. Завдяки співпраці й взаєморозумінню з адміністрацією університету, дирекцією Навчально-наукового інституту, деканатами факультетів і керівництвом структурних підрозділів збережено стабільність

Привітання кращих студентів з Міжнародним днем студента

Профспілковий фестиваль першокурсників

Свято вручення дипломів випускникам-бакалаврам. Вручення грамот і пам'ятних подарунків від профспілкового комітету студентським профспілковим лідерам

Якість вирішення всіх питань, якими опікується Профспілка університету, значною мірою залежить від стилю і методів, а також рівня організаційної роботи, добору активістів, навчання профактиву. Тому продовжується процес підвищення мотивації профспілкового членства, розширення демократії у профспілковому русі, дотримання принципів взаємної відповідальності, посилення внутрішньої дисципліни.

Окрім здійснення громадського контролю за дотриманням норм законодавства про працю, приділяється увага уникненню порушень законів шляхом надання правової допомоги членам профспілки, представництва профспілок у різних структурах університету і органах влади, підвищення правової освіти профактиву.

Сьогодні, як і завжди, профспілкова організація університету має дієву підтримку з боку ректорату, а тому працює з повною віддачею, намагаючись зробити так, щоб кожному члену профспілки було комфортно в університеті.

Незважаючи на реформування

Концерт до Дня працівника освіти

системи соціального страхування, зменшення можливостей оздоровлення працівників, їхніх дітей і студентів, профкому вдається утримувати позиції в цьому напрямку, здійснювати пошук альтернативних варіантів організації оздоровлення спілчан. Члени профспілкової організації університету: студенти, викладачі, співробітники та члени їхніх родин, завжди мали можливість оздоровлюватися на базі відпочинку «Еллада» (с.м. Кирилівка) і базі відпочинку «Таврида» (м. Бердянськ) на березі Азовського моря, на навчально-польовій базі університету у с. Богатир на узбережжі Молочного лиману.

Експедиція до дендрологічного парку «Софіївка» (м. Умань)

Вручення профспілкової грамоти за підтримку іміджу профспілкової організації університету декану природничо-географічного факультету, доценту Поляковій Л.І. під час святкування Дня працівника освіти

За активну профспілкову роботу грамоту отримує голова профбюро природничо-географічного факультету, доцент Донець І.А.

Оздоровлення студентів на березі Азовського моря в смт. Кирилівка

З 2022 року, з моменту повномасштабного вторгнення росії в Україну і з тимчасовою окупацією м. Мелітополя ситуація змінилася. Але профспілка не залишила своїх позицій і продовжує допомагати спілчанам, надаючи матеріальну допомогу на оздоровлення і здійснюючи фінансову підтримку спілчан, які опинилися в скрутному становищі.

Не залишаються поза увагою і працюючі ветерани праці та ветерани – колишні працівники університету. Їм

завжди надається матеріальна підтримка з боку профспілкового комітету на вирішення питань лікування, оздоровлення, житлово-побутових питань та ін. Ветерани – завжди бажані гості на всіх святах і урочистих заходах, які проводяться в університеті.

Завжди багато уваги приділяється організації культурного дозвілля членів профспілки університету. До повномасштабного вторгнення ворога організовувалося багато екскурсійних поїздок для викладачів і студентів, які залишать в пам'яті кожного спілчанина приємні спогади.

Попереду ще багато справ, які обов'язково вдасться реалізувати. Адже Профспілка – це живий, енергійний та міцний організм, це сила, що здатна долати труднощі, відстоювати свої законні соціальні права, досягати поставленої мети. Профспілка була і залишається єдиною реальною силою, здатною суттєво впливати на розв'язання проблем освітянської галузі.

Відпочивати можна не тільки влітку. Профспілкові активісти на узбережжі Азовського моря під час профспілкового навчання

Ветерани університету на святкуванні Дня працівника освіти

Екскурсія членів ППО до м. Кам'янець-Подільський (затока Бакота)

Екскурсія до м. Одеса